Okazii.ro

georges simenon

colecția POLIȚIST

editura VREMEA

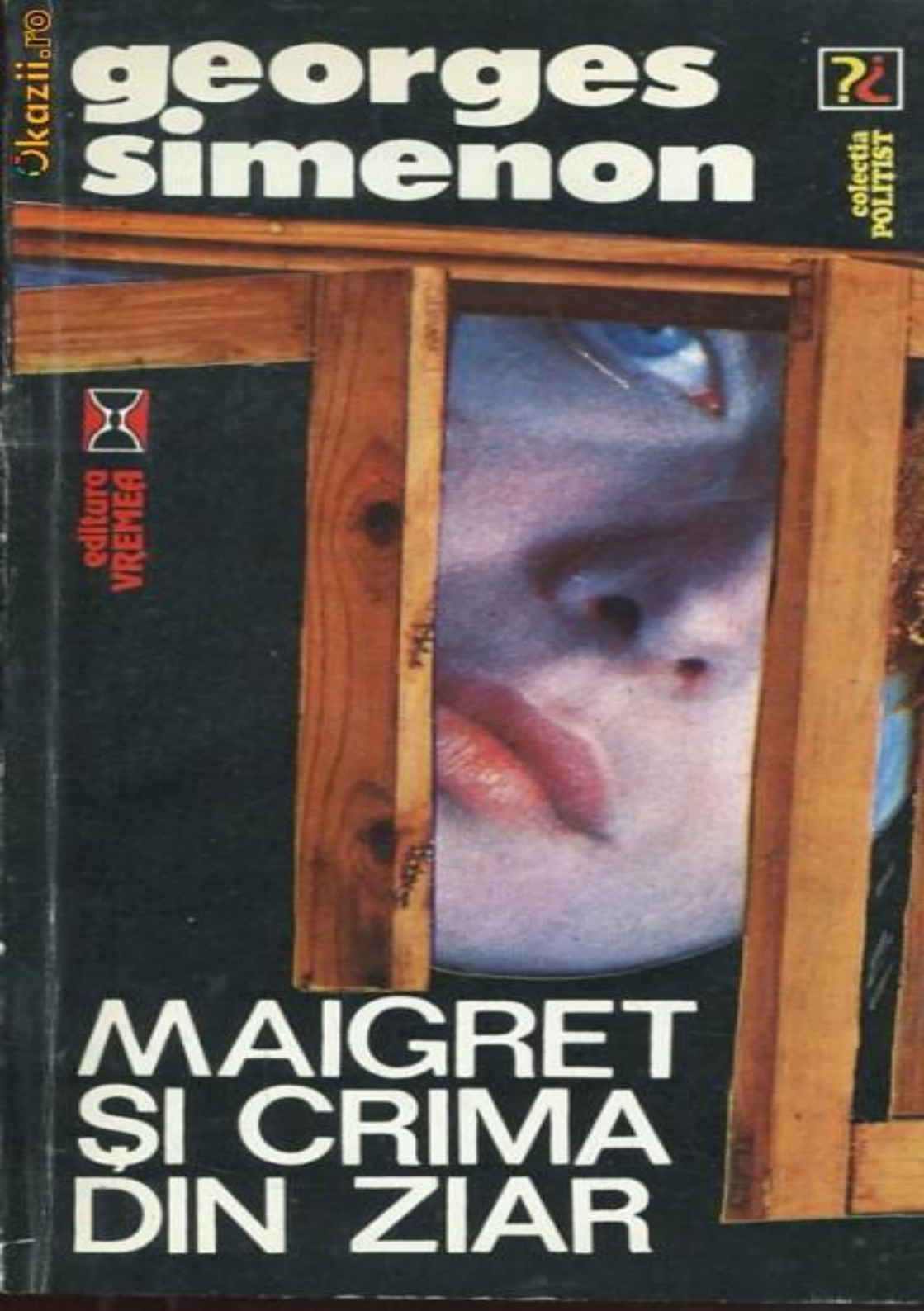

MAIGRET ȘI CRIMA DIN ZIAR

Georges Simenon

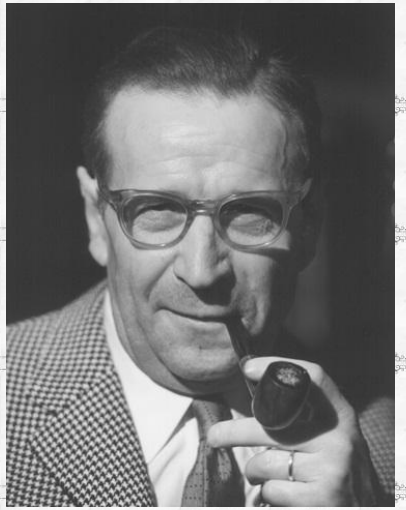

Maigret şi crima din ziar

Seria MAIGRET

Georges Simenon, Maigret s'amuse, 1957

Traducere de Barbu Cioculescu

EDITURA VREMEA IMEX
BUCUREŞTI
1994

Capitolul 1
Comisarul la fereastră

Bătrânelul cu barbişon ieşea din nou, de-a-ndărătelea, din umbra antrepozitului, privind la stânga şi la dreapta, cu un gest al ambelor mâini, ca pentru a chema spre el camionul cel greu căruia îi dirija manevra. Mâinile lui spuneau:

— Un pic la dreapta... Acolo... Drept înainte... Uşor... La stânga... Acuma.... Schimbaţi direcţia...

Iar camionul, de asemenea, în marşarier, traversă cu stângăcie trotuarul, ieşind în stradă, unde moşneguţul făcea acum semn maşinilor să se oprească o clipă. Era al treilea camion care ieşea astfel, într-o jumătate de oră, din hala vastă pe frontonul căreia se citea: Catoire şi Potut, Metale, cuvinte familiare lui Maigret, deoarece le avea sub ochi de mai bine de treizeci de ani.

Trăgând cu pufăituri încete din pipă, stătea la fereastră în bulevardul Richard-Lenoir, fără haină, fără cravată, iar în odaie, în spatele lui, soţia începea să facă patul. Nu era bolnav, fapt extraordinar, căci erau orele zece dimineaţa şi nu era nici măcar duminică.

Să stea la fereastră ziua-n amiaza mare, observând forfota vagă a străzii şi urmărind camioanele ce intrau şi ieşeau din antrepozitul din faţă, îi dădea o senzaţie ce-l întorcea la anumite zile din copilărie, când mama sa trăia încă, iar el nu se ducea la şcoală din cauza vreunei gripe sau pentru că în acea zi nu se învăţa. Cumva, senzaţia de a descoperi "ce se întâmpla când nu era el acasă".

Era de-acum a treia zi, a două dacă nu socotea duminică, iar el continua să simtă o încântare amestecată cu o vagă plictiseală. Făcea fel de fel de descoperiri, se interesa nu numai de mişcările bătrânelului cu cioc care dirija ieşirea camioanelor, ci de exemplu, şi de numărul clienților ce intrau în bistroul de-alături. I se mai întâmplase să-şi petreacă ziua în apartamentul lui. Aproape întotdeauna fiindcă era bolnav şi atunci stătea în pat sau pe fotoliu. De data aceasta nu era bolnav. N-avea nimic de făcut.

Putea să-şi folosească timpul după pofta inimii. Învățase ritmul zilelor de la soția sa, cu ce-şi începea ea treaba, în ce moment trecea din bucătărie în cameră şi cum îşi înlănțuia gesturile. Dintr-o dată, ea i-o amintea pe mama lui ocupându-se de gospodărie, pe când, acolo, el stătea de asemenea, la fereastră.

Ca şi ea, doamna Maigret îi spunea:

— Acuma, ar trebui să treci dincolo, ca să pot mătura.

Până şi mirosul din bucătărie era la fel. În acea dimineață mirosea a friptură împănată, cu garnitură de măcriş. Redevenea atent, ca un copil, la anumite jocuri de lumini, la înaintarea pe trotuar, a liniei de umbră şi de soare, la deformarea obiectelor în atmosfera fremătătoare a unei zile calde. Aceasta avea să dureze încă şaptesprezece zile.

Multe întâmplări şi coincidențe au trebuit ca să ajungă aici. În primul rând, în lună martie, o destul de nesuferită bronşită. Se ridicase prea devreme din pat, ca întotdeauna, fiindcă la Quai des Orfevres[1] munca nu-l aştepta. Fusese țintuit din nou la pat şi se ivise, un moment, primejdia unei pleurezii.

Vremea frumoasă învinsese boala, însă el rămăsese neliniştit, posac, fără chef de nimic. I se părea, deodată, că

[1] Cheiul bijutierilor (l.franc.) - chei al Senei unde este situat sediul Poliției Judiciare (n. ed.).

îmbătrânise şi că boala, cea adevărată, care te piperniceşte pentru restul zilelor, îl pândea la cotitură. Nu-i spusese nimic soției sale şi se simțea paraponisit văzând-o cum îl observă pe furiş. Într-o seară, se dusese să-l vadă pe prietenul său Pardon, doctorul din strada Picpus, la care avea obiceiul să cineze o dată pe lună.

Pardon îl examinase îndelung, îl trimisese chiar, ca să-şi ia orice grijă, la un cardiolog. Medicii nu găsiseră nimic afară de o tensiune arterială cam crescută, însă căzuseră de acord asupra aceleiaşi recomandări:

— Trebuie să vă luați un concediu.

De trei ani, nu avusese parte de o vacanță adevărată. De fiecare da tăcând era pe punctul de plecare survenea o afacere de care era obligat să se ocupe şi, odată, când ajunsese deja la cumnata sa, în Alsacia, primise, din prima zi, un telefon alarmat, ce-l rechema la Paris.

— Am înțeles, promisese el, morocănos, prietenului său

Pardon. Anul ăsta, voi pleca în concediu orice s-ar întâmpla. În iunie, fixase dată: 1 august. Soția îi scrisese surorii ei.

Aceasta, care locuia la Colmar cu soțul şi cu copiii avea o vilă în defileul Schlucht, unde soții Maigret se duceau adesea şi unde viața era agreabilă şi odihnitoare. Vai! Charles, cumnatul, tocmai îşi cumpărase o maşină nouă şi decisese să-şi ducă familia să viziteze Italia.

Câte seri petrecuseră, doamna Maigret şi cu el, discutând în ce loc să se ducă? Se gândiseră, la început, la valea Loire-i, unde Maigret putea pescui, apoi la acel Hotel des Roches Noires de la Sables-d'Olonne, unde soții petrecuseră minunate vacanțe. Optaseră, în sfârşit, pentru Sables.

Doamna Maigret scrisese, în ultima săptămână a lunii iunie şi i se răspunsese că toate camerele erau reținute până la 18 august. În cele din urmă, hazardul provocase hotărârea comisarului. Într-o sâmbătă seară, pe Ia mijlocul lui iulie, fusese chemat, către orele şapte, la gara Lyon,

pentru un caz fără mare importanță. Făcuse, de la Quai des Orfevres la gară, într-o maşină a Poliției Judiciare, o jumătate de oră, într-atât de mare era şirul maşinilor.

Se anunțau opt trenuri suplimentare, iar mulțimea în holul gării, pe peroane, pretutindeni, cu valize, cufere, boccele, copii, câini şi undițe pentru pescuit, evoca un exod.

Toată lumea aceasta ce se ducea la țară sau la munte avea să năpădească şi cel mai mic hotel, hanul cel mai prăpădit, fără să-i mai pui la socoteală pe cei ce aveau să-şi întindă corturile îndată după descoperirea unui spațiu disponibil.

Vara era fierbinte, Maigret se întorsese acasă istovit, de parcă el s-ar fi înghesuit într-un tren de noapte.

— Ce ai? îl întrebase soția, care continua să-l supravegheze, după bronşita lui.

— Încep să mă întreb dacă vom merge în concediu.

— Uiți ce-a spus Pardon?

— Nu uit.

Îşi imagină cu groază hotelurile, pensiunile de familie, ticsite de clienți.

— N-ar fi mai bine să ne petrecem vacanța la Paris?

La început ea a crezut că glumea.

— Nu ne plimbăm, ca să zic aşa, niciodată împreună prin Paris. De-abia dacă, o dată pe săptămână, găsim timp să mergem până la cel mai apropiat cinematograf din cale, pe bulevard. În august, oraşul pustiu va fi al nostru.

— Iar prima la grijă va fi să te năpusteşti la Ouai des Orfevres, ca să te ocupi de cine ştie ce afacere.

— Îți jur că nu.

— Aşa spui.

— Vom merge amândoi, hai-hui, în cartiere pe unde nu călcăm niciodată, prânzind şi cinând în mici restaurante amuzante...

— Ştiindu-te aici, P.J.[2] îți va telefona la prima ocazie.

— P.J. n-are să ştie, şi nici nimeni, şi voi înscrie telefonul la serviciul abonaților absenți.

Ideea îl seducea realmente şi sfârşi prin a o cuceri şi pe soția lui. În sufragerie, telefonul amuțise deci, un alt amănunt cu care era greu să te obişnuieşti. În două rânduri întinsese mâna către aparat, înainte de a-şi da seama că nu avea dreptul. Oficial, nu era la Paris. Se alia la Sables-d'Olonne. Aceasta era adresa pe care o dăduse Poliției Judiciare şi, dacă un mesaj urgent i-ar fi sosit acolo, i-ar fi fost adus la cunoştință.

Părăsise Quai des Orfevres sâmbătă seara şi toată lumea îl credea plecat la țărmul mării. Duminică, nu ieşiseră decât către sfârşitul după-amiezii, ca să cineze la o braserie din Place des Ternes, departe de casa lor, ca să se mai aerisească. Luni dimineață, către orele zece şi jumătate, în timp ce soția termina de făcut menajul, Maigret coborâse până în Place de la Republique, şi citise ziarele pe o terasă aproape pustie. Pe urmă prânziseră în La Villette, cinaseră acasă şi se duseseră la cinematograf.

Nu ştiau încă, nici unul nici altul, ce aveau să facă în acea zi de marți, afară de faptul că aveau să mănânce acasă friptură împănată şi că, apoi, fără îndoială, vor pleca la întâmplare. Era un ritm de viață cu care trebuia să se obişnuiască fiindcă li se părea ciudat să nu fie împinşi de necesități şi să nu aibă de numărat orele, minutele.

Nu se plictiseau. La drept vorbind, le era doar nițel ruşine că nu făceau nimic. Îşi dădea soția lui seama de lucrul acesta?

— Nu te duci să-ți cauți ziarele?

Se şi crea o obişnuință. La orele zece şi jumătate avea să se ducă să-şi caute ziarele, să le citească, probabil, pe ace-

[2] Poliția Judiciară (n. trad.).

eaşi terasă din Place de la Republique. Asta îl amuza. În definitiv, de-abia scăpase de constrân-geri şi-şi crea altele noi.

Plecă de la fereastră, îşi puse o cravată, pantofii, îşi căută pălăria.

— Nu e nevoie să te întorci înainte de douăsprezece şi jumătate.

Chiar pentru ea, nu mai era chiar întru totul Maigret, acum, când nu se ducea la Quai des Orfevres şi, o dată mai mult, se gândi la maică-sa, strigându-i:

— Du-te să te joci o oră, dar întoarce-te pentru masă.

Până şi portăreasa îl privea cu o mirare nu lipsită de un anumit reproş. Are dreptul un bărbat zdravăn şi voinic să vagabondeze aşa, fără să facă nimica?

O stropitoare municipală trecea încet şi el privi, ca pe un spectacol inedit, apă țâşnind dintr-o mulțime de găurele şi aşternându-se apoi pe şosea. La Quai des Orfevres, ferestrele erau probabil larg deschise asupra spectacolului Senei. Jumătate din birouri erau goale. Lucas era la Pau, unde avea neamuri, şi nu urma să se întoarcă decât pe cincisprezece. Torrence, care tocmai cumpărase o maşină de ocazie, vizita Normandia şi Bretania. Circulația era foarte slabă, de-abia dacă se vedeau câteva taxiuri. În Place de la Republique, ce părea nemişcată ca într-o ilustrată, doar un autocar cu turişti mai producea oarecare animație.

Se opri la chioşc, cumpără toate ziarele de dimineață pe care obişnuia să le găsească pe birou şi să le parcurgă înainte de a-şi începe lucrul. Acum, avea timp să le citească şi, în ajun, buchisise chiar câteva mici anunțuri. Se instală pe aceeaşi terasă, în acelaşi loc, comandă bere şi, după ce-şi scoase pălăria şi se şterse pe frunte, căci se făcuse deja cald, despături primul jurnal.

Cele două titluri cu litere mai groase priveau evenimentele internaționale şi un grav accident de circulație ce făcuse opt morți, un autocar căzuse într-o râpă, în drum spre

Grenoble. Numaidecât, privirea i se opri pe un alt titlu în colțul drept al paginii:

Un cadavru într-un dulap

Simți o oarecare excitație deşi nările nu-i fremătară.

Poliția Judiciară înconjoară cu un oarecare mister o descoperire macabră făcută ieri dimineață, luni, în apartamentul unui cunoscut medic, din bulevardul Haussmann. Acest medic ar fi actualmente pe Coasta de Azur, cu soția şi fiica sa.

Venind la lucru, ieri dimineață, după ce-şi petrecuse duminică în familie, bona ar fi fost izbită de un miros suspect şi, deschizând un dulap, de unde părea să vină acest miros, ar fi descoperit cadavrul unei femei tinere. Contrar tradiției, Poliția Judiciară se arată foarte zgârcită în informații, ceea ce dă de bănuit că acordă o importanță excepțională acestei afaceri.

Doctorul J..., de care este vorba, a fost rechemat de urgență şi un alt medic, care-l înlocuieşte în timpul concediului său, s-ar afla compromis. Sperăm să fim mâine în măsură de a vă furniza amănunte asupra acestei stranii întâmplări.

Maigret despături celelalte două ziare de dimineață pe care le cumpărase. Unul din ele ratase ştirea. Celălalt, prea târziu informat, o rezuma în câteva rânduri, dar sub un titlu cu litere mari.

Un cadavru la doctor

Poliția Judiciară anchetează de ieri în legătură cu o afacere care ar putea deveni o nouă afacere Petiot, cu deosebirea că, de data aceasta, arfi în cauză nu unul, ci doi medici. Cadavrul unei tinere femei a fost, într-adevăr, găsit în cabinetul unui practician bine cunoscut de pe bulevardul Haussmann

însă, până acum, n-am izbutit să obținem informații mai ample.

Maigret se surprinse mormăind:

— Idiot!

Nu era vorba despre ziarişti, ci despre Janvier, asupra căruia apăsau, pentru prima oară, responsabilitățile serviciului. De multă vreme aştepta inspectorul această ocazie căci, la precedentele concedii ale lui Maigret, se găsise întotdeauna un inspector mai vârstnic să-l înlocuiască pe comisar.

Anul acesta, pentru aproape trei săptămâni, el era şeful, iar Maigret nu părăsise bine Quai des Orfevres şi izbucnea o afacere, importantă, judecând după puținul ce se găsea în ziare.

Or, de pe acum Janvier comisese o primă greşeală: îşi ridicase presa în cap. I se întâmplase şi lui Maigret să le ascundă informații, dar o făcuse, cu oarecare subtilitate şi, nespunându-le nimic, avusese totuşi aerul de a le face confidențe.

Primul lui impuls fu de a se duce în cabină şi a-i telefona lui Janvier. Îşi aduse aminte la timp că se afla, oficial, la Sables-d'Olonne.

După jurnale, cadavrul fusese descoperit în ajun, dimineața. Poliția fusese sesizată imediat de afacere, ca şi Parchetul. În mod normal, ziarele de luni după-amiază ar fi trebuit să publice informația. Intervenise cineva sus pus? Sau Janvier hotărâse de capul lui să păstreze tăcerea?

"Un medic cunoscut de pe bulevardul Haussmann..."

Maigret cunoştea cartierul şi, când sosise la Paris, acesta fusese cel care-l impresionase mai-mult, cu imobilele sale calme şi elegante, cu porțile sale mari, ce lăsau să se vadă vechi grajduri în fundul curților, sub umbra blândă a Castanilor şi cu limuzinele ce se înşiruiau de-a lungul trotuarelor.

— Vreți să-mi dați o fisă?

Nu spre a telefona la Quai, pentru că aceasta-i era interzis, ci pentru a vorbi cu Pardon, care fusese la mare în iulie şi era singurul la curent cu vacanța pariziană a lui Maigret.

Pardon se afla în cabinetul său.

— Spune-mi, cunoşti un doctor J... care locuieşte în bulevardul Haussmann?

Doctorul avusese şi el timp să citească ziarul.

— M-am întrebat şi eu când îmi luam micul dejun. Am căutat în anuarul medical. Sunt destul de intrigat. Ar fi vorba, într-adevăr, de un medic foarte cunoscut, doctorul Jave, fost medic-intern de spital şi cu o mare clientelă.

— Îl cunoşti?

— L-am întâlnit de două-trei ori, dar l-am pierdut din vedere de mai mulți ani.

— Ce fel de om e?

— Pe plan profesional?

— Da, pentru început.

— Un practician serios, care-şi cunoaşte îndatoririle. Trebuie să aibă vreo patruzeci de ani, poate patruzeci şi cinci. Un bărbat bine. Tot ce i s-ar putea reproşa, dacă asta e un defect, este că s-a specializat într-o clientelă mondenă. Nu degeaba s-a instalat pe bulevardul Haussmann. Câştigă, presupun, mulți bani.

— Căsătorit?

— Aşa scrie în ziar. Nu eram la curent. Ia spune, Maigret, sper că n-ai să dai buzna la Quai, vrei să te ocupi de asta?

— Îți făgăduiesc. Dar celălalt medic la care se face aluzie?

— N-am fost singurul, azi dimineață, care să fi telefonat confraților. O afacere de genul ăsta se produce destul de rar în profesia noastră, iar noi suntem la fel de curioşi ca şi portăresele. Ca şi cei mai mulți dintre medicii care pleacă în vacanță, Jave luase, pe timpul absenței, un tânăr înlocu-

itor. Nu-l cunosc personal şi nici nu cred să-l fi întâlnit. Este vorba de un oarecare Negrei, Gilbert Negrei, care are vreo treizeci de ani şi este unul din asistenţii profesorului Lebier. Asta e o referinţă, pentru că Lebier trece drept un om care-şi alege colaboratorii cu grijă şi nu e lesne să lucrezi cu el.

— Eşti foarte ocupat?

— Acum?

— Aşa, în general.

— Mai puţin ca de obicei, majoritatea pacienţilor mei fiind plecaţi în concediu. De ce mă întrebi?

— Aş dori să încerci să obţii cât mai multe informaţii posibil despre aceşti doi medici.

— Dar nu uiţi că eşti în concediu medical?

— Promit să nu pun piciorul în Quai des Orfevres.

— Ceea ce nu te împiedică să te ocupi de afacere ca amator. Aşa-i?

— Cam aşa.

— Bine. Voi da câteva telefoane.

— Ne-am putea vedea astă-seară?

— De ce nu vii cu soţia ta să iei cina la noi?

— Nu. Eu te invit, cu soţia ta, într-un bistrou oarecare. Trecem să vă luăm pe la orele opt.

Dintr-o dată, Maigret nu mai era chiar acelaşi om cu cel de dimineaţă. Lăsase deoparte visarea şi încetase să se mai simtă ca un băieţaş care nu se duce la şcoală.

Se duse să-şi reia locul pe terasă, mai comandă o halbă şi se gândi la Janvier, care trebuia să fie foarte surescitat. Oare va fi încercat Janvier să-i telefoneze la Sables-d'Olonne, ca să-i ceară sfatul? Fără îndoială că nu. Ţinea morţiş să ducă afacerea la capăt. Comisarul era nerăbdător să afle mai multe dar, acum că nu mai era decât în culise, trebuia, ca şi publicul, să aştepte ziarele de după-amiază.

Când reveni, pentru masă, soţia lui îl privi încruntând din sprâncene, parcă şi presimţind ceva.

— Te-ai întâlnit cu cineva?

— Cu nimeni. I-am telefonat doar lui Pardon. O să-i luăm astă seară la cină, într-un bistrou, încă nu ştiu care.

— Nu te simți bine?

— Sunt în plină formă.

Era adevărat. Ştirea din ziar dădea un sens vacanței sale şi nu se simțea ispitit să se ducă la birou şi să ia afacerea în mâini. O dată măcar era doar un spectator şi găsea situația amuzantă.

— Ce facem în după-amiaza asta?

— Mergem să ne plimbăm pe bulevardul Haussmann şi în cartier.

Ea nu protestă, nu-l întrebă din ce motiv. Aveau amândoi timp să mănânce fără să se uite la ceas, în fața ferestrei deschise, ceea ce nu li se întâmpla des. Chiar zgomotele Parisului nu erau ca de obicei. În loc să alcătuiască o simfonie confuză, sunetele, mai rare, deveneau distincte, se auzea un taxi dând colțul unei anumite străzi, un camion oprindu-se în fața unei case anume.

— Nu-ți faci siesta?

— Nu.

În timp ce ea spăla vasele şi apoi se îmbrăca, el coborî din nou, ca să cumpere jurnalele de seară. Afacerea îşi câştigase dreptul la titluri cu litere de-o şchioapă.

O nouă afacere Petiot
O femeie moartă într-un dulap
Doi medici pe banca acuzaților

Cel mai bun dintre articole, semnat de micul Lassagne, unul dintre reporterii cei mai descurcăreți, glăsuia astfel:

O afacere criminală, ce nu va întârzia să aibă un anumit răsunet şi care rezervă surprize, a izbucnit într-unui din car-

tierele cele mai elegante ale Parisului, pe bulevardul Haussmann, între strada Miromesnil şi strada Courcelles.

În ciuda relei voinţe de care dă dovadă poliţia în a furniza informaţii, am putut, graţie anchetei noastre personale, să descoperim următoarele detalii:

Deci, în bulevardul Haussmann, la numărul 137 bis, locuiesc, de cinci ani, la etajul trei, doctorul Philippe Jave, în vârstă de patruzeci şi patru de ani, precum şi soţia sa şi fetiţa lor, de trei ani.

Familia Jave ocupă unul din cele două apartamente ale etajului, celălalt fiind rezervai pentru sala de aşteptare şi luxoasele cabinete de consultaţie, căci clientela medicului este dintre cele mai elegante, iar cei mai mulţi dintre pacienţii săi figurează în Bottin-ul monden.[3]

La 1 iulie, familia Jave, însoţită de dădaca copilului, părăsea Parisul, pentru un sejur de şase săptămâni la Cannes, unde închiriaseră vila Marie-Therese.

La aceeaşi dată, un tânăr medic, doctorul Negrei, lua locul confratelui său, la orele de consultaţii. Obişnuit, afară de dădacă, domnişoara Jusserand, familia Jave are două servitoare, însă una dintre ele, ai cărei părinţi locuiesc în Normandia, luase concediu în acelaşi timp cu stăpânii ei şi numai Josepha Chauvet, în vârstă de cincizeci şi unu de ani, rămăsese în Paris.

Încăperile locuinţei nefiind ocupate, ea nu avea să-şi asume decât întreţinerea cabinetidui medical. Doctorul Negrei, care este celibatar şi locuieşte într-un apartament mobilat, venea în fiecare dimineaţă la orele nouă, lua notă de apelurile telefonice, făcea vizitele în oraş, dejuna la un restaurant şi

---

[3] Bottin mondain - anuar al personalităţilor şi familiilor de vază
(n. trad.).

la orele două revenea în bulevardul Haussmann, pentru consultații.

Către orele şase se eliberă din nou, iar Josepha Chauvet profita de aceasta spre a se duce la fiica ei, care locuieşte în cartier, pe strada Washington, unde-şi petrecea aproape toate nopțile.

Ce s-a întâmplat? Datorită muțeniei poliției, ne este greu să reconstituim lanțul evenimentelor, însă un anumit număr de fapte este cunoscut. Sâmbăta trecută, doctorul Negrei a părăsit cabinetul din bulevardul Haussmann la orele cinci şi jumătate, pe când Josepha se afla încă acolo. În cursul după-amiezii, consultase o jumătate de duzină de clienți şi nimeni din imobil n-a remarcat intrări sau ieşiri anormale.

Duminică, doctorul Negrei s-a dus la nişte prieteni la țară, în timp ce Josepha şi-a petrecut ziua împreună cu fiica ei, în strada Washington, spre a nu reveni decât luni dimineața la orele opt. A început, ca de obicei, prin a da cu aspiratorul prin sala de aşteptare, apoi a intrat în biroul care preceda cabinetul de consultații.

Numai când a ajuns în această de a treia cameră a fost izbită de un miros anormal, fad şi grețos, a declarat ea, însă nu s-a neliniştit numaidecât. Intrigată, în sfârşit, a deschis, cu câteva minute înainte de ora nouă, uşa celei de a patra încăperi, de dimensiuni mai restrânse, transformată în laborator. De aici provenea mirosul, mai precis de la unul dintre dulapuri.

Acesta era încuiat cu cheia. Cheia nu se afla în broască. Pe când Josepha examina dulapul, a auzit paşi în spatele ei şi, întorcându-se, l-a zărit pe doctorul Negrei, care sosise.

A tresărit el cumva? S-a albit la față? Mărturiile indirecte pe care le-am cules sunt contradictorii.

El ar fi spus:

— Ce faceți aici?

Ea ar fi răspuns:

— Nu vă miroase?

Ea ar fi presupus atunci că e vorba de un şoarece mort.

— Doctorul Jave nu v-a lăsat cheia?

Nu facem, bineînțeles, decât să reconstituim faptele, cum putem mai bine. Câteva minute mai târziu, Josepha ieşi din imobil, ca să caute un lăcătuş, pe strada Miromesnil, şi se întoarse, apoi, cu el.

Citind, Maigret se întreba de unde aflase micuțul Lassagne aceste detalii. Josdpha nu vorbise, ar fi putut jura. Încă mai puțin doctorul Negrei. Portăreasa? Era posibil. Poate, de asemenea, pe urmă, lăcătuşul?

Continuă lectura:

Când uşa dulapului a fost deschisă, spectacolul ce li se oferi vederii fu acela al corpului unei femei goală puşcă, ce trebuise să fie îndoit în două, ca să poată intra într-un spațiu atât de strâmt.

În absența comisarului Maigret, aflat în concediu, a sosit la fața locului inspectorul Janvier, urmat de medicul legist şi de Parchet, în timp ce presa, din rațiuni ce ne scapă încă, a fost lăsată în ignoranță.

Identificarea corpului n-a ridicat nici o dificultate, întrucât este vorba de doamna Jave însăşi, pe care toată lumea o credea la Cannes. În afara unei echimoze la tâmpla dreaptă, care ar fi putut fi cauzată de o căzătură, cadavrul nu poartă nici o urmă de violență. Doctorul Negrei pretinde a nu fi văzut-o pe doamna Jave nici sâmbătă şi nici într-o altă zi, de la plecarea doctorului Jave şi a soției sale la Cannes, pe 1 iulie.

Josepha ar fi făcut aceleaşi declarații.

Cum a fost ucisă tânăra femeie? Când? Bănuim că medicul legist consideră că moartea s-a produs sâmbătă.

Alertat prin telefon, luni la prânz, doctorul Jave lua, de la Nisa, avionul către Paris.

A petrecut noaptea, ca şi doctorul Negrei, la Quai des Orfevres. Nimic n-a răsuflat din declarațiile pe care cei doi bărbați le-ar fi putut face.

Chiar şi azi dimineaţă, Poliţia Judiciară a refuzat să ne spună dacă vreunul din cei doi se află în stare de arest. Judecătorul Comeliau a fost însărcinai cu ancheta, şi se arată chiar mai mut decât inspectorul Janvier.

Corespondentul nostru la Cannes a încercat să ia legătura cu dădaca, domnişoara Jusserand, rămasă acolo cu copilul, însă i-a fost imposibil să pătrundă în vila care a şi fost în două rânduri cercetată de Brigadă Mobilă.

După cum se vede, această afacere este una dintre cele mai misterioase ale acestor ultimi ani şi trebuie să ne aşteptăm la lovituri de teatru. Cine a ucis-o pe doamna Jave? De ce? Şi de ce i-a fost închis cadavrul, în întregime gol, într-un dulap, în spatele cabinetului de consultaţii al soţului ei?

În aşteptarea unor revelaţii care se vor produce cu siguranţă, putem totuşi furniza câteva informaţii privind personajele amestecate în această întâmplare. Doctorul Philippe Jave, născut la Poitiers, este în vârstă de patruzeci şi patru de ani şi, după studii strălucite la Facultatea de Medicină din Paris, a fost medic-intern de spital.

Până la căsătorie, se instalase în Issy-les-Moulineaux, unde avea un cabinet dintre cele mai modeste, iar clientela îi era alcătuită în principal din muncitorii de la uzinele din vecinătate. Cu cinci ani în urmă s-a căsătorit cu Ev eline Le Guerec, cu şaisprezece ani mai tânără decât el, care avea deci douăzeci şi opt de ani în momentul morţii ei.

Familia Le Guerec posedă la Concarneau o uzină de conserve şi marca de sardele "Le Guerec şi Laurent" este foarte cunoscută de gospodine.

Îndată după căsătorie, tânăra pereche s-a instalat în bulevardul Haussmann, într-un apartament haos, iar doctorul Jave n-a întârziat să devină unul din medicii cei mai apreciaţi din capitală.

Doi ani mai târziu, bătrânul Le Guerec a murit, lăsând întreprinderea din Concarneau fiului său Yves şi fiicei sale.

Perechea Jave are o fetiță de trei ani, Michele. Cât îl privește pe doctorul Negrei, şi el este, de asemenea, un strălucit specialist. În vârstă de treizeci de ani, este celibatar şi locuieşte mai departe în camera sa de student de pe Rue des Saints-Peres, unde trăieşte în condiții modeste.

Nu şi-a deschis cabinet şi lucrează cu profesorul Lebier. A acceptat pentru întâia oară să-şi înlocuiască unul dintre confrați în timpul concediului acestuia. Am încercat să aflăm dacă perechea Jave şi doctorul Negrei întrețineau, înainte de această înlocuire, relații amicale, însă nu am obținut vreun răspuns.

Ne lovim peste tot, fie că este vorba de Quai des Orfevres, de bulevardul Haussmann sau de corpul medical, de un straniu mutism.

Nici portăreasa nu e mai vorbăreață şi se mulțumeşte să afirme că nu ştia de prezența doamnei Jave în casă. Corespondentul nostru de pe Coasta de Azur a obținut totuşi un rezultat, cu toate că destul de modest. La aeroportul din Nisa ar fi fost văzută o pasageră având semnalmentele doamnei Jave, care ar fi luat sâmbătă la orele 9,15 dimineața, avionul ce ajunge la Orly la 11,15. Compania de navigație aeriană refuză să confirme dacă ea ar fi figurat pe listele de pasageri sau nu.

La ora la care închidem ediția, doctorul Paul procedează la efectuarea autopsiei.

Când Maigret se întoarse acasă, decupă cu grijă articolul şi-l strecură într-un plic de hârtie groasă, cum făcea la Quai des Orfevres când alcătuia un dosar.

Numai că la Quai des Orfevres dosarele lui conțineau documente originale, autentice, pe când aici trebuia să se mulțumească doar cu nişte articole mai mult sau mai puțin romanțate, din ziare.

— Eşti gata, doamnă Maigret?

Ea apăru din odaie, într-o rochie de bumbac de culoare deschisă, cu o pălărioară albă pe cap, cu mănuşi albe şi, în timp ce mergeau pe stradă, braţ Ia braţ, aveau într-adevăr aerul unui cuplu în vacanţă.

— S-ar zice că începi să te amuzi, remarcă ea, privindu-l cu coada ochiului.

El nu răspunse, dar zâmbi, nu cu gândul la sărmana doamnă Jave, ci înfăţişându-şi-l pe Janvier luptând din greu cu această afacere, pe care dorea, probabil, nespus s-o ducă singur la bun sfârşii.

Capitolul 2
Cina la taica Jules

— Calvados pentru toată lumea? întrebă el, scoţându-şi pipa din buzunar, în momentul în care fată cu şorţ alb aducea cafeaua.

Înţelese semnul pe care i-l făcu din ochi soţia lui, ca şi pe acela, mai în fugă, către Pardon. Nu era beat, nici chiar afumat. Probabil că nici nu băuse mai mult decât ceilalţi, dar nu era mai puţin conştient de o anumită strălucire a ochilor, de faptul că vorbea cam moale, ceea ce nu-i stătea în obicei.

Pe când mâncau, doamna Maigret îl observase în două rânduri, uşor înduioşată, prima oară când comandase peşte fript, a doua dată când ceruse, pe urmă, cârnaţi cu cartofi prăjiţi. Recunoscuse restaurantul unde nu mai puseseră piciorul de douăzeci de ani şi unde nu fuseseră, altădată, decât de două ori. Firma era mai departe La taica Jules. Mesele de lemn fuseseră înlocuite cu altele dintr-un material plastic în culori violente, iar barul din interior se modernizase. Extraordinar era faptul că taica Jules era tot

acolo şi nu părea să fi îmbătrânit, într-atât încât sub claia sa de păr albit avea aerul unui figurant cu perucă.

Dacă veniseră la Joinville cu maşina lui Pardon, în schimb Maigret alesese restaurantul, în faţa acelei insule a dragostei în jurul căreia lunecau bărci şi canoe.

Alături era un bal, ale cărui refrene se amestecau cu muzica pick-up-ului din restaurant. Clienţii nu erau numeroşi şi cei mai mulţi îşi scoseseră haina, mulţi erau vecini. Nu se dovedea Maigret fidel programului pe care şi-l trasase pentru vacanţă?

— Sunt lucruri dc care se vorbeşte mereu, care se pun chiar pe muzică şi care nu se fac niciodată, declarase el la începutul mesei. De exemplu, să mănânci o friptură pe malul Marnei. Spune-mi, Pardon, de câte ori ai venit să mănânci o friptură pe malul Marnei?

Doctorul căuta să-şi aducă aminte. Asta o amuză pe soţia lui, care răspunse:

— O dată, pe vremea când soţul meu încă nu avea clientelă.

— Vedeţi? Noi, de două ori. Plănuim, de asemenea, să mergem la întâmplare, braţ la braţ, pe străzile Parisului...

— Timpul, vai! suspină Pardon.

— Ei bine! De data asta îi venim de hac. Ce credeţi că am făcut după-amiază? Ne-am dus cu autobuzul până la Place Saint-Augustin şi, minunea minunilor, autobuzul era aproape gol. Pe străzi nu era înghe-suială de maşini. Ne-am întors pe jos pe bulevardul Haussmann...

— Fără să vă opriţi?

— Fără să ne oprim.

Maigret privise spre casa doctorului Jave, bineînţeles. În faţa porţii mari, bine lustruite, se afla un grup de curioşi, un agent în uniformă, ce-i privea plictisit. Fusese pentru prima oară când, într-un asemenea caz, Maigret se afla de partea celor ce căscau gura, şi asta îl amuzase. Casa era situată între un magazin de covoare orientale şi vitrina unei

modiste probabil foarte scumpă, căci în ea nu se vedea decât o singură pălărie.

Era întocmai imobilul burghez înstărit, niţeluş bătrânicios, pe care şi-l imaginase. Pe urmă urcaseră, tot pe jos, până la Place des Ternes, unde băuseră un pahar pe o terasă, înainte de a se întoarce pe Avenue de Wagram şi pe Champs-Elysees, precum provincialii în trecere prin Paris.

— Este magnific! conchisese Maigret, alcătuindu-şi ciudatul meniu.

Primise prima ocheadă recunoscătoare de la soţia sa, pentru că era exact meniul comandat altădată. Totul părea să-l încânte, muzica, perechile ce se vedeau intrând în bal, luntraşii de pe Marna, noaptea care-i învăluia încetul cu încetul. Simţeai că i-ar fi plăcut să-şi scoată haina, ca şi ceilalţi, dar nu îndrăznea, poate din cauza lui Pardon.

Privirea pe care o schimbă doamna Maigret cu acesta semnifica:

— Vedeţi că-i merge mai bine?

Era adevărat că se destinsese, că parcă întinerise. Ceea ce nu ştiau ceilalţi era că-şi făcuse, pe timpul primăverii, mai mult sânge rău decât ar fi fost dispus să mărturisească şi chiar să şi-o mărturisească sieşi. I se-ntâmpla să se simtă uzat, obosit dintr-un fleac, şi-şi pusese întrebarea dacă nu va sfârşi cumva ca Bodard.

Acesta era unul dintre colegii săi, de la Informaţii Generale, un om onest, scrupulos la culme, dar care devenise dintr-o dată ţinta unor atacuri nedrepte. Maigret îl apărase cât putuse, dar miroseai, în spatele acestei afaceri, considerente politice destul de murdare, tipi sus-puşi care aveau nevoie de pielea lui Bodard, ca să se dezvinovăţească ei.

Izbutiseră. Bodard luptase timp de şase luni, mai degrabă pentru onoare decât pentru situaţia lui, apoi, într-o dimineaţă se prăbuşise mort, pe când urca scara cea mare la Quai des Orfevres.

Poate că din pricina lui Bodard se decisese Maigret să-şi ia concediu, şi să-şi îngăduie mici plăceri pe care nu şi le oferea niciodată. Precum această cină pe malurile Marnei.

Când se dusese să-i caute pe soţii Pardon, în strada Picpus, doctorul se mulţumise să-i anunţe:

— Jave s-a-ntors acasă.

— Şi Negrei? întrebase Maigret.

— Nu ştiu.

Avea haz să afli noutăţile de la un om ca Pardon, care nici măcar nu aparţinea profesiunii. Nu mai atinseseră tema în timpul mesei. Acum, că se servea calvados-ul pentru bărbaţi şi lichior pentru cele două femei, firește acestea îşi apropiară scaunele, la fel ca după cinele din strada Picpus şi începură să flecărească cu voce înceată.

Aerul era plăcut, umed, cu un abur uşor ce venea de pe râu. Într-o barcă, o pereche se lăsa să lunece pe firul apei, ascultând cântece tandre, la un fonograf.

— Chiar mai adineauri, zise Pardon, am vorbit la telefon cu Deberlin. Se-ntâmplă că l-a cunoscut foarte bine pe Philippe Jave, cu care a fost coleg de internat şi pe care l-a frecventat până în ultima vreme.

— Şi ce spune despre el?

— Se pare că Jave coboară dintr-o familie modestă din Poitiers. Tatăl său era contabil la o bancă, iar mama învăţătoare. Tatăl a murit când băiatul era încă mic şi a fost crescut de maică-sa. Nu şi-a putut termina studiile decât cu ajutorul unor burse, iar viaţa sa de student probabil că n-a fost uşoară. După Deberlin, Jave este harnic, inteligent, închis, înzestrat cu o voinţă de fier. Se aşteptau să-l vadă alegând cardiologia, care-l pasiona, poate unde-l văzuse pe tatăl său murind dintr-o anghină pectorală.

În loc să facă aşa, se instalase într-un cabinet nenorocit la Yssy-les-Moulineaux, unde a dus viaţa istovitoare a celor mai mulţi medici de cartier, muncind între patrusprezece şi cincisprezece ore pe zi.

Avea treizeci şi opt de ani când s-a dus să-şi petreacă vacanța la Beuzec, aproape de Concarneau, unde a făcut cunoştință cu Eveline.

— Domnişoara Le Guerec?

— Da. Se pare că s-au îndrăgostit şi a luat-o de nevastă. Deberlin i-a frecventat, în bulevardul Haussmann, unde se mutase el aproape imediat după căsătorie. Deberlin a avut impresia unei perechi unite.

Eveline este oarecum drăguță, însă nimeni n-ar întoarce capul după ea pe stradă. În casa tatălui ei, care era văduv, a petrecut o copilărie fără bucurii. Era timidă, ştearsă, arbora ceea ce Deberlin numea un zâmbet amărât.

Deberlin era convins că ceva nu era în regulă cu sănătatea ei, dar nu ştia ce anume, pentru că Jave este un băiat discret. Asta e cam tot ceea ce am aflat, precum şi faptul că familia Jave a părut încântată să aibă o fetiță. Ieşeau destul de des, primeau cam o dată pe săptămână. Dintre vechii prieteni a lui Philippe, Deberlin este aproape singurul care a continuat să-l vadă.

— Cum ai aflat că s-a întors acasă?

— Simplu. De la radio.

Maigret, care avea şi el un aparat de radio, nu-l asculta niciodată.,

— La emisiunea de la orele şapte s-a anunțat că ancheta îşi urma cursul şi că doctorul Jave, foarte abătut, s-a întors în bulevardul Haussmann.

Stăteau acolo, pe terasa unui bistrou mărginaş, privind luminile ce se reflectau în Marna şi sorbind dintr-un calvados cu vechime. Ce făcea, la aceeaşi oră, Janvier? Se afla oare în biroul său de la Quai des Orfevres, ca să culeagă mărturii şi în aşteptarea unor noutăți de la colegii săi în misiune la Paris sau aiurea? Din lipsă de timp pentru masă ceruse să i se aducă, după tradiție, sandvişuri şi halbe de la braseria Dauphine?

Pardon avu impresia că o umbră de nostalgie îi trecea pe față, căci îl întrebă:

— Te ispiteşte tare?

Maigret îl privi în față, cu sinceritate, reflectă o clipă şi spuse:

— Nu.

Era adevărat. Afacerea din bulevardul Haussmann se anunța ca una dintre cele mai spinoase şi mai pasionante din câte cunoscuse. Mediul în care se petrecuse o făcea şi mai delicată. Este totdeauna dificil să ai de-a face cu oameni dintr-o anumită societate, fiindcă cea mai mică gafă poate avea consecințe dezagreabile. Or, aici, era vorba de medici.

Anumite profesiuni păstrează mai mult decât altele spiritul de grup, ofițerii de exemplu, sau învățătorii, personalul colonial sau, şi oricât de curios ar putea să pară, funcționarii de la P.T.T.

Janvier, care dădea curs unei anchete oficiale, avea, probabil, mai multe greutăți ca să se informeze în privința lui Jave şi a lui Negrei, decât Maigret însuşi, care profită de prietenia lui Pardon.

Pe deasupra, sărmanul Janvier picase peste judecătorul Comeliau, într-adevăr magistratul cel mai greu de strunit. Comeliau avea groază de presă. Orice articol apărut, cu privire la o afacere pe care o instruia el, îl punea pe jăratec sau îl scotea din sărite.

— Mai cu seamă, nimic reporterilor, recomanda el invariabil.

Drept urmare, spre a evita criticile presei care are tendința de a-şi pierde răbdarea, şi el tindea să-l considere vinovat pe primul suspect, şi să nu-i mai dea drumul.

În cariera lui, Maigret îi ținuse piept de cincizeci de ori, de o sută de ori, riscându-şi câteodată situația.

— Ce mai aşteptați ca să-l arestați? lătra micul judecător, cu mustățile în furculiță.

— Să-şi pună frânghia de gât.

— Sau să treacă frontieră, nu-i aşa? Şi să te ţii atunci, cu fiţuicile astea...

Janvier n-avea răbdarea lui Maigret, aerul său îndărătnic sau absent, când îl apucau pe Comcliau pandaliile. Comisarul era convins că inspectorul se pusese rău cu gazetarii din cauza lui Comeliau, refuzând de la începutul anchetei informaţiile cele mai elementare.

— Nimic despre Gilbert Negrei?

— Nimic în plus faţă de ceea ce ţi-am spus. Este un singuratic. E rareori văzut în afara orelor de serviciu la profesorul Lebier şi n-am nici cea mai mică idee în privinţa vieţii luj personale. Probabil că n-are avere, odată ce nu s-a decis să-şi deschidă cabinet. Afară numai dacă se pregăteşte pentru concurs şi se destinează catedrei.

Ar fi fost mai uşor să-i telefoneze doctorului Paul, doctorul legist, care-i era prieten, spre a cunoaşte rezultatul autopsiei. În ce fel fusese omorâtă Eveline Jave? Nu se vorbea, în ziare, nici de revolver, nici de cuţit, nici de strangulare.

Dacă ar fi sucombat dintr-o cauză accidentală, n-ar fi existat nici un motiv să i se îndoaie literalmente trupul şi să-i fie înghesuit într-un dulap.

—Spune-mi Pardon, câtă vreme după deces poţi să îndoi un corp?

— Depinde de rigiditatea cadaverică. La rândul ei, aceasta depinde de un anumit număr de elemente, printre care şi temperatura ambiantă. O oră, în anumite cazuri. Mai multe ore, în altele.

În felul ăsta nu mergea înainte. De altminteri, nu voia să se pasioneze de afacere. Decisese că o va urmări precum o făceau, probabil, în toată Franţa, în acel moment, cititorii de ziare, dar nu mai mult.

Nu era pentru moment decât un membru al publicului, nu un poliţist. Singurul lucru ce nu-i dădea pace era res-

ponsabilitatea ce apăsa asupra lui Janvier care, pentru întâia oară, purta pe umeri întreaga greutate a Poliției Judiciare, în momentul vacanțelor, când cel puțin jumătate din personal nu este disponibil.

— Înainte de orice, trebuie să ştim dacă Jave se afla la Cannes în momentul morții soției sale.

Era uşor de verificat şi probabil că Janvier se gândise la asta. Numai că el, Maigret, nu cunoştea nimic din rezultatele anchetei. Răspunsul nu-l avu decât în dimineața zilei următoare, când coborî să-şi cumpere ziarele. Soții Pardon îi aduseseră acasă către miezul nopții. Pe când se dezbrăca, ceva mai târziu, doamna Maigret murmurase:

— Îmi făgăduieşti să nu te duci la birou?

— Îți jur.

— Vezi că te simți de pe acum mai bine? După trei zile de odihnă eşti un alt om. Dacă, din pricina unei femei moarte, trebuie să pierzi binefacerile vacanței...

— Nu le voi pierde.

Se linişti, văzându-l cum deschide bufetul şi scoate o sticlă de calvados.

— O ultimă picătură... murmură el.

Nu bău din cauză că ar fi fost nervos sau descurajat, nici ca să-şi recapete curajul, ci, dimpotrivă, în acea seară pentru că se simțea destins. Era ultima mică plăcere a zilei. Numai că, dimineața, pentru a coborî să caute ziarele nu mai aşteptă la fereastră, ca soția sa să facă patul. Aceasta nu însemna că-şi încălca făgăduiala. Nu se ocupa de afacere, o urmărea, ca şi ceilalți cetățeni, ceea ce nu era acelaşi lucru.

Titlurile erau încă şi mai groase decât în ajun, iar cel mai impresionant era:

Dilema celor doi doctori
O foaie concurentă etala un titlu mai prudent:
Misterul celor patru chei

E adevărat că era cam acelaşi lucru. Se pare că poliția renunțase într-o oarecare măsură la mutismul ei, căci furniza, în sfârşit, informații care nu puteau proveni decât de la Quai des Orfâvres sau din cabinetul judecătorului de instrucție.

Mai întâi un rezumat, foarte incomplet, al raportului medicului legist.

Autopsia practicată de doctorul Paul a dat la iveală că echimoza, despre care am şi vorbit ieri, de pe tâmpla dreaptă a victimei a fost urmarea unei lovituri primite cu destul de puțin timp înaintea morții, dar că această lovitură n-a fost atât de violentă încât să provoace decesul.

Ea nu a fost dată cu ajutorul unui instrument contondent. S-ar putea să fie vorba de o simplă cădere pe parchet sau o lovitură de pumn. Mult mai enigmatică este înțepătura de pe coapsa stângă a Evelinei Jave, căci nu există nici un dubiu că aceasta provine de la o injecție subcutanată.

Ce produs a fost injectat? N-o vom şti decât după examinarea organelor interne şi a țesuturilor, de către experți. Victima nu era toxicomană şi nu se injectă singură deoarece, în acest caz, s-ar fi constatat urme de înțepături mai vechi. De altminteri, soțul ei este categoric în această privință...

Maigret luase loc pe aceeaşi terasă ca şi în ajun, în Place de la Republique, iar cerul era la fel de albastru şi de senin, atmosfera la fel de calmă şi de domoală.

Din cauza vinului şi a dozelor de calvados din seara trecută, comandase o cafea şi trăgea uşor din pipă, citind cele trei coloane de informații mai mult sau mai puțin senzaționale.

Lovitura de teatru era absența lui Jave de la Cannes, sâmbăta precedentă şi întoarcerea sa în acest oraş, cu Trenul Albastru, duminică dimineața.

Interogatoriul luat doctorului nu era reprodus. Pentru Maigret, care era de-ai casei şi ştia cum interpretează ziarele informaţiile, era limpede că se produsese o bramburealã.

La început, se pare că Jave vorbise de o plimbare făcută cu maşina, la Monte-Carlo, sâmbătă după-amiază, şi de o noapte petrecută în cazinoul din acelaşi oraş.

Din nenorocire pentru el, personalul aeroportului din Nisa îi remarcase automobilul, ce rămăsese parcat de sâmbătă la prânz, până duminică la orele zece dimineaţa. În ansamblu, Janvier lucrase bine. Maigret îşi închipuia numărul de telefoane necesare pentru a reconstitui şirul evenimentelor.

Sâmbătă, la orele nouă şi un sfert, Eveline Jave şosea cu taxiul la aeroport şi zbura către Paris. Numai cu o oră mai târziu, soţul ei şosea în acelaşi aeroport, cu maşina sa, şi se informa când ar putea lua un avion spre Paris. Nu era nici unul înaintea prânzului.

Întâmplarea a făcut ca unViscount al British-Airways-ului, care întârziase în urma unei pene de motor, să fie gata de plecare la Londra. Se îmbarcase pe el, iar de la Londra găsise imediat un avion către Paris, unde sosise la orele două după-amiaza. Totuşi, portăreasa din bulevardul Haussmann îşi menţinea categoric declaraţia. Nu-l văzuse, aşa cum n-o văzuse nici pe soţia lui.

Această portăreasă era o anumită doamnă Dubois, pe care reporterul o descria ca fiind încă tânără şi drăguţă, mamă a unui băiat de zece ani. Soţul ei o părăsise la câteva zile de la naşterea copilului şi de atunci nu mai auzise de el. Petrecuse, se adăuga, două ceasuri la Quai des Orfevres şi, la ieşire, refuzase să facă orice declaraţie.

I se publică fotografia, însă era greu să-i desluşeşti faţa, pe care o ascundea cu braţul drept. Maigret cunoştea imobilele de pe bulevardul Haussmann care, construite în aceeaşi epocă, sunt de un tip destul de asemănător. Gheretele portarilor sunt spaţioase, precedate de un soi de salon şi o

uşă dublă cu geamuri care permite supravegherea intrărilor şi a ieşirilor.

Doamna Dubois o văzuse pe Josepha, servitoarea, sosind la orele opt dimineaţa. Îl văzuse trecând pe doctorul Negrei, la orele nouă. Îl văzuse coborând scările, la douăsprezece şi zece, urcând din nou la orele două după-amiază şi, în fine, plecând la orele cinci şi jumătate.

În mod straniu, nu-i zărise nici pe doctorul Jave, nici pe soţia sa. Or, aceasta trebuise neapărat să fi pătruns în casă, fiindcă aici o găsiseră moartă. Tot conform ziarului, Jave, încolţit, refuzase să explice cum îşi folosise timpul la Paris, în timpul după-amiezii de sâmbătă, invocând secretul profesional.

Fusese eliberat. I se dăduse drumul şi doctorului Negrei, cum se anunţase la ultimele ştiri, ceea ce, probabil, va fi constituit o cumplită problemă de conştiinţă pentru judecătorul Comeliau.

Sosind la aeroportul Orly la orele unsprezece şi un sfert, doamna Jave luase autobuzul serviciilor Air-France, care o depusese în Boulevard des Capucines. Şoferul îşi amintea de ea, căci purta un taior alb, în stilul celor ce se poartă pe Coasta de Azur, care-i atrăsese atenţia.

Plecând din Boulevard des Capucines, urma tinerei femei se pierdea cu totul, până în momentul în care lăcătuşul deschisese uşa dulapului, luni, la orele nouă dimineaţa, în prezenţa Josephei şi a lui Negrei.

Chestiunea cheilor nu simplifica problema. Tot după cotidiene, existau patru chei, ce deschideau şi uşa de la apartamentul-locuinţă şi pe aceea a încăperilor rezervate doctorului. Una din aceste chei era în mâinile Josdphei, o alta în mâinile doctorului Negrei, pe durata cât funcţiona ca înlocuitor. Jave avea cea de a treia cheie şi, în fine, cea de a patra fusese încredinţată portăresei. Cât o privea pe Eveline Jave, ea n-avea nici o cheie a casei de pe bulevardul Haussmann. Aceasta însemna că cineva trebuise să-i deschidă

uşa. Cel puţin, desigur, dacă nu cumva portăreasa mințea şi i-o încredințase pe a ei. Dacă măcar doctorul Paul ar fi putut fi mai precis asupra orei morții! Raportul său zicea: Sâmbătă, între orele patru după-amiază şi orele zece seara.

La orele patru, Negrei se mai afla în bulevardul Haussmann, la fel ca şi Josepha. Negrei plecase la cinci şi jumătate, Josepha către orele şase, căci n-avea nimic de făcut şi trebuia să cineze cu fiica ei.

Cât îl priveşte pe Jave, acesta se afla la Paris începând de la orele două după-amiază, dar luase Trenul Albastru la orele opt fără cinci, în gara Lyon.

Ziarul publica o fotografie a Jos<Sphei, surprinsă în momentul când ieşea de la fiica sa, în strada Washington. Era o femeie înaltă şi uscată, cu ținută cam masculină. Reporterul lăsa să se înțeleagă că fiica ei, Antoinette, în vârstă de douăzeci şi nouă de ani, n-avea purtări ireproşabile. Se socotea că, totuşi, relațiile între mamă şi fiică erau excelente. Josepha îşi avea odaia ei, în bulevardul Haussmann, la etajul al şaselea, cu restul personalului de serviciu al imobilului, însă îşi petrecea, cât de des posibil, nopțile la fiica sa, unde dispunea de un pat. Acolo dormise sâmbătă seara şi, de asemenea, duminică.

Când o surprinsese fotograful, nu-şi acoperise fața, ca portăreasa, ci privise aparatul cu un aer sfidător. La Cannes, bona continua să trăiască închisă în vila Maria-Therese, împreună cu copilul, iar reporterii îi sunaseră zadarnic la uşă.

Ultima noutate, în josul celei de a treia coloane: Yves Le Guerec, fratele Evelinei Jave, care conducea uzina de la Concarneau, sosise la Paris şi trăsese la Hotel Scribe.

Maigret sfârşi de băut cafeaua, ezită să mai ia altceva, îşi împături ziarele şi începu să se plimbe în jurul pieței.

În general, o afacere criminală aduce aminte de una sau de mai multe altele, căci motivele de a ucide şi mijloacele de executare nu sunt prea numeroase. Or, în van căuta în

memorie un caz similar. Cunoscuse patru sau cinci medici criminali. La Toulouse, unul dintre ei îşi, ucisese, cu vreo cincisprezece ani înainte, o clientă, administrându-i cu bună ştiinţă o doză mortală dintr-un medicament toxic. Se descoperise doar trei ani mai târziu, şi întâmplător, că datora mari sume de bani acelei cliente şi nu găsise alt mijloc de a se descotorosi de ca.

Cam în aceeaşi perioadă, un altul, în Masivul Central[4], a lăcut o injecţie subcutanată folosind o substanţă diferită de aceea pe care o prescrisese. Pretinsese pe urmă că a fost o eroare involuntară şi beneficiase de argumentul îndoielii, căci nu era imposibil ca după o zi de vizite istovitoare să se fi înşelat în privinţa fiolei, cu atât mai mult cu cât în odaia bolnavei domnea semiîntunericul.

Până aici, Eveline Jave părea să fi fost ucisă în acelaşi fel. Deosebirea faţă de cazurile precedente era că, într-al său, nu era vorba de un medic, ci de doi. Avea soţul ei interes s-o suprime? Era bogată. Mulţumită căsătoriei putuse el să-şi părăsească mahalaua unde ducea o existenţă grea şi lipsită de bucurii, ca să devină un medic monden, în capitală. Întreţinea cumva o legătură? Avea în vedere să întemeieze un nou cămin? Sau, poate, soţia lui, descoperind vreo infidelitate, îl ameninţa cu divorţul.

Totul era posibil.

Chiar şi o dramă a geloziei. Nimeni nu ştia în ce împrejurări plecase din Cannes Eveline, sâmbătă dimineaţa. Ce-i spusese ea soţului ei? Fuseseră amândoi de acord cu această călătorie? Iar dacă da, atunci n-o bănuia Jave că are un alt scop decât cel mărturisit?

Un fapt era sigur, că o urmase prin mijloacele cele mai rapide şi că se aflase la Paris puţin timp în urma ei. Era

[4] Masiv Central - ansamblu de înălţimi situat în centrul şi sudul Franţei (n. ed.).

Eveline Jave amanta tânărului Negrei? Şi de multă vreme? Ea-i sugerase soţului ei să-l ia ca înlocuitor, în timpul vacanţei?

Şi Negrei putea avea motive să scape de ea. De exemplu, dacă nutrea alte proiecte matrimoniale şi ea, cât o privea, insista să-şi părăsească soţul, ca să se mărite cu el?

Şi mai erau...

Maigret nu luase încă drumul bulevardului Richard-Lenoir, ci hălăduia pe Marile Bulevarde, pe care rareori le văzuse aşa de pustii. Aproape de Porte Saint-Denis, intră într-o braserie, luă loc înăuntru, comandă o halbă şi cele necesare scrisului.

Deoarece acum făcea parte din marele public, avea să joace jocul până la capăt, încât un zâmbet ironic îi înflori pe buze pe când scria cu litere de tipar:

DE CE NAIBA ERA GOALĂ?

Pe plic trecu numele lui Janvier şi adresa de la Quai des Orfevres. Bineînţeles, nu semnă. Se-ntâmplă rareori ca oamenii care dau informaţii poliţiei să-şi semneze mesajele, îşi imagina mutra lui Moers, la laborator, dacă i s-ar fi cerut să caute amprentele digitale, căci era în posesia celor ale comisarului. Însă era vorba de o scrisoare prea neînsemnată pentru ca Janvier să ordone aşa ceva. Mai probabil, el va ridica din umeri.

Totuşi, nu mai puţin, aici se afla nodul problemei. Sau tânăra femeie se dezbrăcase singură, sau fusese despuiată după moarte. Întrucât corpul nu purta răni, veşmintele nu erau pătate de sânge aşa că Maigret nu vedea nici un motiv valabil ca ea să fi fost dezbrăcată.

Pe de altă parte, ea însăşi ce motiv ar fi avut să se despoaie în pielea goală, între orele patru după-amiază şi zece seara? Ca să-şi schimbe toaleta? Ar fi făcut-o în apartamentul ce se afla de cealaltă parte a palierului, unde-şi avea camera şi lucrurile ei. Şi nici nu se dezbrăcase ca să

facă baie. Unul dintre jurnale publica un plan amănunțit al apartamentelor.

Cel din dreapta era alcătuit dintr-un antreu, un salon spațios, altul mai mic, căruia-i spuneau budoar, trei camere, o sufragerie, o bucătărie şi o sală de baie. Apartamentul din stânga, rezervat activităților medicale ale lui Jave era aproape la fel conceput, însă odăile căpătaseră o altă destinație. Era, fără îndoială, unul din cabinetele medicale cele mai luxoase din Paris. Salonul devenise sală de aşteptare, mobilată, scria în ziar, în cel mai pur stil Empire. Budoarul, tot în stil Empire, era biroul lui Jave, acela în care-şi primea clienții, înainte de a trece într-o altă încăpere, spre a-i examina.

După această cameră de consultații, corespunzând uneia din odăile din față, urma o alta, rezervată examenelor radiologice şi anumitor intervenții.

În fine laboratorul, înconjurat de dulapuri în perete, din podea până-n tavan. Sala de baie, dezafectată, servea ca debara pentru valizele şi bagajele familiei, iar în bucătărie erau rânduite instrumentele de făcut curățenie, precum şi obiectele pe care nu mai ştiau unde să le pună.

Mai rămânea o cameră, cu un pat şi mobilele obişnuite ale unui dormitor care se pare că servea pentru găzduirea unor oaspeți în trecere şi unde se-ntâmpla ca doctorul Jave să-şi facă o scurtă siestă, când se simțea surmenat. Nu se semnala că patul să fi fost găsit răvăşit. Presupunând că Eveline ar fi fost omorâtă în apartamentul din față, de ce şi-ar fi asumat cineva riscul de a traversă palierul cu trupul, atunci când avea şi acolo dulapuri în care să-l ascundă? De ce să fi luat veşmintele?

Avusese cumva ucigaşul intenția, de exemplu, de a veni să caute cadavrul, spre a-l arunca în Sena sau în vreo pădure de pe la marginea Parisului? Aceasta ridică o altă întrebare.

Jave venise de la Cannes fără maşina sa, pe care o lăsase la aeroportul din Nisa.

Negrei avea maşină?

Asupra acestui punct ziarele erau mute. Dacă asasinul avusese intenția de a face să dispară corpul, existau şanse ca el să dispună de un vehicul...

Maigret pornise din nou la.drum, oprindu-se maşinal în fața vitrinelor familiare, căci tocmai la cinematograful din față venea mai des cu soția lui. În fața unei bijuterii se văzu într-o oglindă, cu sprâncenele încruntate, cu un aer aproape feroce, din cauza concentrării, şi-şi râse singur de el.

Într-adevăr, toate acestea nu însemnau nimic. Construia în van. Îşi dădu scama, dintr-o dată, de mentalitatea publicului care nu cunoştea decât din ziare afacerile criminale. Ipoteză cu vehiculul era falsă. Cel puțin de trei ori în cariera sa văzuse asasini — printre care şi o femeie — ducându-şi victima în taxi, până la biroul de păstrare a bagajelor, la gară. Ajunge un cufăr mai mare sau un butoi de răchită, din care găseşti pretutindeni în comerț.

În cazul de față, nu exista intenția de a desfigura moartă înaintea acestei ultime călătorii, spre a o face de nerecunoscut şi a evita identificarea ei?

Dacă de Negrei era vorba, de ce nu se întorsese el duminică, spre a-şi termina treaba, atunci când nimic nu-i stătea în cale odată ce Josdpha era la fiica ei?

Şi la aceasta există un răspuns: duminica n-avea nici un motiv să se ducă în bulevardul Haussmann, iar portăreasa n-ar fi pierdut ocazia să-l zărească trecând pe sub boltă, mai cu seamă dacă ar fi ieşit cu un bagaj greu.

— Pari bine dispus, îi spuse soția sa, când îi deschise uşa aparta-mentului.

Asta fiindcă se amuza pe propria socoteală. Era pe cale să se joace de-a detectivii amatori, el care-şi râdea de-ei. Acolo, la Quai des Orfevres, se lucra cu date precise, iar când se ivea o ipoteză, existau mijloace de a o controla.

Doamna Maigret era aproape gata. Nu-i mai rămânea decât să-şi pună pălăria şi mănuşile, căci el decisese să o ducă să ia masa într-un restaurant italienesc de pe bulevardul Clichy. În acest domeniu, oricât de ciudat ar părea, el nu improviza. Când n-avea un plan precis de folosire a timpului, se lăsa cumva purtat pe aripile fanteziei, dar nu pleca pleca de la o idee de bază.

Aşa cum îi mărturisise în ajun amicului său Pardon, îşi oferea meniuri pe care le poftise, pentru că munca sa cotidiană nu-i îngăduia niciodată să le concretizeze.

Revenise, astfel, la Taica Jules, unde mâncase peşte fript şi cârnaţi prăjiţi. Nu fuseseră, poate, la fel de buni ca în urmă cu douăzeci de ani, dar îl mulţumiseră.

La fel cum era mulţumit, dimineaţa, să urmărească, de la fereastră, forfota de pe bulevardul Richard-Lenoir, camioanele care intrau la Catoire şi Potut, şi cele care ieşeau. Restaurantul italian de pe bulevardul Clichy, unde-şi ducea soţia, îi era necunoscut. Nu pusese niciodată piciorul înăuntru dar, trecând prin faţa lui în mai multe rânduri şi aruncând o privire în penumbră, îşi zisese că ar fi fost agreabil să mănânce acolo nişte spaghetti.

Mai era încă un lucru pe care avea să-l facă, dar de care nu intenţiona să-i vorbească soţiei sale, de teamă să nu-şi râdă de el. Era, poate, silit să aleagă un loc puţin frecventat, în Place des Vosges, de pildă, sau şi mai bine, în parcul Montsouris?

Avea chef să se aşeze pe o bancă şi să stea acolo multă vreme, tihnit, fără să se gândească la nimic, fumându-şi pipa şi privind cum se joacă puştii.

— Eşti gata? întrebă doamna Maigret, trăgându-şi mănuşile albe de mătase.

Se parfumase ca în zilele de duminică şi ca în serile de cinema, şi purta o rochie înflorată.

— Într-o clipă.

Nu-i mai rămânea decât să decupeze articolele din jurnalele de dimineață şi să le strecoare în dosarul galben. După ce luară masa, urcară încet până la Sacre-Coeur, precum turiştii şi, străbătând strada Lepic, doamna Maigret se oprea din timp în timp să-şi tragă sufletul.

Capitolul 3
Opinia îndrăgostiților

Aleseseră o umbrelă cu dungi albe şi albastre. Trei cafenele îşi disputau Place du Tertre şi, cum fiecare îşi împingea terasa cât mai departe posibil, umbrelele deveneau ca nişte drapele: unele portocalii, unele albastru-închis şi altele în dungi alb-albastre.

Scaunele de pai arătau la fel, de asemenea mesele, aşijderi vinul sec, ce se servea în ulcioare. Era ca o sărbătoare fără sfârşit, cu autocare ce ieşeau la loc deschis dintr-o străduță, părând că dau la o parte zidurile, cu turişti înarmați cu aparate fotografice, pictori — mai ales femei — În fața şevaletelor. Se afla şi un mâncător de flăcări care, pe deasupra, înghițea săbii.

Aici, de asemenea, i se-ntâmpla lui Maigret şi soției sale să se privească-n ochi. Nu-şi vorbeau niciodată mult, când erau împreună. Iar în privirile pe care le schimbau acum, de exemplu, licărea şi nostalgia şi recunoştința. Nu mai era, desigur, acea Place du Tertre pe care o cunoscuseră când debuta Maigret ca secretar al unui comisariat de poliție, dar era totuşi amuzant cum arăta acum ca un iarmaroc pestriț, zgomotos, de o vulgaritate mai agresivă. Nu se schimbaseră, însă, şi ei? De ce să pretindem restului lumii să împietrească în nemişcare, când noi îmbătrânim?

Lucrul acesta şi-l spuneau, sau cam pe-aproape, făcându-şi cu ochiul, şi astfel îşi mulţumeau reciproc. Pinot-ul gri era rece, puţin cam acid. Scaunul pliant scârţâia sub greutatea comisarului, care avea obiceiul să se lase pe spate. Lângă ei, nişte îndrăgostiţi, care n-aveau patruzeci de ani la un loc, se ţineau de mână şi priveau în tăcere turiştii ce treceau în sus şi în jos. Băiatul avea laţele prea lungi; faţă le avea prea scurte. Casele fuseseră zugrăvite proaspăt, ca un decor de operetă. Cu megafonul la gură, ghidul unuia dintre autocare explica ceva în englezeşte, apoi în germană.

În acel moment dădu buzna un vânzător de ziare, strigând vorbe confuze, din care se-nţelegea doar:

— ...dezvăluiri senzaţionale...

Maigret întinse braţul, trosnind din degete, ca la şcoală.

Cumpără două gazete concurente de după-amiază, iar îndrăgostiţii de lângă ei se mulţumiră cu una singură. Păstră pentru sine ziarul la care colabora mărunţelul Lassagne, trecându-l pe celălalt soţiei sale.

Pe prima pagină apărea o mare fotografie a tinerei, ca domnişoară, în costum de baie şi sprijinită de o barcă. Fata avea pulpele şi coapsele subţiri, nişte sânişori ascuţiţi, neîmpliniţi. Trimitea spre obiectiv un surâs stângaci şi timid. De ce aveai impresia că era o victimă desemnată de soartă?

Clişeul era lipsit de claritate. Ziarul mărise un instantaneu luat pe o plajă cu lumină proastă. Eveline Jave, se citea în explicaţie, fotografiată de fratele ei, în anul când l-a cunoscut pe doctorul Jave.

O domnişoară de provincie, cuminte şi melancolică, ce trăise, probabil, într-o casă austeră şi care aspiră la o altă viaţă. Cum era scris mai jos, documentul îi fusese încredinţat micului Lassagne de către Yves Le Guerec. Doctorul Negrei ne vorbeşte.

Prin urmare, unul din cei doi bărbaţi acceptase să primească, dacă nu pe ziarişti, cel puţin unul dintre ei. Las-

sagne, slab şi roşcovan, vioi ca o maimuţă, trebuie să fi trăit ceasuri trepidante, iar Maigret şi-l închipuia întorcându-se în redacţie şi năpustindu-se către masa lui de lucru, spre a-şi scrie reportajul, pe care băieţii din birou îl duceau, foaie cu foaie, la cules. Dacă nu era senzaţional, cum striga vânzătorul de ziare, dacă nu conţinea propriu-zis revelaţii, textul nu era mai puţin interesant.

Ca de obicei, Lassagne îşi trasă la început decorul:

Doctorul Negrei a binevoit să ne acorde un interviu exclusiv la locuinţa lui, într-un vechi imobil, la doi paşi de Saint-Germain -des-Pres. Casă, care a fost cândva reşedinţă particulară, păstrează pe fronton blazonul unei ilustre familii franceze, dar încă de multă vreme odăile sale, dărăpănate, sunt ocupate de numeroase familii.

În curte se îngrămădesc biciclete, motorete, cărucioare de copii. La parter e un atelier de tâmplărie, iar treptele scării, cu glorioasa rampă de fier forjat, sunt uzate.

Ne-am urcat, astfel, la cel de-al patrulea etaj, mansardat, care servea cândva personalului şi, în fundul unui culoar întunecos, am ciocănit la o uşă pe care se afla o simplă carte de vizită, prinsă cu o pioneză.

Aveam fixată o întâlnire. Când s-a deschis uşa, ne-am aflat în faţa unui tânăr cu părul negru, tenul mat, un tânăr care ar putea juca în filme rolul de june prim. Aşa cum aveam să aflăm mai târziu, doctorul Negrei este din sudul Franţei, de la Nimes, unde familia lui s-a stabilit de multe generaţii. O familie căreia i-a mers când bine, când rău. Un Negrei a fost medic în marină, pe vremea lui Napoleon. Un altul a fost procuror, sub Louis-Philippe.

Tatăl doctorului Negrei, care trăieşte, este fotograf, iar doctorul şi-a făcut studiile la Montpellier.

Doctorul...

Maigret îşi întrerupse lectură, ca să tragă cu urechea. Cei doi îndrăgostiți de la masa vecină citeau acelaşi ziar, aproape în acelaşi timp cu el, iar tânăra murmură:

— Ce-ți spuneam?

— Ce?

— Este o poveste de dragoste.

— Lasă-mă să citesc mai departe.

Maigret surâse vag şi-şi continuă lectura:

În ciuda fizicului său avantajos, doctorul ne-a apărut ca un om simplu şi grav, pe care evenimentele din ultimele zile par să-l fi afectat profund.

Locuieşte în continuare ca un student mai degrabă decât ca un medic despre a cărui carieră se poate spune că se anunță strălucită. Ne-a primit într-o odaie ce serveşte totodată de cameră de lucru, de salon, de sufragerie. Prin uşile deschise am întrezărit un dormitor lipsit de lux şi o bucătărie minusculă

— Nu înțeleg nimic din ceea ce s-a întâmplat, ne-a declarat la început Negrei, aşezându-se pe marginea ferestrei, după ce ne poftise să luăm loc pe un fotoliu străvechi îmbrăcat în pluş roşu.

Poliția, apoi judecătorul de instrucție m-au interogat îndelung, punându-mi întrebări la care mi-a fost imposibil să răspund. Se pare că sunt bănuit de a fi ucis-o pe doamna Jave. Dar de ce, oare, de ce aş fi făcut asta?

Privirile-i capătă profunzime, de la sprâncenele groase, îmbinate. Pe masă au rămas resturile unei mese frugale, pe care probabil că.portăreasa i-a adus-o de la un restaurant din cartier.

Nu era bărbierit, nu purta cravată şi nici haină. L-am întrebat:

— Mi-ați permite să vă pun, la rândul meu, pentru cititorii noştri, un anumit număr de întrebări?

— Voi răspunde cât am să pot de bine.

— Chiar dacă aceste întrebări sunt indiscrete?

Făcu un gest vag, ca unul căruia i se puseseră întrebările cele mai indiscrete.

— Mai întâi, de câtă vreme cunoaşteţi familia Jave?

— Îl cunosc pe doctorul Jave de trei ani. Şi "acolo" mi s-au pus întrebările astea.

— Unde l-aţi întâlnit?

— În serviciul patronului meu, profesorul Lebier, al cărui asistent sunt. Jave ne aduce câteodată pacienţi la consultaţii şi într-o zi, când eram grăbit să ajung în centrul oraşului, m-a dus cu maşina lui.

— V-aţi împrietenit?

— Mi-a spus că într-o bună zi i-ar face plăcere să viu să iau cina la el.

— V-aţi dus?

— Şase luni mai târziu, din întâmplare. La sfârşitul unui consult cu profesorul Lebier m-a întrebat dacă eram liber chiar în aceeaşi seară, căci avea la masă persoane interesante, şi m-am dus în bulevardul Haussmann.

— În această împrejurare aţi făcut cunoştinţă cu doamna Jave?

— Da.

— Ce impresie v-a produs?

— Eram cel mai puţin însemnat dintre invitaţi şi mă aflam la capătul mesei. N-am avut deloc prilejul să discut cu ea.

— Avea aerul unei femei fericite?

— Nici fericită, nici nefericită. Se comporta ca stăpâna casei.

— Aţi revenit adesea, ca invitat, în bulevardul Haussmann?

— Destul de des.

— Din câte spun confraţii dumneavoastră, ieşiţi puţin şi luaţi rareori cina în oraş.

În acest punct al întrevederii noastre, Negrei a părut întrucâtva stânjenit. Apoi a sfârşit prin a surâde.

— Soții Jave, a explicat el, primeau frecvent, cel puțin o dată pe săptămână, şi aveau întotdeauna o duzină de oaspeți.

Câteodată, aveau o doamnă în plus, sau o domnişoară şi mi se telefona în ultimul moment ca să servesc, cumva, de umplutură.

— De ce acceptați?

— Fiindcă erau simpatici.

— Amândoi?

— Da, amândoi.

— Ce credeți despre Jave?

— Că este un excelent practician.

— Iar ca om?

— L-am considerat întotdeauna ca pe un om cinstit, şi chiar ca pe un om scrupulos.

— Probabil, totuşi, că nu vă plac medicii mondeni?

— Nu era doar un medic monden.

— Ați devenit, puțin câte puțin, prietenul perechii?

— Prieten e mult spus. În ciuda diferenței de vârstă dintre Philippe şi mine, eram buni camarazi.

— Vă tutuiați?

— Mă tutuiesc cu puțină lume. Asta ține, poate, de atmosfera protestantă de la Nimes, unde m-am născut şi mi-am petrecut tinerețea.

— Nu vă tutuiați nici cu Eveline Jave?

— Nu.

Un nu destul de sec.

— În ce raporturi erați cu ea?

— Corecte. Aş putea spune, amicale.

— Vă făcea confidențe?

— Mi-a spus numai, ceea ce ştiam de la soțul ei, că nu dusese niciodată viața unei femei obişnuite.

— Din ce motiv?

— Din cauza sănătății ei.

— Era bolnavă?

— Cred că nu trădez nici un secret, odată ce n-am fost eu medicul ei curant, spunând că era atinsă de boala lui Stoker-Adams. Ceea ce, mai curent, se numeşte un puls lent permanent. Din copilărie, inima nu-i bătea cu şaptezeci de pulsaţii pe minut, cum e norma obişnuită, ci cu patruzeci sau patruzeci şi cinci.

— Care sunt efectele acestei maladii?

— Bolnavul duce aparent aceeaşi existenţă ca şi ceilalţi. Numai că riscă în orice moment o sincopă sau o convulsie, respectiv moartea subită

— Şi o ştia?

— De la vârsta de doisprezece ani. După o consultaţie cu un mare specialist, ascultase la uşă şi înţelesese totul.

— Şi trăia cu spaimă în suflet?

— Nu. Se resemnase.

— Era, totuşi, veselă?

— De o veselie mai degrabă discretă, dacă pot să mă exprim aşa. S-ar fi zis că se temea mereu să nu provoace criza, din exuberanţă.

— Nu s-a temut să aibă copilul?

— Nu. Era, dimpotrivă, mulţumită să lase ceva în urma ei, chiar cu preţul vieţii.

— Era îndrăgostită de soţul ei?

— Aşa presupun, odată ce s-a măritat cu el.

— El o iubea?

— L-am văzut întotdeauna foarte atent cu ea.

— Vi s-a-ntâmplat să o întâlniţi în particular, vreau să spun în absenţa soţului ei?

Tăcere. O cută apăru pe fruntea tânărului medic.

— Da şi nu. Nu m-am dus niciodată să mă întâlnesc cu ea anume. Câteodată, pe când mă găseam în bulevardul Haussmann, Jave era chemat de urgenţă la câte un bolnav.

— Şi, în asemenea condiţii, nu s-a simţit niciodată ispitită să vă facă confidenţe?

— Nu. Nu ceea ce se cheamă confidenţe.

— Să vă vorbească despre viața ei.

— Aşa cum vorbeşte fiecare de trecut, de copilăria să.

— Aţi devenit deci buni prieteni?

— Dacă vreți s-o luați așa.

— N-a venit niciodată aici, în acest apartament?

Din nou tăcere...

— De ce-mi puneți întrebarea asta?

— Vă dau un răspuns sincer. Portăreasa dumneavoastră, căreia i-am arătat fotografia Evelinei Jave, pretinde a fi văzut-o cel puțin de două ori, urcând aici, a doua oară acum şase săptămâni.

— Portăreasa minte sau s-a înşelat în privința persoanei.

La masa alăturată, tânăra spunea:

— Pe cine-l crezi? Pe doctor sau pe portăreasă?

Citeau în acelaşi ritm. Îndrăgostitul răspunse:

— Portăresele sunt cu toate nişte scorpii, însă doctorul nu pare în apele lui.

— Ți-am spus eu că e o poveste de dragoste.

Doamna Maigret, care terminase de citit articolul, fără îndoială mai scurt, din celălalt ziar, îl ținea pe genunchi şi privea visătoare la forfota turiştilor. Maigret uită rolul pe care-l juca la Poliția Judiciară, meseria sa de o viață întreagă, şi se surprinse citind gazeta ca orişicare ins de pe stradă. Dintr-o dată, făcu o mică descoperire care-l încântă.

De obicei moralişti, cei ce se amestecă în viața semenilor, dându-le lecții, pretind că cititorii se năpustesc asupra relatărilor de crime şi de catastrofe dintr-o aplecare bolnăvicioasă, dacă nu chiar dintr-un instinct pervers.

Fără să fi meditat anume pe această temă, comisarul ar fi înclinat, chiar şi până mai adineauri, să le dea dreptate. Acum îşi dădu deodată seama că lucrurile nu erau chiar aşa de simple, iar reflecțiile tinerei de alături contribuiră cu ceva la făurirea noii opinii.

Nu urmăreau cititorii, cu aceeaşi surescitare, relatările privind unele acte eroice sau excepționale? S-a văzut vreodată mulțime mai deasă şi mai pasionată pe Marile Bulevarde în miez de noapte totuşi, ca atunci când a sosit Lindbergh[5]? Ceea ce vrea să afle lumea, nu este oare până unde poate ajunge omul, în bine ca şi în rău?

Curiozitatea tinerei de la masa de alături nu izvora din faptul că, novice în dragoste, voia să cunoască limitele dragostei?

Ea nădăjduia că ziarul, ca urmare a anchetei asupra moartei din bulevardul Haussmann, avea să i le arate. Lassagne continua, speculând la maximum exclusivitatea de care se bucura:

L-am întrebat atunci:

— Vă vizitează multe femei, domnule Negrei?

— Se-ntâmplă mai de mult să mă viziteze.

— Ce înțelegeți prin mai de mult?

În tot timpul conversației, fuma țigară după țigară, strivea apoi mucurile pe pervazul ferestrei deschise.

— De un an, sunt logodit. Poliția ştie asta. Probabil că a şi interogat-o pe tânăra mea logodnică şi de aceea ar fi inutil să fac din asta un mister.

— Putem să-i cunoaştem numele?

— Îl veți afla, neîndoios, la Quai des Orfevres. Nu este rolul meu.

— Este vorba de o tânără care stă la părinții ei?

— Da.

— Lucrează?

— Da.

— Aparține burgheziei?

---

[5] Lindbergh (Charles) - aviator american, născut la Detroit în 1902, care a reuşit primul legătura aeriană fără escală de la New York la Paris (1927) (n. ed.).

— Tatăl ei este un cunoscut avocat.

— Ea venea să vă vadă, aicea?

Tăcere.

— Am să mă arăt mai indiscret şi vă cer dinainte scuze. Aţi fost, doctore, la un moment dat, amantul doamnei Jave?

— Mi s-a şi pus întrebarea aceasta.

— Ce-aţi răspuns?

— Nu.

— Şi nici n-aţi fost îndrăgostit de ea?

— Niciodată.

— Şi nici ea de dumneavoastră?

— N-a făcui, n-a spus nimic de natură să mă facă să cred aşa ceva.

— N-ai văzut-o sâmbăta trecută?

— Nu.

— Nu l-aţi văzut pe Jave?

— Nici pe ea, nici pe el. După-amiază, am primit cinci pacienţi, ale căror fişe au fost găsite pe birou. Am plecat la orele cinci şi jumătate, după ce i-am dat bună ziua Josephei şi i-am recomandat să închidă ferestrele.

— A cui a fost ideea de a-i ţine locul, vara aceasta?

— A doctorului Jave.

— Cum s-a descurcat în ceilalţi ani?

— Apelă la seniciile unuia dintre confraţii mei, doctorul

Brisson care şi-a deschis, iarna trecută, un cabinet la Amiens şi care, în felul acesta, n-a mai fost disponibil.

— O ultimă întrebare. O consideraţi pe Josepha deosebit de devotată stăpânilor ei?

— E o problemă care nu m-a preocupat.

— Aţi stat mai multe săptămâni împreună. Aţi avut dese contacte. Este o femeie care să depună mărturie falsă în interesul unuia sau altuia dintre stăpânii ei?

— Vă repet, habar n-am.

Lassange conchidea:

Ne-am despărțit în acest mod de un om a cărui onoare, al cărui viitor, ba chiar şi v.iată sunt în joc. El e conştient de lucrul acesta. Vinovat sau inocent, cunoaşte ponderea cuvintelor şi primejdiile care-l amenință. Ne-a apărut ca hotărât să se apere,

calm, fără nervi sau mânie, iar ultimă privire pe care ne-a aruncat-o, din capul scării, era încărcată de amărăciune.

— Iată cum cred eu că s-au petrecut lucrurile, spuse fata de la masa vecină. Doctorul şi cu ea erau amanți. Portăreasa n-are nici un motiv să mintă şi sunt convinsă că a recunoscut-o de-adevăratelea. Soțul ei e mai în vârstă. O trata ca pe o fetiță,

iar femeilor nu le place asta. Negrei, dimpotrivă, este un băiat frumos, cu ochi duioşi...

Maigret zâmbi, strângând pipa. De unde luase ea ochii duioşi? Oare pentru că se vorbea în ziar de sprâncenele lui stufoase?

— De asta sunt sigură, că e un om pasional. Din toate răspunsurile lui se simte că se stăpâneşte. Mai notează şi felul în care striveşte mucul de țigară, pe pervazul ferestrei.

— Asta nu înseamnă nimic.

— Asta înseamnă că fierbea pe dinăuntru, în timp ce se sforța să se arate calm. Ea a fost obligată să se ducă la Cannes cu soțul şi cu fiica sa. Pun rămăşag că ea a sugerat cine să fie înlocuitorul. În felul acesta, Negrei petrecea o parte din timp în bulevardul Haussmann şi se păstra între ei o legătură.

— Ai imaginație.

Maigret se gândea tocmai că această pereche n-are să reziste mult. Tânărul era blond şi părea serios. Corpul suplu al fetei se lipea de el, că spre a-l încolăci, iar el se arăta nițel stingherit, avea aerul de a-şi cere scuze celor din jur.

— Nu vorbi aşa tare.

— Nu spun nimica rău. După o lună de despărțire, ea n-a mai putut suporta şi a luat avionul, cu ideea de a reveni la Cannes cu avionul de seară. Probabil că i-a spus soțului ei că se duce să-şi vadă o prietenă pe Coasta de Azur. El, care bănuia ceva, a urmărit-o.

După-amiază, i-a surprins împreună în camera din spatele cabinetului de consultații. Pe Negrei l-a lăsat în pace. De nevastă-sa s-a luat. A lovit-o. Ea a leşinat. Şi atunci, hotărându-se brusc să termine cu asta, i-a făcut o injecție.

— De ce a băgat-o în dulap, dacă e vorba de o dramă pasională?

Doamna Maigret, care asculta şi ea, schimbă o privire cu soțul ei. În atmosfera de chermeză, vorbăria aceasta uşurică, aproape veselă, în legătură cu o tragedie, făcea un efect curios.

Aşa cum le transpunea tânăra fată, personajele îşi pierdeau umanitatea, adevărul lor tragic, deveneau paiațe de roman popular.

Şi totuşi, în ce spunea zăcea, poate, adevărul. Cât cunoştea Maigret din afacere, ipoteza ei era la fel de plauzibilă ca oricare alta.

— Nu înțelegi? închizând-o în dulap şi întorcându-se la Cannes, pretinzând pe urmă că nu fusese la Paris, îl indică drept asasin pe Negrei. Dovadă că acum el este cel bănuit.

— Sunt bănuiți amândoi.

— Cine ți-a spus?

— Aş paria că poliția le-a dat drumul ca să-i țină sub observație şi că aşteaptă ca unul dintre ei să facă un pas greşit.

Nici această afirmație nu era de lepădat. La urma urmei, publicul este întotdeauna mai puțin prost decât se crede.

Bietul Janvier se găsise în fața unei dileme care nu se pune prea des unui polițist. De obicei, este reținut cineva presupus vinovat şi toată problema este de a şti dacă e mai

bine să-l inculpi sau să-l eliberezi, în aşteptarea unor dovezi suficiente.

Cu un singur vinovat posibil, judecătorul Comeliau n-ar fi şovăit: ar fi inculpat. Dar cu doi? Nu se putea ca ambii s-o fi ucis pe Eveline Jave. Unul dintre medici era, deci, nevinovat. A-i păstra pe amândoi la dispoziția Justiției însemna a admite că se răpea libertatea unui nevinovat.

Comeliau însuşi înțelesese asta şi se resemnase a-i elibera şi pe unul şi pe celălalt. Cine supraveghea în stradă, în apropierea imobilului în care locuia Negrei, în timp ce Lassagne lua interviul? Lapointe? Gianini?

În orice caz fusese cineva, aşa cum se afla, desigur, un lucrător al Poliției Judiciare în bulevardul Haussmann. Unul dintre medici consimțise să primească presa, alegându-l pe reprezentantul ziarului cu tirajul cel mai mare.

Celălalt tăcea, închis în apartamentul său. Într-adevăr, Lassagne adăuga:

Am încercat zadarnic să obținem o întrevedere cu doctorul Jave. De când a părăsit Prefectura Poliției şi a revenit în bulevardul Haussmann, el nu s-a văzut cu nimeni, exceptând-o pe Josepha. Probabil că şi-a suspendat telefonul, căci de câte ori am făcut numărul său, ni s-a răspuns, invariabil, cu "ocupat".

— Mai iei ceva? întrebă doamna Maigret, văzându-l pe soțul ei că face semn unui picolo.

Da, mai cerea un vin sec. Îi era sete. Mai cu seamă, nu-i venea încă să plece.

— Tu ce crezi despre treaba asta? continuă ea, cu voce înceată.

El se mulțumi să ridice din umeri. La întrebări de genul acesta răspundea de obicei că nu crede nimic, şi era aproape adevărat. Două personaje începeau să se profileze în fața ochilor lui: Eveline Jave şi doctorul Ndgrel. Nu mai

erau doar nişte entităţi abstracte. Mai ales Eveline prindea viaţă, după ce o văzuse în fotografie şi, în locul lui Janvier, s-ar fi dus numaidecât la Concarneau.

Cheia dramei nu era neapărat acolo. Nu mai puţin, în oraşul acela îşi petrecuse ea, ca fată, cea mai mare parte a existenţei, iar lui i-ar fi plăcut să afle mai multe. Fusese crescută de călugăriţe? Ar fi jurat, după ţinuta ei în faţa aparatului de fotografiat, după cum se uita la acesta. Îşi imagina casa lipsită de prezenţa unei femei, o casă cenuşie, fără-ndoială, care trebuie că mirosea a peşte, cu tatăl şi cu un frate pentru care numai afacerile contau.

Cum se obişnuise ea cu viaţa pariziană? Iar când dădea o cină sau o recepţie, nu continua să se simtă mai departe neîndemânatică? Provincial era şi Negrei, în pofida fizicului său de june-prim. Era din Nimes, şi protestant. După ce-şi terminase studiile, nu căutase clientelă, ci devenise asistentul profesorului său.

Lassagne izbutise să-i smulgă mărturia că primise, în trecut, câteva femei în locuinţa lui din Rue des Saints-Peres, iar Maigret ar fi pus pariu că fusese vorba de fete fără pretenţii fi pus chiar pariu că nici una dintre ele nu petrecuse o noapte întreagă în patul tânărului medic.

Acum, era logodit de un an de zile. Asta îl scormonea pe Maigret să-i telefoneze lui Janvier ca să-i ceară numele domnişoarei. Fata unui avocat cunoscut. Venea pe la el. Ceea ce însemna un scandal în perspectivă.

Îndrăgostiţii plecaseră braţ la braţ, lăsând ziarul pe mescioară, mergând către Sacre-Coeur. Trecând pe lângă ei, tânăra aruncase o privire amuzată către pălăria doamnei

Maigret, care, totuşi, nu avea nimic ridicol. Este adevărat că ea nu purta pălărie peste tunsoarea scurtă, ca a unui împărat roman.

— Ce scrie în gazeta ta?

— Fără îndoială acelaşi lucru ca şi în a ta.

Deschise maşinal ziarul. Avea, tot pe prima pagină, o fotografie, nu a Evelinei Jave, ci a fratelui ei, Yves Le Guerec, rezemat de o masă a barului din hotelul Saibe.

Nu semăna cu sora lui. Era un tânăr trupeş, lat în spate, cu faţa osoasă şi părul perie, probabil roşu. Neputând ajunge la Negrei sau la Jave, lui îi luase un interviu concurentul micuţului Lassagne.

După câte se afla, Yves Le Guerec era căsătorit, tată a doi copii şi-şi construise o vilă la trei kilometri de Concarneau.

La moartea tatălui său, îi luase locul, la fabrica de conserve.

— De la căsătoria ei, sora mea nu s-a mai întors niciodată în ţinut. Mă întreb de ce, fără îndoială fiindcă soţul ei prefera s-o îndepărteze de familie.

— N-aţi revăzut-o niciodată?

— Când treceam prin Paris, mă duceam, din când în când, s-o îmbrăţişez. Odată mi-am condus soţia şi copiii în bulevardul Haussmann, dar am avut impresia că deranjăm.

— Din ce motive?

— Noi suntem oameni simpli, care nu frecventăm aceleaşi medii ca doctorul Jave...

— Acesta s-a instalat din zestrea surorii dumneavoastră?

— Pe vremea când s-au căsătorit n-avea un ban. Mai degrabă datorii. Tatăl meu le-a plătit şi tot el a achitat tot ce se află în bulevardul Haussmann.

— Nu vă place cumnatul dumneavoastră!

— N-am spus asta. Să spunem că nu suntem de acelaşi soi. Sau, mai degrabă, aşa voia să arate, căci maică-sa n-a fost decât învăţătoare...

Aici, ieşeau la suprafaţă vechi ranchiune. Erau, într-adevăr, două lumi. Cei din neamul Guerec continuau, în pofida averii lor, să ducă, în provincie, o viaţă simplă şi

primitivă, în timp ce Jave, care se frecase de viața pariziană, evoluase.

Or, plata o făceau fabricanții de sardele.

— Sora mea a moştenit o jumătate din veniturile fabricii şi, vă rog să mă credeți, primea o sumă frumuşică în fiecare an.

— Se măritase în regimul comunității de bunuri?

— Din nenorocire.

— Iar dumneavoastră?

— Şi eu de asemenea. Dar nu este acelaşi lucru, fiindcă soția mea este fiică de armator, iar armatorii sunt de aceeaşi viță cu noi.

— Credeți că s-a produs o crimă?

— Vă închipuiți că Eveline şi-ar fi putut face o injecție subcutanată şi apoi să se înghesuie, cu trupul îndoit, într-un dulap, ca să moară acolo, după ce ar fi închis şi uşa cu cheia? Unde e cheia aceea? Unde-i sunt hainele?

— Cine credeți că a omorât-o?

Le Guerec deschise gura să răspundă, apoi se răzgândi.

— Nu țin să-mi atrag un proces pentru defăimare. Faptele vorbesc de la sine, nu? Cât despre a pretinde, cum fac unii, că sora mea a avut un amant, asta e o minciună sfruntată. Era incapabilă de aşa ceva. N-avea pic de temperament. Bărbații o înspăimântau. Tânără fată, la bal stătea pe un scaun, într-un colț, toată seara şi nu acceptă să danseze decât cu mine.

Uitați-vă la fotografia asta. Mi-aduc aminte cu ce bătaie de cap am găsit un costum de baie care să nu lase aproape nimic de văzut.

Îi stătea ridicol.

— Vă scria des?

— De ziua mea, a soției şi copiilor mei, ca şi de anul nou.

— Se ştia bolnavă?

— A ştiut întotdeauna că nu va sfârşi de bătrânețe, dar se rese-mnase.

— Era credincioasă?

— La noi acasă era foarte credincioasă şi se ducea la slujbă în fiecare dimineaţă. Am aflat că pe urmă soţul ei o influenţase şi că nu se mai ducea la biserică

— Credeţi că n-a fost fericită?

— De asta sunt sigur.

— Pe ce vă bazaţi?

— Lucrurile astea se simt. De pildă, felul în care-mi repetă cu o umbră de surâs: "Nu uita să vii, să mă vezi, de fiecare dată când treci prin Paris. Şi spune-le copiilor că mătuşa lor se gândeşte la ei"...

Totuşi, era goală când i-au descoperit corpul în dulap. Ucigaşul o despuiase pe urmă?

Încă o dată, ipoteza era destul de puţin probabilă, cu atât mai puţin plauzibilă cu cât dezbrăcarea unui mort este o operaţie dificilă. Şi de ce s-o despoaie?

Ce făcea Jave, singur cu Josepha, în apartamentul din bulevardul Haussmann? Ce răspunsese el la întrebările lui Janvier şi ale judecătorului de instrucţie, în legătură cu călătoria lui precipitată?

Dacă Comeliau nu lansase un mandat de arestare împotriva lui, motivul era că persista un dubiu serios şi că, aproape sigur, şansele erau cam egale între cei doi suspecţi.

Maigret dorea, acum, să ştie mai multe despre Philippe Jave şi despre viaţa lui personală. Avea o amantă, mai ţinea o casă? Sau era realmente un medic monden şi totodată auster, cum îl considerau toţi?

— Ce facem? întrebă doamna Maigret, în timp ce soţul ei chemă chelnerul la plată.

Habar n-avea. Faptul era lipsit de importanţă şi tocmai asta îi sporea farmecul.

— La început, vom coborî scările de la Saint-Pierre... Apoi hălăduim de-a lungul bulevardului Rochechouart. Pu-

teau coborî, pe urmă, pe Rue des Martyrs, a cărei foială îi plăcea, îi plăcea, de asemenea, şi cartierul Montmartre.

Când n-aveai nimica de făcut, Parisul îți apărea sub un nou aspect, iar el era hotărât să nu scape nici o fărâmă din acesta.

— Astă-seară va trebui să-i telefonez lui Pardon.

— Te supără ceva?

— Nu. Dar va avea, poate, noi informații despre acest doctor Jave.

— Te sâcâie?

Nici măcar. Îi dădea, desigur, mult de gândit, însă afacerea se înscria ca în filigran pe hoinărelile sale prin Paris.

— Mâine dimineață, am să mă duc, poate, să dau o raită în Rue des Saints-Peres.

Era mai periculos căci, în lipsa trecătorilor, risca să dea nas în nas cu unul dintre inspectorii săi.

— Mă întreb dacă să nu ne ducem să vedem marea la Concarneau.

Anunța proiectele fără să le dea crezare, ca să se amuze. Toate acestea cădeau acum în sarcina lui Janvier, iar Maigret lua parcă o porție din acea existență pe care avea s-o ducă doar în ziua când ar fi ieşit la pensie.

La gândul acesta, se posomorî. Pentru câteva zile, pentru cel mult trei săptămâni, accepta să se joace de-a plimbăreții, să facă parte din marele public.

Dar când ar fi vorba să joace acest rol pentru restul zilelor lui? Şi, cum mergea către piața din fața bisericii Sacre-Coeur, strânse dintr-o dată brațul soției sale; ea înțelese că era mişcat, lui i se păru chiar că ghicea din care motive, însă ea nu spuse nimic.

Capitolul 4
Unde era Josepha?

Nu-i telefonase lui Pardon în acea seară, aşa cum îşi propusese în Place du Tertre. La drept vorbind, i se şterse-se din minte. Trebuie să fi fost în jurul orei cinci când, împreună cu soţia lui, depăşiseră unghiul dintre Faubourg-Montmartre şi Marile Bulevarde. Soarele se revărsa în plin pe trotuarul care părea mai larg, fiindcă treceau mai puţini pietoni ca de obicei.

Între vitrina unui magazin de confecţii şi cea a unei cuţitării, reperase intrarea aproape întunecoasă a unui soi de tunel şi ţârâitul unei sonerii ascuţite, ca aceea a cinematografelor de altădată.

Era chiar intrarea unui mic cinema, pe care nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată. Rulau primele filme cu Charlot. Se opri şovăind.

— Intrăm? îi propuse el soţiei sale.

Ea aruncase priviri bănuitoare către perdeaua neagră de pluş din spatele casei, către zidurile cenuşii ale culoarului.

— Crezi că e curat?

Sfârşiseră prin a intra, iar când ieşiseră, triumfătorul soare de august dispăruse înlocuit, de-a lungul bulevardelor, de o dublă ghirlandă de lumini şi de firme de neon. Nu-şi dăduseră seama că fusese ziua când se schimba programul şi că, în fapt, asistaseră la două spectacole.

Era prea târziu ca să se întoarcă acasă, pentru cină.

— Vom gusta ceva prin împrejurimi.

Doamna Maigret remarcase:

— Dacă vom continua aşa, am să uit să gătesc.

Se duseseră în Place des Victoires, într-un restaurant cu o terasă liniştită, care-i plăcea. Se întorseseră pe jos şi, la

urmă, doamna Maigret se clătina pe tocuri. Nu mai merseră atâta amândoi, de ani de zile. Dormiră cu fereastra deschisă şi aproape numaidecât începu o nouă zi, cu soare mai luminos decât acela pe care-l lăsaseră în urmă pe bulevardul Montmartre, cu aerul mai proaspăt, cu zgomotele familiare ale dimineții.

Nu aveau nici un plan de întrebuințare a timpului şi, pe când îşi luau micul dejun, doamna Maigret întrebă:

— Să fac piața?

La ce bun? Să faci piața însemna să pregăteşti masa. Mai însemna şi să fii acasă la o oră determinată.

— Avem tot anul ca să mâncăm acasă.

— Afară de zilele când lipseşti.

Adevărat că, dacă socoteşti zilele când o anchetă îl obliga să ia masa în oraş, nu mai rămâneau multe când să mănânce laolaltă, în apartamentul lor. Era cu atât mai amuzant să prânzească sau să cineze în oraş, cu ea.

Fără piață! Fără complicații! O primă pipă la fereastră, spre a observa gesturile de paiață ale mărunțelului de la Catoire şi Potut. În bistroul din față, patronul citea, cu mânecile suflecate, un ziar întors pe tejghea.

Lui Maigret i-ar fi putut aduce ziarele, în fiecare dimineață, portăreasa, dar aceasta i-ar fi răpit plăcerea de a le căuta el însuşi.

Sfârşi prin a se îmbrăca, în timp ce soția lui trebăluia prin casă.

— Voi veni îndată să te iau. Încă nu ştiu unde vom merge.

— În orice caz, astăzi îmi pun pantofi cu tocuri joase.

Se creau noi obiceiuri. Îşi cumpără ziarele de la acelaşi chioşc, înainte de a le deschide aşteptă să se aşeze pe terasa din Place de la Republique, iar băiatul de la cafenea ştia deja ce să-i servească.

Crimă său accident?

Profesorul de toxicologie, care procedase la examinarea organelor interne, îşi depusese raportul. Dintr-un motiv sau altul, cei de la Quai des Orfevres se arătau mai puțin zgârciți în informații decât la începutul afacerii, iar ziarele publicau un rezumat al raportului.

În organismul Evelinei Jave se descoperise o cantitate apreciabilă de digitalină. L-am întrebat în această chestiune pe profesorul Loireau, care ne-a furnizat informații interesante. Digitalina este un medicament destul de frecvent folosit spre a încetini bătăile inimii. Doza administrată doamnei Jave n-a fost exagerată şi, în mod normal, n-ar fi trebuit să fie mortală. Tulburător este faptul că i s-a administrat acest medicament căci, dată fiind starea sănătății sale, îi era riguros contraindicat.

Din copilărie, Eveline Jave avea un puls lent. În caz de criză, cum ne-a confirmat profesorul Loireau, ea avea nevoie de un excitant al muşchiului cardiac, precum camforul, cel mai curent, sau Pressyl-ul, la modă astăzi. Dimpotrivă, digitalina devenea pentru ea un produs aproape sigur mortal, deoarece, în loc să remedieze efectele pulsului lent, ea le sporea.

Să fi făcut doamna Jave o criză, pe când se afla în trecere în bulevardul Haussmann? Provine echimoza de la tâmplă de la o cădere intervenită în cursul acestei crize?

Medicul prezent — şi nu ştim care — să se fi înşelat, în spaimă sa, în privința fiolei şi să-i fi injectat digitalină în loc de camfor sau Pressyl? Sau, poate, vrând s-o ucidă, a folosit intenționat o substanță ale cărei efecte asupra bolnavei le prevedea?

Maigret mai stătu să privească o vreme trecătorii care defilau prin fața terasei, apoi ceru o fisă şi se duse să se închidă în cabina telefonică.

— Alo! Pardon?

Acesta îi şi recunoscuse vocea.

— Te deranjez?

— Tocmai plecam să-mi fac vizitele, dar mai dispun de câteva minute.

— Ai citit?

— Probabil că suntem câteva sute de medici, la Paris, care ne-am năpustit asupra ziarului.

— Ce crezi despre asta?

— Articolul nu este riguros ştiinţific, dar în linii mari e exact.

— Ar putea fi un accident?

— La rigoare. Tocmai am verificat şi eu. Anumite substanţe injectabile ne sunt livrate în fiole caracteristice şi, în privinţa lor, îi este imposibil unui medic să se înşele.

— Caracteristice în ce fel?

— Există fiole subţiate la un singur capăt, iar altele la amândouă. Mai sunt şi unele pe care este scris numele produsului. Există chiar şi fiole colorate.

— Iar în cazul de faţă?

— Camforul, care este comercializat de mai multe laboratoare, există în fiole de forme diferite, cu unul sau două capete ascuţite. Pressyl-ul este mai uşor de recunoscut. Tocmai am căutat în trusă o fiolă de digitalină şi am comparat-o cu o fiolă de camfor.

— Seamănă între ele?

— Destul, pentru ca un om grăbit, emoţionat, să se poată înşela.

— Părerea ta?

— N-am nici una. Am aflat numai că ieri seară Jave l-a chemat pe doctorul Merou, un cardiolog. Nu ştiu dacă Jave suferă şi el de inimă sau dacă a vrut să-l consulte pe Merou în legătură cu ceea ce i s-a întâmplat soţiei sale.

— Îl cunoşti pe Merou?

— Mi-este prieten, însă în cazul prezent nu va spune nimic şi ar fi nedelicat din partea mea să-i pun întrebări.

— N-ai mai aflat nimic altceva despre doctorul Jave?

Urmă o tăcere la celălalt capăt al firului. Doctorii, în ciuda a toate, se apără între ei.

— Încă nu te-ai întors la Quai des Orfevres?

— Slavă Domnului, nu.

— Nu e vorba de un zvon care circulă în lumea medicală. N-are rost să-ți spun că e în fierbere şi că noi căutăm cu toții să pricepem. Mi s-a afirmat ieri că, în ciuda fațadei sale strălucite, Jave avea datorii şi că, de mai multe luni, era la ananghie.

— Dar banii soției sale?

— Nu ştiu nimic mai mult. Nu da aceste informații poliției, care tot o să le afle singură. Nu vreau ca lucrul ăsta să vină de la mine.

— O ultimă întrebare, în legătură cu fiolele. Tu, care ai avut amândouă sorturile de fiole în mână şi care ai reflexele profesiunii: te-ai fi putut înşela?

Simți o ezitare la interlocutorul său invizibil. În sfârşit, Pardon rosti, cântărindu-şi cuvintele:

— Poate, dacă ar fi fost vorba de soția mea. Ne pierdem uşor cu firea când e vorba de ai noştri sau de noi înşine.

— Sau de amanta ta?

Pardon râse subțirel.

— N-am mai avut amante de pe când eram intern.

Maigret se întoarse pe terasă şi trase visător din pipă. Se apropia ora primei sale halbe şi urmărea cu privirea mişcările încete ale acelor ceasului electric.

— Încă o fisă! ceru el, în fine, chelnerului.

În cabină sună la jurnalul la care lucra Lassagne. Avu şansa că la acea oră redactorul roşcovan era ocupat cu scrierea articolului.

— Domnul Lassagne, dacă sunteți atât de amabilă.

— Din partea cui?

— Spuneți-i că vreau să-i furnizez o informație în legătură cu afacere-rea Jave.

Probabil că se primeau zeci de asemenea telefoane la ziar, cele mai multe provenind de la nebuni sau de la maniaci, dar şi la Poliția Judiciară erau ascultați cu atenție, căci se întâmpla uneori să se obțină câte o informație serioasă.

— Alo... Cine e la telefon?

Lassagne vorbea stropşit.

— N-are importanță, domnule Lassagne. Propriu-zis nu posed nici o informație, dar aş vrea să vă semnalez o lacună în articolele dumneavoastră.

Îşi schimba, de bine de rău, vocea.

— Spuneți-mi repede. Sunt grăbit. Ce lacună?

— Unde se afla Josepha sâmbătă după-amiază?

Reporterul i-o trânti sec:

— În apartament.

Se pregătea să închidă, dar comisarul i-o luă înainte:

— În care apartament? Asta vreau să spun. Ascultați-mă o clipă. În afara bonei, soții Jave nu aveau decât doi servitori. Nu e mult, pentru un apartament aşa de mare ca al lor, vorbesc de apartamentul locuință. Pe de altă parte, în apartamentul din față, cel al doctorului, nu se afla cineva după ce se făcea curățenie, decât ca să deschidă uşa clienților.

Lassagne nu puse jos receptorul, iar Maigret îi putea auzi respirația.

— Cred că înțeleg.

— Unde stătea Josepha în timpul orelor de consultație? în aparta-mentul medicului? În anticameră? În dormitor? În camera de baie? Stătea ceasuri întregi fără să facă nimic, atunci când era de lucru în apartamentul din față? Sunt convins că butonul soneriei de la uşa doctorului este branşat la celălalt apartament.

— Nu vreți să-mi spuneți cine este la aparat?

— Numele meu n-are nici o importanță.

— Vă mulțumesc, voi verifica.

Maigret se simțea un pic ridicol să joace astfel rolul maniacilor care asaltează redacțiile ziarelor, însă era singurul lui mijloc de a obține o informație care-l interesa.

Probabil că Janvier avea deja răspunsul. Atâta doar, că nu-l putea suna pe Janvier. O clipă, se gândise să se adreseze lui Lapointe, cerându-i să păstreze secretul asupra prezenței lui Maigret la Paris. Să n-o fi făcut-o fiindcă i se păruse prea simplu?

Problema era importantă. Era posibil ca Josăpha să fi mințit pe toată linia, ca ea să-i fi văzut pe doamna Jave şi pe soțul ei, intrând sau ieşind. Dar era de asemenea posibil ca ea să se fi aflat în apartamentul din față şi să nu fi ştiut nimic despre ceea ce se petrecea de cealaltă parte a palierului.

În mod cert, Eveline Jave nu avea cheia apartamentului. N-o aştepta însă Negrei? Nu-i putuse ea telefona de la Orly, ba chiar înainte să se fi suit în avion, la Nisa?

Mai rămânea portăreasa. Minținse portăreasa? Salonul gheretei sale era despărțit de bucătărie şi de camera de culcare printr-o draperie groasă, ca şi în alte imobile. Nu trebăluia oare prin spatele draperiei tocmai când sosise Eveline Jave? Îşi comandă halba, o bău fără grabă şi, dacă se gândea mai departe la afacere, o făcea fără pasiune, cu un fel de detaşare, îşi imagina ce fierbere trebuie să fie la Quai des Orfevres, telefoanele nerăbdătoare ale lui Comeliau căruia mereu i se părea că poliția nu lucra destul de repede.

Janvier ştia de la inspectorul de gardă din bulevardul Haussmann că Jave apelase la doctorul Merou. Ştia, de asemenea, de la oamenii din Brigada Mobilă, care-o interogaseră pe bonă, la Cannes, în ce condiții părăsiseră vila Marie-Therese Eveline, iar mai apoi soțul ei.

Nu se anunța sosirea bonei la Paris, nici a copilului, şi era de înțeles să fie amândoi ținuți departe. Avea chef să umble şi se îndreptă spre cheiuri, trecând cât mai departe

de Prefectură. La Saint-Germain-des-Pres înaintă cu prudență, iar când dădu colțul în Rue des Saints-Peres, trebui să se oprească, deoarece tânărul Lapointe fumă o țigară pe marginea trotuarului, la o sută de metri de el.

Asta-l făcu să zâmbească, deşi simți o mică strângere de inimă. Aruncă de departe o ochire asupra imobilului, care corespundea descrierii din gazetă.

— Taxi!

Se-ntoarse acasă. Toate acestea nu-l priveau. Era în vacanță şi Pardon insistase să fie o vacanță adevărată.

— Te-ai hotărât ce facem?

— Încă nu.

— Tu n-ai vreo idee?

Ea n avea, iar ei se priviră, cu gravitate la început, apoi surâzând, ca să izbucnească în fine în râs, amândoi în acelaşi timp.

După cinci zile de vacanță, după ce-şi făgăduiseră atâtea bucurii inedite, ajunseseră deja să nu mai ştie cu ce să-şi umple zilele.

— Unde-am putea merge să luăm dejunul? N-ai vrut să fac piața. Pot însă să cumpăr ceva mezeluri.

El şovăi, dădu din cap. Niciodată nu i se păruse apartamentul aşa de liniştit. Cu mobilele sale rustice, te ducea cu gândul la o casă dintr-un orăşel de provincie, iar în dosul transperantelor, pe jumătate închise, domnea o dulce penumbră.

— Du-te!

O rechemă când ea şi ajunsese pe palier.

— Ia-mi o salată de langustă.

Felul lui preferat când erau săraci şi priveau cu jind vitrina cu delicatese.

Îşi turnă un pahar de aperitiv, se instală într-un fotoliu, cu cravată desfăcută, fumându-şi pipa, pe gânduri. Căldura îl apăsa, îi închidea pleoapele. I se părea că aude vocea

fetei din Place du Tertre, care voia neapărat să vadă în afacerea din bulevardul Haussmann o poveste de dragoste.

Lucru de care nu mai era atât de sigur. Jave avea datorii. Cum le contractase? Îi plăceau jocurile de noroc? Specula la bursă? Căci nivelul de trai al soților nu era disproporționat față de clientela medicului şi de veniturile soției sale. Mai ținea o casă?

Cât îl privea, Gilbert Negrei avea o logodnică ce-i şi devenise, probabil, amantă, din moment ce-l vizita în locuința sa de burlac. Ce rol juca Eveline între cei doi bărbați? De ce avea Maigret impresia că fusese dezamăgită şi despre partea unuia şi a celuilalt?

Nu era decât o intuiție. Revedea fotografia, coapsele subțiri, privirea ei lipsită de siguranță ce părea că cere îngăduință sau simpatie.

De pe când era copil, la Paray-le-Fresil, i se făcea milă de iepuri, gândindu-se că natura nu-i crease decât ca să servească drept hrană unor animale mai puternice. Eveline îi aducea aminte de iepuri. Era lipsită de apărare. Ca fată, pe când rătăcea pe plajă de la Beuzec, nu-i putea, oare, suci mințile primul venit, cu condiția să-i arate un pic de interes şi tandrețe?

Jave o luase de soție. Avusese un copil. La rândul său, Negrei intrase în viața ei, aşa cum pretindea tânăra îndrăgostită din ajun?

Sfârşi de băut paharul, îşi puse din nou pipa între dinți, iar când doamna Maigret se înapoie, ceva mai târziu, pipa îi atârna pe bărbie, căci ațipise.

Fu o adevărată masă improvizată, ca pe vremea când erau tineri căsătoriți şi locuiau într-o cameră mobilată unde nu era voie să se gătească. Doamna Maigret îl privea, totuşi, cu un aer bănuitor.

— Mă întreb dacă n-ai face mai bine să-i telefonezi lui Janvier?

— De ce?

— Nu ca să te ocupi de afacere, ci ca să te țină la curent. Sunt momente când am impresia că te consumi. Nu eşti obişnuit să nu ştii, să fii silit să aştepți ziarele.

Fu tentat. Era uşor. Însă Janvier n-ar pierde ocazia de a-i cere sfaturi. Şi, dintr-una într-alta, s-ar trezi aşezat în biroul său de la Quai des Orfevres, dirijând întregul aparat polițienesc.

— Nu! hotărî el.

— Din ce motive?

— Nu pot să-i fac asta lui Janvier.

Tot aşa de adevărat. Îşi avea şi el şansa de a încheia cu bine, singur, o afacere senzațională. O ducea probabil într-un tremur, dar trăia, în acelaşi timp, cele mai frumoase zile ale carierei lui.

— Îți faci siesta?

Spuse din nou nu, căci tocmai urmau să apară ziarele de după-masă şi era grăbit să afle dacă Lassagne găsise răspunsul la întrebarea ce-i pusese.

— Plecăm la plimbare, zise el.

Aşteptă cu răbdare ca ea să spele vasele, fu chiar pe punctul de a-i da o mână de ajutor.

— Mergem departe?

— Încă nu ştiu.

— Nu crezi că vine furtună?

— Dacă plouă intrăm într-o cafenea.

Merseră agale până la canalul Saint-Martin, unde i sentâmplase de atâtea ori să întreprindă anchete şi unde nu venise niciodată cu soția. Câțiva nori mari şi albi acoperiseră cerul şi, de la răsărit, venea unul şi mai întunecat, cu miezul cenuşiu ce lăsa impresia unei tumori gata să plesnească. Aerul era cald, stătut.

De cum îl văzu pe vânzătorul de ziare întinse brațul şi, la fel ca în ajun, cumpără cele două publicații rivale de după-amiază.

— Să ne aşezăm undeva, ca să ne aruncăm ochii pe ele.

Doamna Maigret privea cu neliniște micile bistrouri de pe chei care, în ochii ei, nu promiteau nimica bun.

— Nu-ți fie teamă. Sunt oameni cumsecade.

— Cu toții?

Ridică din umeri. Desigur că nu trecea săptămâna fără să nu se găsească un cadavru în canal. Însă afară de asta...

— Crezi că au pahare curate?

— Cu siguranță că nu.

— Şi ai să bei totuşi?

Pe terasa aleasă erau numai trei mescioare, în fața unei şalande[6] de pe care se descărcau cărămizi. În interior, un bărbat tânăr, în pulover negru şi încălțat cu espadrile, stătea aplecat peste tejghea şi vorbea în şoaptă cu patronul.

Maigret comandă o tărie pentru el şi o cafea pentru soția lui, care nu avea să o bea.

Tulburător referat al toxicologilor.

Mai citise despre asta în ziarele de dimineață, cu excepția faptului că Lassagne avusese timp să ia interviuri mai multor medici cunoscuți. Erau aproape de aceeaşi părere cu Pardon: o eroare era posibilă, nu şi probabilă.

Lassagne găsise un precedent în arhiva ziarului. Era vorba de un medic din sudul țării la care se descoperise, şi tot într-un dulap, cadavrul unuia dintre clienții săi.

La Curtea cu Juri, medicul în chestiune vorbise de o eroare, pretinzând a se fi înşelat în privința fiolei şi, apoi, în fața cadavrului a-şi fi pierdut cumpătul.

— Mi-a fost teamă că are să intre asistentă în cabinet, şi că are să vadă mortul. Am comis un act stupid. Ca să-mi dau timp de gândire, l-am îndesat într-un dulap.

---

[6] Şalandă - navă cu fund plat folosită la transportul mărfurilor (n. tr.).

Era plin de datorii. Portofelul clientului, care conținea o sumă importantă, n-a mai fost găsit niciodată, iar medicul a fost condamnat la ocnă.

Ştia Lassagne că şi Jave avea datorii? Dacă da, nu o spunea... Stătea însă scris în subtitlu:

Unde era Josepha?

Şi astfel, Maigret primea răspunsul la întrebarea pe care o pusese în cursul dimineții. Fără să fie vanitos, avea întipărită pe chip satisfacția de a nu se fi înşelat, cu toate că n-avusese la dispoziție decât elementele cunoscute de marele public.

Lassagne expunea problema celor două apartamente, a celor două uşi față în față. După ce termină de făcut curățenia în localul profesional, Josepha trecea, într-adevăr, în cealaltă parte a palierului şi petrecea după-amiaza în apartament.

Soneria o avertiza, când apărea un client vis-â-vis. În sâmbăta dramei, se afla în apartamentul de locuit unde, la fel ca în fiecare zi, deschisese ferestrele şi ştersese praful. Lassagne mersese mai departe, căci telefonul lui Maigret îl stârnise. În trei rânduri, încercase să intre în imobil, fără să fie văzut de portăreasă. De două ori această îi ieşise în față. A treia oară, izbutise să ajungă la ascensor fără să fie văzut.

Nu era deci imposibil ca Eveline Jave să fi urcat în apartamentul ei pe sub nasul portăresei. Trebuie să deducem că şi Jave ar fi putut proceda la fel, părăsind apoi casa în aceleaşi condiții?

Pe deasupra, cineva ieşise cu un pachet sub braț, deoarece veşmintele tinerei femei dispăruseră. Fusese întrebată portăreasa dacă, la plecare, la orele cinci şi jumătate, doctorul Negrei ducea un pachet?

— Crezi în ipoteza unui accident?

Doamna Maigret începea să fie pasionată de afacere, deşi afişa un aer detaşat.

— Totul este posibil.

— Ai văzut ce spune despre logodnică?

— Nu încă.

În jurnalul pe care-l citea el, materialul în cauză se afla în pagină a treia, întovărăşit de fotografia unei tinere simpatice, cu figură deschisă şi îmbrăcată într-o rochie-cămaşă foarte pe corp. Ea privea fără teamă către obiectiv.

Iar titlul:

Trebuie să ne căsătorim la toamnă

Ea nu spunea:

— Trebuia.

Era optimistă, sigură pe ea şi pe logodnicul ei. Noi trebuie...

De patru zile Lassagne nu prea mai punea pleoapă pe pleoapă, judecând după treaba la care se înhămase. Am putut lua contact, ieri seară acasă la ea, sau mai degrabă la părinții ei, căci la ei locuieşte, cu logodnica doctorului Negrei.

Este vorba de domnişoara Martine Chapuis, fiica unică a maestrului Noel Chapuis, binecunoscutul avocat. Nici maestru! Chapuis, nici fiica sa, nu s-au lăsat mult rugați, ca să ne primească în apartamentul lor din Rue du Bac, la doi paşi de Rue des Saints-Peres.

Mai mult încă: în modul cel mai elegant, avocatul ne-a lăsat să vorbim între patru ochi cu fiica sa, dându-i astfel deplină libertate de a răspunde întrebărilor noastre.

Să spunem mai întâi că Martine Chapuis, în vârstă de douăzeci şi patru de ani, este ceea ce se numeşte o tânără foarte modernă, în sensul cel mai bun al cuvântului. După ce şi-a luat licența în drept, a urmat un an de filozofie la Sorbona, spre a se orienta, în fine, spre medicină, fiind acum în anul trei.

Inteligentă, dornică de a şti cât mai multe, ea este, pe deasupra, o sportivă desăvârşită, face ski în fiecare iarnă şi posedă o diplomă de monitoare în cultură fizică.

Departe de a o găsi abătută, am avut în față o tânără persoană plină de încredere şi aproape surâzătoare.

— Este exact că Gilbert şi cu mine suntem logodiți de şase luni. Am aşteptat câteva luni înainte de a-l prezenta părinților mei, iar aceştia au tot atâta încredere în el cât am şi eu.

— Unde v-ați cunoscut?

— La profesorul Lebier, ale cărui cursuri le urmez, şi al cărui asistent este Gilbert.

— Intenționați să continuați facultatea şi să lucrați împreună cu soțul dumneavoastră?

— Asta intenționăm. Sper să-l ajut, cel puțin până în momentul când vom avea copii. Pe urmă, vom vedea.

— O cunoaşteți pe doamna Jave?

— N-am întâlnit-o niciodată.

— Logodnicul dumneavoastră v-a vorbit despre ea?

— Întâmplător.

— Vi-o înfățişa ca pe o prietenă?

— Puteți să-mi vorbiți mai pe şleau. Înțeleg foarte bine unde vreți să ajungeți. Vreți să ştiți dacă doamna Jave a fost amanta lui Gilbert.

— Nu îndrăzneam să vă pun întrebarea de-a dreptul.

— De ce, odată ce toată lumea şi-o pune? Este de înțeles. Sigur că Gilbert a avut amante înainte de a mă fi cunoscut şi nu sunt sigură că n-a avut şi pe urmă. Nu sunt geloasăpe asemenea gen de aventuri. Cât despre doamna Jave, m-ar surprinde să fi fost cât de cât ceva între ei.

— Din ce motiv?

— Din cauza caracterului lui Gilbert. Nimic mai mult nu-l interesează pe lume decât munca lui.

— Mai mult chiar decât dumneavoastră?

— Probabil. Sunt ani de zile de când ar fi putut să-şi deschidă cabinet, însă preferă cercetările pe care le face împreună cu profesorul Lebier. I-ați văzut apartamentul.

— Ştiu că ați fost acolo.

— N-o ascund. N-am ascuns-o nici față de tatăl meu. Ne iubim. Ne vom căsători la toamnă. Nu văd de ce nu l-aş vizita, când mi-e dor să-l văd. Nu mai suntem pe vremea Scufiței roşii.

Cum v-am spus, Gilbert a avut amante, dar s-a ferit de legături care pricinuiesc complicații şi pierdere de timp.

— S-ar fi putut îndrăgosti de Eveline Jave. Dragostea nu se comandă.

— În cazul acesta mi-aş fi dat seama.

— N-ați încercat să-l revedeți, după ce a fost anchetat de poliție?

— I-am telefonat în mai multe rânduri. În fapt, ne petrecem o bună parte din zi la telefon. Nu m-am dus în Rue des Saints-Peres fiindcă el preferă să mă lase cât mai pe dinafara acestei afaceri şi pentru că în fața casei lui sunt în permanență fotografi.

— Cum a reacționat tatăl dumneavoastră?

O clipă de ezitare.

— La început a fost contrariat, căci nu e deloc agreabil, mai ales pentru un avocat, să fii amestecat, de aproape sau mai de departe, într-o dramă de acest soi. Am discutat îndelung împreună. Tata şi cu mine suntem foarte buni prieteni. El i-a telefonat lui Gilbert, ca să-şi ofere serviciile, în caz de nevoie.

— I-a dat sfaturi?

— N-am ascultat ce vorbeau. Ceea ce ştiu este că dacă Gilbert va fi din nou interogat de către judecătorul de instrucție, cum e probabil, tata îl va însoți, ca avocat.

— V-ați văzut logodnicul sâmbătă seara? Căci presupun că obişnuiți să petreceți duminicile împreună.

— Nu l-am văzut sâmbătă seara, pentru că părinții mei şi cu mine am părăsit sâmbătă la prânz Parisul, ca să mergem la țară.

Avem o căsuță la Seineport, unde ne petrecem week-end-urile. Gilbert a venit cu primul tren, ca să fim împreună, duminică dimineața. N-are automobil.

— Nu părea preocupat?

— Era că întotdeauna. Am petrecut o parte a zilei în canoe, iar tata, care avea de lucru luni dimineața devreme, l-a adus seara la Paris, cu maşina lui.

— Vi s-a-ntâmplat să vă duceți să vă vedeți logodnicul în bulevardul Haussmann?

— O dată. Treceam prin cartier. Doream să cunosc locul unde lucra. Îmi place să cunosc atmosfera locurilor în care trăieşte, ca să-l pot urma, în gând.

— V-a introdus Josepha?

— Da, bona. Încă nu ştiam că se numeşte Josepha.

— Ați aşteptat în anticameră?

— Ca o clientă. Înaintea mea erau două persoane.

— Ați intrat şi în alte camere, în afara primului cabinet de consultație?

— Am vizitat toate încăperile.

— Şi pe acelea din apartament?

— Nu. Vorbesc de cele profesionale, cele din stânga.

Nici o stingherealã. Nici o şovăială. Ne-am permis să insistăm:

— Chiar şi odaia?

Fără să roşească, ne-a răspuns privindu-ne în ochi:

— Odaia şi camera de baie plină de valize.

Maigret îi dădu articolul soției sale şi, în timp ce aceasta citea, nu înceta s-o observe cu coada ochiului, căci ştia din capul locului la ce pasaje avea să-şi manifeste nemulțumirea.

Ceea ce nu întârzie să facă. În două-trei rânduri, scoase câte un suspin. La urmă, în loc să se întoarcă spre el, privi fix şalanda de descărcare.

— Halal fată tânără, murmură ea.

Ca s-o tachineze, se făcu că n-o aude. După o vreme, ea întrebă:

— Tu aprobi?

— Ce?

— N-ai citit? Vizitele în Rue des Saints-Peres. Camera de culcare... Pe vremea mea...

El şovăi. Nu voia s-o supere, dar totuşi riscă:

— Nu-ți aduci aminte? Păduricea, în valea Chevreuse-i...

Dacă Martine Chapuis nu se roşise, doamna Maigret, cât o privea, se îmbujoră.

— N-ai să pretinzi că e acelaşi lucru?

— De ce?

— Era cu o săptămână înaintea căsătoriei noastre.

— Ei, cu două luni.

— În cazul în care se căsătoresc!

— Dacă nu se căsătoresc n-are să fie vina ei.

Ea tăcu, făcându-i nazuri, aproape un sfert de oră. Ajunseră la capătul canalului, mergând pe țărmul apei şi oprindu-se în dreptul fiecărui pescar cu undița, când, în fine, ea surâse, incapabilă să-i poarte pică mai multă vreme.

— De ce ai spus asta?

— Pentru că e adevărat.

— Şi ai fi povestit-o gazetarilor, cu aerul că te lauzi?

Negăsind vreun răspuns la această întrebare, el preferă să-şi îndese pipa. În momentul în care se opri locului, ca s-o aprindă, mari picături de ploaie începură să se zdrobească de sol, şi pe pălăria lui.

Capitolul 5
Alibiul doctorului Jave

Vijelia durase o parte a nopții şi stricase timpul care, în decurs de o săptămână, fusese în mod constant frumos. În dimineața aceea aerul era aproape rece, cu o pâclă cenuşie care acoperea străzile şi soarele palid ca în februarie.

Nu din pricina asta era Maigret prost dispus. În momentul în care ieşea după ziare, soția să îl întrebase, ca şi în celelalte dimineți:

— Ai vreun plan pentru astăzi?

Spusese că nu, de asemenea, ca în celelalte zile.

— Te-ar supăra dacă am lua masă acasă?

Nu înțelesese numaidecât unde voia ea să ajungă.

— De ce să mă supăr!

Doar atunci suspinase ea:

— Mă dor aşa de tare picioarele. Aş vrea să mă odihnesc o zi.

Altfel zis, n-o speria prânzitul la restaurant, ci plimbările de-a lungul Parisului pe care i le impunea, pe urmă, soțul ei.

În ce zi erau? De când se aflau în vacanță, nu-i mai interesa. Era probabil vineri şi-i cam şi trecuse cheful.

— E-n regulă, murmură el.

— Nu eşti dezamăgit?

— Sigur că nu.

— De altminteri, trebuie să-mi pun în ordine rochiile, într-adevăr, ca să-i facă plăcere, purtase în fiecare zi o altă rochie şi nu avea atâtea rochii de vară.

Totuşi! Poate că nu ar fi trebuit să o ducă să mănânce în bistrouri dubioase, din apropierea bulevardului La Chapelle, şi să o scoată pe urmă pe ploaie, mergând pe jos. Crezuse că asta o amuză. Erau amândoi uzi leoarcă şi, de fiecare dată când primeau o rafală, Maigret îi spunea:

— Închipuie-ți că eşti pe țărmul mării.

N-avea importanță. Fără îndoială că o dureau cu adevărat picioarele, dintotdeauna sensibile.

Îşi cumpără ziarele, se aşează într-un ungher al terasei, în ciuda timpului răcoros şi-şi comandă cafeaua, devenită deja tradiţională.

Nu găsi nimic în ziarele de dimineaţă, care se mulţumeau să reproducă, cu mai puţine amănunte, ceea ce publicaseră în ajun ziarele de seară.

Era dintr-o dată un fel de vid, ca şi cum afacerea ar fi intrat într-un punct mort. Se simţea prădat. Primul său gând fu:

— Dar ce fac ei, oare?

Se gândea la Janvier şi la ceilalţi de la Quai des Orfevres, a căror meserie era să rezolve problema, şi trecură câteva minute până când simţul umorului să triumfe şi Maigret să-şi râdă de el însuşi.

Tocmai reacţionase ca un cititor obişnuit. Nu i se furnizase porţia bicotidiană şi-i fusese ciudă. Ca şi marele public, avusese un moment impresia că poliţiştii nu-şi făceau meseria, şi înţelegea mai bine acum insistenţa reporterilor ce-i asaltau uşă, în cursul vreunei anchete senzaţionale.

— Dă-ne, domnule comisar, ceva acolo, numai dă-ne!

Citi pe nerăsuflate restul ziarului, starea vremii în diferitele staţiuni balneare şi pe plajele la modă, vorbele de spirit ale vedetelor, accidentele rutiere, ba până şi un lung articol asupra viitorului televiziunii.

În restul dimineţii nu se întâmplă nimic. Merse, la noroc, pe străzi, intră în două bărulepe ca să-şi ia aperitivul. Când se-ntoarse acasă, îl aştepta un pui fript şi o doamnă Maigret care repetă cele ce-i spusese în cursul dimineţii.

— Nu eşti supărat?

— De ce să fiu?

— Sper că nu-ţi închipui că mă plictisesc cu tine? Să ştii că într-adevăr picioarele...

— Ştiu.

— Asta nu te împiedică pe tine să ieşi.

Poate că avea să fie din nou furtună sau doar să plouă, căci soarele se făcuse nevăzut iar cerul era pretutindeni cenuşiu.

Nu ştia unde să se ducă, dar ieşi totuşi, cu aceeaşi proastă dispoziție. Odată ajuns în bulevardul Voltaire o luă la dreapta în loc să facă la stânga şi, în momentul în care ajungea în Place Voltaire, ploaia începu efectiv să cadă, cu picături lungi.

Intră într-o cafenea de cartier, situată în fața primăriei, despre care ştia că are mese de biliard în camera din fund, şi-şi zise că, dacă-şi va găsi un partener, nu i-ar displăcea să facă două sute de puncte. Odinioară, juca binişor biliard. Îi plăcea mişcarea bilelor care, când li se imprimă efectul dorit, au un fel aproape inteligent de a se mişca, şi-i mai plăcea, de asemenea, zgomotul pe care-l fac ele, când se ciocnesc.

Cele două mese de biliard erau acoperite cu husele lor. În schimb, aproape de vitrină, se aflau nişte jucători de belotă, iar Maigret se aşează nu departe de ei. Vedea, de pe locul său de pe banchetă, ambele jocuri, iar unul dintre jucători nu întârzie să se întoarcă spre el, cu un semn din ochi de câte ori îi intră carte.

La urma urmelor, nu era dezagreabil. Cel mai vârstnic dintre cei patru era probabil pensionar din înalta administrație, căci era ofițer al Legiunii de onoare, iar partenerului său îi spuneau "profesorul". Un profesor de liceu, pesemne.

— O pică maestre, încă o pică şi atu...

Numai pensionarul întinse mâna când intră în cafenea un vânzător de ziare. Se mulțumi, de altfel, să pună jurnalul pe masa vecină, fără să-l privească, preocupat doar de cărțile din mână.

Se anunțau, în sfârşit, noutăți. Aşa cum nu se îndoise Maigret, Poliția Judiciară nu stătuse degeaba, însă nu poți da presei noutăți senzaționale de două ori pe zi.

Mai multe titluri se succedau pe prima pagină, sub unul cu litere mai groase:

Alibiul doctorului Jave

Inspectorul Janvier la Cannes

Bijuteriile moartei

Erau multe noutăți dintr-o dată, iar Maigret încetă să-i mai observe pe jucători, spre a se adânci în lectură.

Afacerea din bulevardul Haussmann, scria micuțul Lassagne, a luat în ultimele douăzeci şi patru de ore o turnură nouă, care îngăduie să ne aşteptăm la surprize. Meritul revine, se pare, inspectorului Janvier care conduce ancheta, în lipsa comisarului Maigret, aflat mai departe în vacanță.

De la începutul anchetei, o comisie rogatorie fusese trimisă la Brigada mobilă a Alpilor Maritimi, însărcinați să o interogheze pe domnişoara Jusserand, doica micuței Michele Jave, care încă se găsea în vila Marie-Therese.

Ce informații a obținut Poliția Judiciarăpe această cale? Nu ni s-a permis să aflăm, dar, ieri dimineață, unul dintre reporterii noştri de la Quai des Orfevres i-a luat urma inspectorului Janvier care plecă în mare grabă cu o maşină.

Aceast filaj, dacă îndrăznim să ne exprimăm aşa, l-a condus pe colaboratorid nostru la Orly, unde inspectorul Janvier s-a îndreptat repede către avionul de Nisa, cu câteva clipe numai înainte ca acesta să-şi ia zborul. Am telefonat numaidecât corespondentului nostru de pe Coasta de Azur şi astfel am fost puşi la curent cu noile desfăşurări ale cazului. Cum am şi spus, domnişoara Jusserand refuzase să facă până acum orice declarație şi de-abia dacă puteau reporterii s-o vadă, împreună cu copilul, în grădina vilei Marie-Therese.

Această vilă, închiriată pentru şase săptămâni de către doctorul Jave, este situată pupii în afara oraşului. Este o clădire zugrăvită în galben, construită la începutul secolului, în stilul rococo, care înflorea în epocă. Grădina, destul de vastă, este plantată cu eucalipți şi cu pini umbrelă.

Zadarnic, timp de trei zile, au făcut de strajă gazetarii locali, ca şi fotografii, în faţa grilajului, a porţii ce nu se deschidea decât spre a-i lăsa să treacă pe furnizori!

De cum a venit, inspectorul Janvier a fost primit, în compania unui inspector de la Cannes, iar întrevederea lor cu domnişoara Jusserand a durat mai mult de trei ceasuri.

Domnişoara Jusserand este o femeie de vreo cincizeci de ani, poate şi mai mult, cu o ţinută rigidă, cu obraji palizi, aproape lipsiţi de mobilitate şi nu pare o femeie uşor de mânuit. A fost multă vreme infirmieră într-o clinică privată şi se pare că de acolo a angajat-o doctorul Jave, când i s-a născut copilul.

Este celibatară şi cu greu îţi imaginezi, văzând-o, să fi fost vreun bărbat în viaţa ei. Corespondentul nostru ne-a furnizat câteva amănunte asupra vieţii pe care o ducea familia Jave, la Cannes, până în momentul dramei. Dispuneau acolo de limuzină cea mare şi gri, Pontiac, cu care veniseră pe şosea de la Paris şi se pare că Eveline Jave n-a condus-o niciodată.

Doctorul folosea maşina în fiecare dimineaţă, spre a-şi duce soţia, doica şi copilul la plaja unde el nu rămânea, căci pleca imediat la un mic teren de tenis din apropiere, unde se antrena patru ceasuri cu un profesor. Pe plajă, Eveline Jave nu se apropia de nimeni. Făcea baie cu copilul şi rămânea întinsă pe nisip, mereu sub o umbrelă, fără să se expună la soare, în timp ce doica supraveghea fetiţa.

Către prânz, doctorul revenea să le ia şi se întorceau la vila Marie-Therese.

Corespondentul nostru, care a putut sta de vorbă cu bucătăreasa angajată de la faţa locului, pe timpul vacanţei, a întrebat-o:

— Era o pereche unită?

— Nu ştiu.

— Li se întâmpla să se certe?

— N-am auzit nimic.

— l-ați surprins vreodată îmbrățișându-se?

— Oh! domnule...

Doctorul îşi petrecea după-amiezile fie citind lucrări medicale, în fundul grădinii, fie plimbându-se pe La Croisette, unde îşi lua invariabil aperitivul la Majestic.

La ieşirea din vila Marie-Therese, inspectorul Janvier, care părea îngrijorat, a refuzat să facă orice declarație şi s-a îndreptat către aeroport. Însă astăzi dimineață, după toate aparențele, în urma consultării cu judecătorul Comeliau, s-a decis să-i primească pe gazetari şi le-a dat câteva indicații privind rezultatele călătoriei sale.

Lucrurile s-au petrecut cam ca la faimoasele conferințe de presă de la Casa Albă, la o scară redusă, desigur, fiecare punându-i întrebări. Inspectorul n-a răspuns la toate.

Iată mai întâi, în câteva cuvinte, cum şi-au petrecut timpul Jave şi soția sa în timpul orelor care au precedat moartea acesteia. Este vorba de versiunea oferită de domnişoara Jusserand. Vineri către orele nouă seara, pe când soțul ei ieşea să facă o cursă prin cartier, Eveline Jave a chemat Parisul şi a avut o conversație destul de lungă.

Inspectorul Janvier nu ne-a ascuns că numărul cerut fusese găsit şi că era vorba de cel al doctorului Negrei, la domiciliul acestuia din Rue des Saints-Peres. Ceva mai târziu, doamna Jave o anunțase pe doică:

— Mâine, voi lipsi toată ziua. Mă duc să-mi văd o prietenă la Saint-Tropez.

Şi i-a dat instrucțiuni în legătură cu casa. Este probabil să-i fi dat această veste şi soțului ei. Ea trebuia să ia automotorul ce pleacă din Cannes la orele opt şi zece şi comandase un taxi, s-o conducă la gară.

În acest punct asistăm la o veritabilă răsturnare a situației. Se admisese că Jave plecase pe urmele soției sale, că ratase, la Nisa, avionul de la orele nouă şi cincisprezece minute şi că luase avionul pentru Londra, ca să o ajungă cât mai repede.

Declarațiile domnişoarei Jusserand anulează această teorie şi-l arată pe medicul din bulevardul Haussmann într-o nouă lumină. Jave a părăsit, într-adevăr, vila Marie-Therese puțin după soția lui, ca şi cum aşteptase să aibă cale liberă şi s-a îndreptat la volanul automobilului său către aeroportul din Nisa, unde a pierdut avionul spre Paris, întârziind numai două-trei minute. Nu s-a informat despre soția sa, de la niciunul dintre funcționari. Conform doicii, el nu ştia în acel moment că doamna Jave luase avionul şi credea realmente că ea se află la o prietenă la Saint-Tropez.

În realitate, el a profitat de absența soției sale, ca să facă o escapadă.

Şi chiar de o escapadă este vorba, cum avea să verifice poliția.

Maigret trebui să întoarcă foaia ziarului şi urmări maşinal o partidă de cărți. În pagină a treia se afla un nou titlu:

Viața secretă a doctorului Jave

Nu putem face ceva mai bun, decât să reproducem aici câteva din întrebările şi răspunsurile care s-au schimbat în biroul inspectorului Janvier, ce nu e altul decât biroul comisarului Maigret, în care s-a instalat inspectorul.

Maigret strâmbă din nas fără motiv.

— Domnişoara Jusserand a vorbit de bunăvoie?

— Nu. În realitate a trebuit să-i smulgem răspunsurile unul câte unul, şi nu fără greutate.

— Pare devotată stăpânilor ei?

— Am impresia că-i urăşte la fel pe toți oamenii.

— În ce relații era cu doamna Jave?

— Cred că n-o iubea.

— În definitiv, nu iubeşte pe nimeni?

— Copilul, pe care-l consideră nițel ca pe al ei, şi pe ea însăşi.

Are o idee foarte bună despre sine.

— Este o femeie de soiul celor care ascultă pe la uşi?

Aici Janvier riscase o frază ce avea să-i ridice împotrivă vreo câteva milioane de cititoare:

— N-ascultă, oare, toate femeile la uşă?

— Aveţi încredere în mărturia ei?

— Până acum, tot ce a spus, sau aproape totul, s-a verificat.

— Doctorul avea o legătură la Paris?

— Da. Şi chiar mai mult decât o legătură. Poate că ar fi mai bine să vorbim de o mare dragoste.

— Soţia lui ştia?

— Oficial, nu.

— Însă domnişoara Jusserand era la curent?

— Aparent.

— Mai cunoşteau şi alte persoane secretul?

— Josepha.

— De ce ea?

— Fiindcă e vorba de fiica ei, Antoinette, care locuieşte în strada Washington, la doi paşi de apartamentul din bulevardul Haussmann.

— Josepha încuviinţa?

— Da.

În acel moment, inspectorul Janvier ne-a dat o serie de amănunte tulburătoare. Cam cu doi ani în urmă, Antoinette Chauvet, fata Josephei, care era pe vremea aceea vânzătoare într-un magazin de pe Marile Bulevarde, a făcut un început de ftizie, iar doctorul Jave şi-a propus s-o îngrijească.

Să semnalăm în trecere că tânăra fată aduce întrucâtva cu doamna Jave. Ca şi aceasta, este mai degrabă slabă, cu obrazul tras şi cu ochi, ai zice, temători.

Jave a luat obiceiul de a se duce s-o vadă în strada Washington. Cum ea avea nevoie de odihnă absolută, el a contribuit la întreţinerea ei, trimiţând-o chiar două luni la ţară. La întoarcerea ei, vizitele au continuat şi nu au încetat de doi ani.

Aceasta este situația care i-a făcut pe unii să spună că tânăra era de moravuri uşoare. Într-adevăr, ea nu s-a mai întors la serviciu, şi de cum avea un moment liber între două vizite profesionale, doctorul Jave se repezea în strada Washington.

— Chiar şi atunci când era acolo Josepha?

— Chiar şi când Josepha era acolo. Pentru ea, Jave este un fel de semizeu care are toate drepturile.

— Sâmbătă, Jave se ducea în grabă mare la Antoinette Chauvet?

— Portăreasa din strada Washington o confirmă, căci ea l-a văzut sosind numai la trei sferturi de oră după ce avionul de la Londra aterizase la Orly.

— Până la ce oră a rămas?

— O clipă. În acel moment Josepha lipsea, aşa încât n-avem decât mărturia Antoinettei. După aceasta, Jave n-a părăsit strada Washington decât la orele şapte seara, exact la timp, dată fiind îmbulzeala de pe străzi la acea oră, ca să prindă trenul de la orele opt, din gara Lyon.

— Iar Josepha?

— Ea pretinde mai departe că a plecat din bulevardul Haussmann la puțin timp după doctorul Negrei, deci către orele şase, şi că s-a dus la fiica ei.

— Unde l-a găsit pe Jave?

— Da.

— Şi a stat cu cei doi până la orele şapte?

— Aşa spune.

— Încât Jave are un alibi?

Inspectorul Janvier nu s-a arătat atât de categoric. Dat fiind devotamentul Antoinettei şi al mamei sale față de doctor, este clar că mărturia lor poate fi considerată suspectă. Pe de altă parte, portăreasa care l-a văzut pe Jave intrând, nu l-a văzut ieşind. Este adevărat că la acea oră se afla la un băcan din vecinătate şi că ghereta ei a rămas goală timp de cincisprezece sau douăzeci de minute.

Presupunând că Philippe Jave a plecai din strada Washington către orele şapte, a avut timp să alerge în bulevardul Haussmann, să-şi omoare soția, s-o închidă într-un dulap şi să sosească grabnic în gara Lyon?

Este puțin probabil, însă în cursul zilei de astăzi se va proceda la o reconstituire, spre a lămuri acest punct.

Maigret era preocupat. Ceva nu stătea în picioare, aici. Nu-i destăinuise Pardon că Jave trecea drept plin până peste cap de datorii şi că de-abia se mai strecura printre ele? În locuința ei modestă din strada Washington, Antoinette nu era, probabil, o femeie prea costisitoare.

Era nițel gelos, de asemenea, gelos pe Janvier, nu din pricina succesului său, ci pentru un motiv ridicol. De fiecare dată când o anchetă pretinde cheltuieli, deplasări, trebuie să te lupți, la Poliția Judiciară, cu cei ce acordă fondurile, iar aceştia puricã notele de cheltuieli cu o minuție jignitoare.

Cum reuşise Janvier să se ducă la Cannes cu avionul? Ca să-şi desfacă astfel baierele pungii, trebuie că autoritățile acordau acestei afaceri o importanță excepțională.

Femeia cu bijuterii

Din când în când, câte unul din jucători îl observă, ba chiar unul se aplecă spre el, ca să-şi arunce ochii pe ziar.

— Este Jave? întrebă el.

— Nu se ştie încă.

— Eu unul, cred că e el.

Dacă ar fi citit urmarea articolului, ar fi fost cu siguranță mai puțin convins.

Călătoria inspectorului Janvier la Cannes a mai provocat o altă surpriză, nu mai mică decât prima. Circula deja de mai multe zile zvonul că în ciuda opulenței lor aparente, soții Jave nu se bucurau de o situație financiară strălucită, şi doctorul avea datorii.

Ideea, care ți se impunea numaidecât, era că Jave ducea o viață dublă, având, probabil, o amantă risipitoare, căci nu era nici cartofor, nici încurcat în speculații.

În ce abis se scurgeau, deci, veniturile importante ale doamnei Jave şi onorariile mai mult decât respectabile ale soțului ei?

Încă o dată, tot domnişoara Jusserand a oferit cheia enigmei. A făcut-o din răzbunare feminină sau cu nevinovăție? Nu ne revine nouă să judecăm. Cert este că, în momentul când Janvier se pregătea să plece, ea l-a întrebat:

— Nu vreți să luați cutia cu bijuterii? Fiindcă rămân aici singură cu copilul şi cu bucătăreasa, n-aş vrea să-mi iau răspunderea.

— Unde se găseşte cutia?

— În camera doamnei. O ia totdeauna cu ea când călătoreşte şi sunt surprinsă că a lăsat-o aici.

E vorba mai degrabă de o valijoară, care provine de la un manufacturier faimos din Faubourg Saint Honore. Aşa cum era de aşteptat, era închisă cu cheia.

— Ştiu unde se găseşte cheia, a declarat domnişoara Jusserand care, hotărât lucru, ştia multe de tot.

Ea a arătat sertarul unei comode, unde, într-adevăr, cheia fusese strecurată sub un maldăr de lenjerie.

Inspectorul Janvier nu ne-a ascuns cât a fost de surprins la vederea bijuteriilor din valijoară. Încă nu au fost expertizate, dar li se poate evalua valoarea, la prima vedere, la vreo treizeci de milioane, inele, coliere, brățări, clipsuri şi cercei, totul provenind de la cele mai bune firme din Rue de ta Paix.

Se înțelege acum de ce am vorbit de răsturnarea situației. Se aştepta să se descopere că doctorul Jave, a cărui soție era atât de simplă şi de modestă în aparență, avea o amantă ce-l toca.

Apare dintr-o dată că soția era cea care-i dezechilibra bugetul, pe când amanta se mulțumea cu o existență obscură

Am putut lua legătura, prin telefon, cu fratele victimei, Yves Le Guerec. Locuieşte mai departe la hotel Scribe şi nu ne-a ascuns motivul şederii sale prelungite la Paris.

Aşteaptă să transporte rămăşiţele pământeşti ale surorii sale la Concarneau, pentru ca ea să fie înmormântată în cavoul familiei, or în calitatea sa de soț, Jave va decide.

— I-ați pus întrebarea?

— N-am putut nici să-l văd, nici să-i vorbesc la telefon, l-am scris, sau mai precis i-am adus la cunoştinţă prin avocatul meu, căci nu vreau să am de-a face cu nimic cu acest om. Până acum, n-am primit nici un răspuns.

Se va da o luptă în jurul cadavrului între soț şi frate?

Când am luat legătura cu el, Le Guerec nu era la curent cu descoperirea bijuteriilor. L-am întrebat:

— Sora dumneavoastră era cochetă?

— Prea puțin, după părerea mea. În ciuda averii ei, a refuzat întot-deauna să se îmbrace la marii creatori de modă, şi-şi făcea singură o parte din rochii.

— Îi plăceau bijuteriile?

— Ca să zic aşa, nu purta. Când a murit mama, s-a făcut împărțirea bijuteriilor de familie, între ea şi soția mea. Erau fără mare valoare, mai cu seamă bijuterii vechi. Eveline a lăsat-o pe soția mea să aleagă, fără să-şi facă probleme în privința părții eu.

— Posedă, totuşi, bijuterii în valoare de treizeci de milioane.

— Ce spuneți?

— Spun, în valoare de treizeci de milioane.

— Cine pretinde asta?

— Au fost descoperite la Cannes.

La capătul firului, Le Guerec schimbă dintr-o dată tonul.

— Unde vreți să ajungeți?

— Nicăieri. Mă întrebam dacă erați la curent, dacă sora dumnea-voastră se pasiona, ca fată, după diamante, rubine şi smaralde?

— Presupun că era dreptul ei?

— Fără nici o îndoială.

— Vă mai atrag atenția, pe deasupra, că putea să şi-o permită, cu partea ei din veniturile uzinei, fără să aibă nevoie să-i ceară soțului. Erau banii ei, nu-i aşa?

— Într-un fel, da....

— În acest caz nu văd ce treabă ar avea cineva să ştie ce făcea sora mea cu ei. Dacă a preferat să cumpere bijuterii, asta o priveşte.

— Bineînțeles.

După care Yves Le Guerec a trântit receptorul, cam tare. Ne-am dus către prânz, în strada Washington, unde n-aveai loc pe trotuar, de fotografi.

Imobilul în care Antoinette Chauvet ocupa un apartament, la al patrulea etaj, este bătrânicios, dar decent. Am urcat scările pe jos, căci ascensorul nu funcționa, dar am bătut zadarnic în uşa care ni s-a arătat.

S-a deschis o uşă de alături. O femeie de o anumită vârstă, cu părul albit şi îmbrăcată în negru, ne-a spus:

— Dacă pe domnişoara Chauvet o căutați, să ştiți că nu e acasă.

— Eplecată de multă vreme?

— De două zile.

— N-ați văzut-o de două zile?

— Da. Numai mama ei a venit în două rânduri, dar ea are cheie.

— Nu ştiți dacă tânăra fatăşi-a luat şi bagajele?

— I-ați zis tânără fată? Cineva care primeşte bărbați însurați?

— De ce spuneți bărbați? Veneau mai mulți?

— Dacă primeşti unul, eşti în stare să mai primeşti şi alții, iată ce cred. Iar când o mamă asistă la asemenea lucruri, atunci pretind că..

N-am putut afla opinia completă a vecinei despre Josepha, fiindcă, sufocată de indignare, aceasta a bătut brusc în retragere şi ne-a închis uşa în nas.

Unde este Antoinette Chauvet? A vrut să scape de gazetari şi de fotografi? Poliția ştie probabil, deoarece a şi interogat-o, însă când i-am telefonat inspectoridui Janvier, ca să obținem adresa ei actuală, acesta ne-a răspuns că era inutil s-o deranjăm, pentru moment.

După cum se vede, situația e greu de rezumat. În loc să se simplifice, afacerea se încurcă. Se ridică un anumit număr de întrebări cărora deocamdată este imposibil să li se afle vreun răspuns. Era Eveline Jave la curent cu legătura soțului ei? De ce i-a telefonat ea, vineri seara, doctorului Negrei, acasă? (De notat că acest telefon ar părea să confirme spusele portăresei din Rue des Saints-Peres, care pretinde a fi văzut-o pe tânăra femeie ducându-se, cel puțin în două rânduri, la locatarul ei.)

Din care motiv, după ce prelinsese că urma să se ducă în vizită la o prietenă, la Saint-Tropez, doamna Jave a luat avionul către Paris?

S-a întâlnit Eveline cu Gilbert Negrei?

Mărturiile Antoinettei Chauvet şi ale Josephei au fost de complezență, iar doctorul Jave să nu fi avut într-adevăr timp să se ducă în bulevardul Haussmann înainte de plecarea Expresului Albastru?

În sfârşit, de ce strângea Eveline Jave bijuterii, cu un fel de frenezie maladivă, când de fapt nu le purta?

Maigret împături ziarul, suspinând, şi-l chemă pe băiatul care servea, ca să-i mai aducă ceva. Vecinul său îl întrebă:

— El e?

— Tot nu se ştie.

— Credeți-mă! Rareori tinerii sunt îndeajuns de geloşi ca să omoare. Văd roşu bărbații de vârsta dumneavoastră şi de a mea.

Comisarul se sforța să nu zâmbească. Jucătorul de belotă habar n-avea că se adresa unui om care, în treizeci de ani, trebuise să se aplece asupra tuturor dramelor Parisului.

Este adevărat că şi dacă ar fi ştiut-o nu s-ar fi pierdut deloc cu firea. Oamenii au cu atât mai mult încredere în propria lor judecată, cu cât posedă mai puține cunoştințe sau mai puțină experiență; ca să facă paradă de ea.

— Adu-mi acelaşi lucru, băiete. Trăgea cu coada ochiului la cele două biliarde, cu o poftă copilărească de a juca. Avea, cu adevărat, în față, un moşneguț cu mutră de amator de biliard, însă acesta citea ziarul, bând o cafea cu frişcă, iar Maigret nu îndrăzni să-l deranjeze.

Janvier se descurcă bine. În prezent, comisarul îşi putea face o părere despre plecările şi venirile lui, asupra sensului cercetărilor sale. La Quai des Orfevres sau în bulevardul Haussmann erau, probabil, pe punctul de a-l interoga din nou pe doctorul Jave.

Ce n-ar fi dat Maigret să procedeze el însuşi la acest interogatoriu! I-ar fi plăcut să se afle față în față cu domnişoara Jusserand, doica, care-i detesta pe bărbați şi care, din proprie inițiativă şi fără să i se fi cerut, dezvăluise secretul bijuteriilor.

Din punctul lui de vedere, Josepha nu ridica probleme. Cunoscuse multe ca ea, văduve muncitoare care respectaseră toată viața morala tradițională dar care, când era vorba de fiica lor, se arătau dintr-o dată pline de îngăduință.

Micuțul Lassagne scria că, în ochii ei, Jave era un semizeu. Lucru de înțeles. Îi salvase fiica. Probabil că, la început, se aplecase asupra acesteia cu o tandrețe aproape paternă. Nu-l surprindea nici faptul că Jave se îndrăgostise de o femeie ce semăna cu nevastă-sa. Se-ntâmplă adesea.

Fiecare bărbat este mai mult sau mai puțin atras de un tip determinat.

Poate chiar această era dovada că, la Concarneau, doctorul nu făcuse o călătorie din interes, ci una din dragoste. Se aflase în prezența unei fete firave, retrasă în sine şi care ducea o viață lipsită de bucurii.

Să se fi arătat mai târziu Eveline altfel decât crezuse el? Nu aducea un indiciu în acest sens povestea cu bijuteriile îngrămădite, ca merindele într-un muşuroi de furnici? Hazardul îl făcuse să cunoască, cu trei ani în urmă, o altă fată, de asemenea plăpândă, cu sănătatea amenințată, ca şi prima. Era straniu că se declanşase din nou acelaşi mecanism ca şi prima oară?

Plecase lă Cannes cu familia, lăsând-o pe Antoinette la Paris. Soția îl încunoştiințase că avea să-şi petreacă ziua, poate şi noaptea următoare, la o prietenă din Saint-Tropez. Nu profitase de această situație spre a se năpusti la aeroport, ca să se bucure câteva ceasuri cu Antoinette?

Ipoteza se susținea. Se putea aduce un număr de obiecții, dar puteai, tot aşa, să le dai replica.

Dacă aşa stăteau lucrurile, n-avea nici un motiv să se ducă în bulevardul Haussmann. În orice caz, nu atâta vreme cât era acolo Negrei. Ci după orele şase, când se elibera locul.

Ce s-ar fi dus să facă acolo? Pe de altă parte, de ce, sosit cu avionul, nu plecase înapoi tot cu avionul, care l-ar fi depus la Nisa în aceeaşi seară, astfel încât Eveline i-ar fi ignorat aventura, presupunând că el ar fi crezut-o la Saint-Tropez.

Printre întrebările puse, Lassagne strecura:

Doamna Jave era la curent cu legătura soțului ei? Uita de o alta, la fel de plauzibilă şi la care, de asemenea, nu se răspunsese: Doctorul Jave era la curent cu relațiile dintre soție şi înlocuitorul său?

Căci relațiile existau între aceştia, pe un plan sau altul, o dată ce doamna Jave îi telefona vineri seara tânărului medic. Nu se punea la îndoială mărturia portăresei. Cel puțin în două rânduri se dusese, într-adevăr, în Rue des Saints-Peres.

Dacă Jave îşi ştia soția la Paris şi nu la Saint-Tropez, atunci nu pierduse avionul, ci luase cu socoteală altul. Ce avea să facă Janvier? Maigret îşi închipuia nerăbdarea judecăto-rului Comeliau, care fierbea şi probabil că insistă să fie arestat doctorul Negrei.

Ploua mai departe. Şi tot mai departe nu găsea pe nimeni cu care să joace o partidă de biliard. Maigret îşi plăti consumația, adresă un vag semn din cap jucătorilor de belotă şi ieşi, cu mâinile în buzunare.

I se părea că în locul lui Janvier...

Nu era o ploaie neplăcută şi merse fără să țină seama de ea până la Place de la Republique, intră în braseria unde fusese în cursul dimineții, comandă o halbă, ceru ceva de scris şi-şi dădu silința să traseze litere de tipar, cum mai făcuse o dată.

Mesajul său fusese la fel de scurt ca şi primul, adresat tot lui Janvier:

ÎN LOCUL DUMNEAVOASTRĂ, M-AŞ DUCE LA CONCARNEAU.

Dacă tot se arăta atât de generoasă administrația încât să plătească avionul până la Nisa...

Capitolul 6
Călătoria la Concarneau

Nici n-avusese timp mesajul lui Maigret să ajungă la Quai des Orfevres şi altcineva se hotăra să călătorească la Concarneau şi o făcu în chip spectaculos. Se-ntâmplase mai întâi un eveniment cu mult mai important, însă comisarul n-avea să afle de el decât odată cu marele public.

Mergând prin ploaie, sfârşise prin a se întoarce în bulevardul Richard-Lenoir. Întrebase, ca într-un hotel de litoral, pe vreme urâtă, fără măcar să se aşeze în fotoliu:

— Ce facem?

— Ce doreşti.

Nu era decât cinci după-amiaza şi trebuiau să-şi umple restul zilei:

— De ce n-am merge la cinema?

Asta ar fi însemnat a doua oară în aceeaşi săptămână, ceea ce nu li se mai întâmplase de ani şi ani de zile. De această dată, doar ca să marcheze deosebirea, în loc să se mulţumească cu cinematograful lor de cartier, luară metroul şi aleseră o sală mare de pe Champs-Elisees.

Acolo, după jurnalul de actualităţi şi completarea cu un documentar, urmă o tăcere prelungită, apoi se proiectă pe ecran un text pe care-l scriseseră probabil în grabă pe o placă de sticlă, întocmai ca în momentul alegerilor şi al marilor catastrofe:

Ultimul minut

Afacerea din bulevardul Haussmann

Doctorul Gilbert Negrei a fost arestat în această după-amiază la domiciliul său.

Era impresionant, în sală imensă, pe trei sferturi goală, să nu vezi, după imaginile mişcătoare acompaniate de muzică, decât un text nemişcat, ce părea că emană dintr-o veche lanternă magică. Unii dintre spectatori, rău impresionaţi, se foiau pe fotolii. Ici-colo, în diverse locuri, se tuşea şi se auzeau şuşoteli.

Ecranul redeveni alb, dar în continuare luminos, iar în locul informaţiei apăru o fotografie a tânărului medic. Nu

era singur. Se afla într-un grup de medici în halate albe, în curtea unui spital. Sub unul dintre personaje, o cruce îl indică pe acela pe care Comeliau tocmai îl pusese în stare de arest, sub acuzația de omor.

În sfârşit, de cum se şterse imaginea, o alta îi luă locul, fotografia Evelinei Jave, pe care ziarele o şi publicaseră, în austerul costum de baie pe plaja bretonă.

În întunericul din sală, cineva strigă:

— Destul!

În spatele lui Maigret, un bărbat de o anumită vârstă murmură:

— Ştiam eu că el este.

Ecranul se întunecă din nou şi lumea se simți uşurată să audă muzica ce vestea filmul, al cărui generic începu să apară.

Maigret nu se simți uşurat la fel cu ceilalți pentru că, deşi se sforța să fie atent la filmul ce se desfăşura, era, în pofida lui, cu gândul la Quai des Orfdvres, unde şi-l imagină pe Negrei în biroul lui, fiindcă în biroul lui se instalase Janvier.

La un moment dat, doamna Maigret îşi strecură mâna într-a sa, ca şi cum ar fi înțeles şi, când ieşiră odată cu mulțimea, nu-i puse nici o întrebare, nu-şi îngădui nici un comentariu.

Pe Champs-Elysăes se aprinseseră luminile, începuse viața de seară, iar ei, asemenea altor sute de mii de trecători, se întrebau şovăitori, în ce restaurant să-şi ia cina. Până la urmă, ca să nu meargă mult, aleseră un local vast, specializat în feluri din peşte şi fructe de mare şi se treziră instalați la o minusculă masă unde Maigret n-avea loc să-şi întindă picioarele. Doar a doua zi avea să afle restul, deschizând gazetele de dimineață, în Place de la Republique.

Vântul luase locul ploii.

Maestrul Chapuis la Concarneau

Aşa cum s-a anunţat la radio ieri seară, judecătorul Comeliau a luat, la începutul după-amiezii, decizia de a-l pune pe doctorul Negrei în stare de arest, iar inspectorul Janvier, întovărăşit de colegul său Lapointe s-a deplasat, către orele trei, în Rue des Saints-Peres.

L-au găsit pe tânărul medic în compania logodnicei sale, Martine Chapuis, şi a viitorului său socru, avocatul Noel Chapuis.

Toţi trei păreau calmi şi se aşteptau în mod vizibil la această măsură.

Pe când traversă trotuarul, ca să intre în maşina poliţiei, doctorul Negrei s-a oprit o clipă spre a permite fotografilor să opereze şi, după cum se va vedea în clişeul nostru, avea pe buze un surâs amar şi totuşi încrezător.

Maestrul Chapuis l-a urmat în maşină. În ceea ce o priveşte pe Martine Chapuis., rămasă singură pradă reporterilor, ea s-a mulţumit să declare:

— N-am nici o teamă. Gilbert este nevinovat.

La Poliţia Judiciară, interogatoriul n-a durat decât patruzeci de minute, după care Negrei, mai departe stăpân pe sine, a fost dus, fără cătuşe, de către unul dintre inspectori, într-una din celulele Palatului de Justiţie.

Pe culoarul Poliţiei Judiciare, maestrul Chapuis le-a declarat reporte-rilor care-l hărţuiau:

— Sunt mai încrezător decât oricând. Ca să-mi apăr clientul, trebuie să descopăr adevărul şi ştiu că-l voi descoperi. Iau, astă-seară, trenul către Concarneau.

— Credeţi, maestre, că adevărul se ascunde la Concarneau?

Avocatul a făcut numai un gest vag, însă n-a zis nu. Aceasta explică din care motive, la orele şapte treizeci şi cinci, jumătate de duzină de reporteri luau trenul, în gara Montparnasse, în acelaşi timp cu apărătorul doctorului Negrei

Avocatul şi jurnaliştii au întreprins voiajul în acelaşi compartiment şi au ajuns azi-dimineață în portul breton. Poate că este o coincidență, dar Yves Le Guerec, fratele victimei, se afla într-un alt vagon din acelaşi tren. N-a avut nici un contact cu primul grup.

Despre partea sa, doctorul Jave n-a părăsit nici acum apartamentul său din bulevardul Haussmann, unde îl îngrijeşte Josepha. Telefonul continuă să fie mut. Către orele şase, inspectorul Lapointe, care este cel mai tânăr inspector al Poliției Judiciare, l-a vizitat şi a petrecut aproape două ceasuri împreună cu el. La plecare, a refuzat să facă orice declarații

După o informație pe care n-am putut-o controla, Antoinette

Chauvet s-ar afla într-un hotel a cărui adresă o cunoaşte numai poliția şi, fără îndoială, mama sa şi doctorul Jave.

Nerăbdător, Maigret fu cât pe ce să cedeze ispitei şi să telefoneze la Quai des Orfdvres. Începea să devină apăsător, să tot joace rolul publicului. Simțea că, în fine, afacerea căpăta un ritm accelerat, că adevărul nu era, probabil, departe şi se afanisise în aşteptarea noutăților.

În ajun, la cinematograf, îl impresionase vederea celor două fotografii, ca şi cum ar fi fost vorba de o exhibiție indecentă. Prânziră în cartier, el şi cu doamna Maigret, într-un restaurant din apropierea Bastiliei, ai cărui obişnuiți erau aproape cu toții plecați în vacanță, şi pe care turiştii nu-l cunoşteau, încât sala era pe trei sferturi goală.

Patronul veni să-i strângă mâna.

— Vă credeam în vacanță, domnule comisar.

— Chiar şi sunt.

— La Paris?

— Ssst!

— V-ați întors pentru afacerea din bulevardul Haussmann?

N-ar fi trebuit să se arate într-un loc familiar.

— Suntem în trecere, soția mea şi cu mine. Plecăm numaidecât înapoi.

— Care este opinia dumneavoastră? Tânărul?

— Nu ştiu nimic.

Depindea de atâtea lucruri despre care n-avea nici cea mai mică idee! Posedă, oare, Janvier, informații de care nu vorbise presei? Era posibil şi mai cu seamă asta îl vexa pe comisar. Pe de o parte, nu putea să se împiedice să încerce a soluționa problema, iar, pe de alta, nu avea toate cărțile în mână.

După ce, puțin mai târziu, se instalară pe o terasă, în Place de la Bastille, fără să se mai fi sinchisit să schimbe cartierul, doamna Maigret remarcă:

— Mă întreb cum fac ei la Londra şi la New York.

— Ce vrei să spui?

— Se pare că n-au terase.

Era adevărat că tocmai petrecuseră o bună parte a săptămânii pe terase de cafenele. Comisarul pândea sosirea ziarelor. Două femei, încă tinere, făceau trotuarul în fața uşii unui hotel.

— Vezi că încă mai sunt?

Şi nu făcu nici o reflecție când soțul ei replică:

— Sper din toată inima!

Apăru un băiețaş cu un maldăr de ziare sub braț, iar Maigret avea mărunțişul gata pregătit. Cu un gest ce devenise deja maşinal, trecu unul din ziare soției lui,desfăcându-l pe celălalt, la care scria Lassagne.

Agitație la Concarneau

Pentru sau contra EvelineiJave

Divorțul dentistului

Lassagne povestea la început, aproape în aceiaşi termeni ca şi cotidienele de dimineață, arestarea lui Gilbert Negrei, adăugând doar un detaliu: doctorul luase cu el o valiză ce

părea pregătită dinainte de sosirea poliţiştilor. Pe scară, Martine Chapuis ţinuse să ducă ea această valiză.

Se părea că maestrul Chapuis anunţase anume de o manieră spectaculoasă voiajul său la Concarneau, cu gândul ascuns de a trage după sine presa. Procedase astfel ca să creeze o diversiune? Avea şi el,realmente, o idee? îi fusese sugerată de viitorul său ginere?

Fapt este că, în Bretania, mica trupă dăduse buzna în Hotel de l Amiral, pe Quai Carnot, pe care Maigret îl ştia, căci efectuase acolo, cândva, o anchetă ce făcuse oarecare zgomot. După obiceiul său, Lassagne începea prin a zugrăvi un tablou al urbei, al portului, al zidurilor de apărare ale oraşului vechi.

Încă cu două zile în urmă se pare că era o vreme însorită, dar pe noi ne-a întâmpinat o furtună din nord-vest. Cerul este jos şi întunecat, norii trec repede, aproape la nivelul acoperişurilor, iar marea se arată mânioasă, chiar în port unde se aud izbindu-se între ele vasele de pescuit. În ceea ce priveşte afacerea din bulevardul Haussmann, găsim aici, de asemenea, un climat cu totul diferit de cel din Paris. Se simte cum clocotesc pasiunile, că populaţia s-a împărţit în pentru şi contra.

Şi nu pentru, ori contra doctorului Jave sau a doctorului Negrei, vrem să spunem. Ci pentru sau contra Evelinei Jave, poate pentru sau contra familiei Le Guerec.

La gară s-a produs un incident semnificativ. Pe când coboram din tren, în compania maestrului Chapuis, Yves Le Guerec, care ieşea dintr-un alt- vagon, părea că aşteaptă grupul nostru. Ne aştepta, într-adevăr, şi nu mai era chiar cu totul acelaşi om pe care-l întâlnisem la Hotel Scribe, în Paris.

Mai dur, ne-a interpelat dintr-o dată tăios, în mijlocul valului de călători:

— Domnilor, nu ştiu ce aţi venit să căutaţi aici, însă vă avertizez că voi urmări pentru defăimare pe oricine-şi va îngădui s-o calomnieze pe sora mea sau familia.

Mărturisim că am primit pentru întâia oară, în cursul carierei noastre, un asemenea avertisment şi, bineînţeles, acesta nu ne va împiedica să ne îndeplinim obligaţiile profesionale. După două ore de hoinăreală prin oraş, deja înţelesesem mai bine atitudinea agresivă a lui Yves Le Guerec. Familia Le Guerec face parte din clanul marii burghezii, industriaşi, armatori, care alcătuiesc un mic grup închis şi au puţine contacte cu restul populaţiei.

Am văzut fosta locuinţă a familiei Le Guerec, din preajma mării, pe bulevardul Bougainville şi credem a fi înţeles multe lucruri. Este o construcţie enormă, în stil neo-gotic, cu turnuri având ferestre ce te poartă cu gândul către o mănăstire sau către o biserică. Piatră este mohorâtă. Probabil că soarele pătrunde rareori în odăile cu grinzi aparente pe tavane.

Aici şi-a petrecut copilăria şi adolescenţa cea care trebuia să devină doamna Jave. În fapt, familia Le Guerec a locuit casa până la moartea tatălui, când Yves a pus să i se construiască o vilă modernă la capătul plajei de la Sables Blancs[7].

Am văzut, de asemenea, şi uzină, al cărei miros se simte de la mai bine de două sute de metri şi unde, în timpul sezonului, lucrează trei sute de femei, între paisprezece şi optzeci şi doi de ani.

De ce este, în acest oraş, mai mare decât oriunde în altă parte contrastul între patroni şi oamenii de rând? Să fie vremea, cerul mohorât, vântul şi ploaia căzând în rafale, care ne-au lăsat această impresie?

Am stat de vorbă cu pescarii de pe chei, am intrat în prăvălii, în baruri. Am tras cu urechea. Am pus întrebări.

[7] Sables Blancs - Nisipurile albe (n. trad.).

Desigur, Eveline Jave este plânsă de toată lumea şi nimeni nu se bucură de moartea ei. Dar auzi spunându-se, de pildă:

— Trebuia să se întâmple aşa, într-o zi.

N-a fost întotdeauna uşor să obţinem mai mult, în această direcţie. Oamenii se feresc de străini, cu atât mai mult de gazetari. Pe deasupra, cei mai mulţi depind de Le Guerec în ceea ce priveşte pâinea zilnică, sau de alţi fabricanţi şi armatori care fac cauză comună cu aceştia.

Totuşi, într-o băcănie, o bătrânică, înfofolită într-un şal, ne-a spus, în ciuda semnelor din ochi pe care ţinea să i le facă vânzătoarea:

— Bietul doctorul ăsta nu putea şti cu cine se însoară.

Venea de la Paris, era în vacanţă. A crezut ceea ce i se povestea. Măcar dacă şi-ar fi dat silinţa să se informeze, ar fi aflat o mulţime de lucruri despre domnişoara. Şi, mai întâi i s-ar fi vorbit despre domnul Lemaire, dentistul, care era şi un băiat aşa de gentil.

În pofida ameninţărilor lui Yves Le Guerec, ne vedem siliţi să povestim această întâmplare, care ne-a fost, dealtminteri, confirmată de către o persoană care cunoaşte bine lucrurile, şi al cărei nume nu-l vom destăinui.

Eveline avea şaisprezece ani la vremea aceea şi, din câte se zvoneşte, nu era la prima ei aventură. Urma tratamentul unui oarecare doctor Alain Lemaire, dentist cu cabinet în faţa poştei, pe atunci însurat de cinci ani şi tată a doi copii.

— Oricum, nu ca să-şi îngrijească dinţii, ne-a spus bătrâna, s-a dus ea să-l vadă în fiecare zi, o iarnă întreagă, aşteptând pe scaun sfârşitul consultaţiilor. Am văzut-o cu ochii mei, lipită de un zid, cum pândea luminile de la etaj. Altădată, i-am văzut trecând împreună în automobilul doctorului Lemaire şi se băgase aşa de tare în el, încât mă întrebam cum mai putea să mai conducă.

Doamna Lemaire i-a surprins într-o poziţie care nu mai lăsa nici o îndoială. Era o femeie orgolioasă. A început prin

a o pălmui pe puştoaică şi prin a o da afară pe uşă, apoi, cel puțin un ceas, s-a auzit larma scandalului din apartament.

A plecat, cu copiii, iar câteva săptămâni mai târziu a înaintat divorț, la Rennes, la părinții ei.

Întregul Concarneau este la curent. Cei din neamul Le Guerec o ştiau şi nu le-a căzut deloc bine. Timp de şase luni au ținut-o pe fată într-o mănăstire, nu ştiu unde, însă ea a obținut permisiunea să revină acasă.

Obligat să plece a fost bietul dentist, fiindcă l-au acuzat de seducere de minore. Şi n-a fost numai el. V-aş putea cita alți bărbați însurați, oameni foarte bine, foarte serioşi, după care s-a ținut. Nu se putea abține. Au încercat s-o mărite, însă nimeni de-aici n-ar fi luat-o de nevastă. Le-a frecventat casă o vreme un tânăr notar din Rennes, apoi, o dată pus la curent, n-a mai revenit. Vă închipuiți ce noroc când s-a îndrăgostit de ea un doctor de la Paris?

Alături de el, doamna Maigret citea, probabil în alți termeni, ceva foarte asemănător, căci se arătă şocată.

— Crezi lucrurile astea?

Preferă să nu-i răspundă, ştiind că soției sale nu-i plăcea să vadă în față alte realități. După atâția ani de conviețuire cu el, păstrase aceeaşi imagine despre lume, pe care şi-o făcuse în timpul copilăriei. Mai precis se agăța de imaginea asta, fără să-i dea prea multă crezare.

— La şaisprezece ani! suspină ea.

— Se pare că a început şi mai înainte.

— Ai văzut-o, totuşi, în fotografie.

Lassagne continuă:

Doctorul Lemaire, care ne-ar putea confirma această întâmplare, locuieşte acum în Maroc, iar soția lui, remăritată după câte ni se spune, ar trăi în Midi[8].

[8] Midi - Sudul Franței (n. trad.).

Am pornit pe urmele cătona prietene din copilărie ale Evelinei şi am găsit trei dintre fostele ei colege de clasă, dintre care două sunt acum căsătorite şi au copii. Cea de-a treia, care lucrează în birourile unui armator prieten al familiei Le Guerec, ne-a dat numaidecât replica:

— Nimic nu este adevărat din toate acestea. Şi, de altfel, sunt lucruri care nu privesc pe nimeni.

Când am întrebat-o pe una dintre celelalte două, soţul ei, care era de faţă, a împiedicat-o să ne răspundă.

— Nu te băga în treaba asta, ştii că nu nepoate aduce nimic bun. Pe deasupra, nu gazetarii trebuie să facă ancheta, ci poliţia.

Femeia a tăcut, cu regret, credem noi, căci părea să aibă multe pe inimă. Una singură, deci, ne-a răspuns verde, pe când continuă să gospodărească.

— La şcoala primară, pe urmă la liceu, toată lumea ştia că Eveline era bolnavă şi că putea muri dintr-un moment într-altul.

Ne-a spus chiar ea şi fusesem avertizaţi că trebuie s-o menajăm. Ştia şi ea. Spunea:

— Trebuie să profit de viaţă, fiindcă nu sunt sigură că am să apuc douăzeci de ani.

N-o interesau jocurile noastre. În recreaţii, rămânea singură, în câte-un ungher, pradă visurilor. Într-o zi, trebuie că avea paisprezece ani, ne-a anunţat cu voce sigură:

— Sunt îndrăgostită.

Şi mi-a spus numele unui bărbat foarte cunoscut în oraş, un bărbat de vreo patruzeci de ani, pe care-l întâlneam aproape în fiecare seară, la ieşirea din liceu.

— Nu-mi dă atenţie, pentru că mă ia drept o puştoaică, dar îl voi avea.

Luase obiceiul să iasă ultima din şcoală să umble singură pe străzi. Era prin decembrie, dacă-mi amintesc bine. Se întuneca devreme. Peste vreo lună, poate, mi-a declarat:

— S-a făcut.

— Ce?

— Ceea ce ți-am spus.

— Te-ai...

— Nu chiar de tot, dar aproape. Am fost la el.

Era un celibatar care trecea şi trece drept un bărbat cu succes la femei. N-am crezut-o pe Eveline şi i-am dat de înțeles.

— Bine! Atunci mâine, n-ai decât să te ții după mine.

Aşa am făcut. El o aştepta la un colț de stradă şi au mers împreună până în dreptul unei case în care au intrat şi unde am văzut cum se aprind luminile şi se lasă transperantele.

— Te-am mințit? m-a întrebat ea a doua zi.

— Nu.

— Până-ntr-o săptămână am să fiu cu adevărat femeie.

Nu mi-a mai vorbit de asta, dar am văzut-o ieşind într-o seară, o lună mai târziu, din aceeaşi casă. Ştiu că a mai avut şi alte aventuri. În acest timp se arăta mai discretă. Nu e vina ei. Era bolnavă, nu-i aşa?

După Lassagne, mai exista şi cealaltă tabără, a apărătorilor Evelinei şi se mergea până acolo încât se amestecau în această afacere interese politice. Sosirea maestrului Chapuis a avut ca rezultat încingerea până la paroxism a pasiunilor. Nici nu se instalase bine în camera de hotel şi telefonul a şi început să sune, iar părerile, anonime sau nu, curgeau gârlă.

Este sigur că, în cazul în care informațiile culese de noi, zvonurile al căror ecou ne facem, în ciuda amenințărilor lui Le Guerec, se confirmă, afacerea din bulevardul Haussmann se va prezenta sub un unghi nou.

Maigret ar fi vrut un răspuns la două întrebări: Era Eveline la curent cu legătura soțului ei cu fata Josephei? Philippe Jave era la curent cu relațiile soției sale cu doctorul Negrei? Oare obținuse Janvier, în biroul său din Quai des Orfevres, răspunsurile acestea?

Maigret îşi mai amintea de o altă întrebare, pe care şi-o pusese în prima zi:

De ce era goală Eveline Jave, când au descoperit-o în dulap, şi de ce îi dispăruseră veşmintele?

Era o dramă în trei personaje, ca într-un vodevil, cu deosebirea că unul dintre ele îşi pierduse viaţa, iar un bărbat avea să-şi piardă capul, sau cel puţin libertatea.

— Crezi că e necesar să se povestească toate astea?

Trebuia sau să nu spui nimic sau să spui totul.

— Dacă e adevărat ce scrie în ziar, a fost o nefericită, mai degrabă de plâns decât de condamnat.

Ştia dinainte care avea să fie reacţia soţiei lui. Ea continuă, după o tăcere:

— Nu e un motiv să omori pe cineva, mai cu seamă într-un chip atât de laş.

Nu greşea, bineînţeles. Dar cine ucisese? Şi de ce? Mai cu seamă acest de ce îl intriga. În timpul cel puţin al ultimilor doi ani, Eveline se găsise cumva între doi bărbaţi, soţul ei pe de-o parte, doctorul Negrei de cealaltă.

Dacă se putea presupune că fiecare dintre ei o iubise la un moment dat, nici unul dintre cei doi n-o mai iubea în sâmbăta în care ea murise.

Din raţiuni pe care Maigret le ignoră, dar pe care credea că le ghicea, Philippe Jave se detaşase încetul cu încetul de dânsa şi se îndrăgostise de Antoinette Chauvet.

Cât îl priveşte pe Gilbert Negrei, acesta se logodise cu o tânără ce părea să-i fie o tovarăşă ideală. Ştia Eveline? Îi vorbise el de ruperea legăturii? Informaţiile sosite de la Concarneau îi permiteau acum să-şi facă o idee. Eveline n-aştepta să-i facă un bărbat curte.

Atacă ea.

— Îl voi avea! declarase, puştoaică fiind, prietenei sale şi vorbind de un bărbat de patruzeci de ani.

Şi-l avusese.

Jurase, de asemenea, când Negrei începuse să frecventeze casa din bulevardul Haussmann:

— Îl voi avea!

De pe atunci, îndrăgostit de Antoinette, soțul ei o neglija probabil. I se întâmplase să plece seara, pentru consultații, pe când Eveline şi Negrei rămâneau între patru ochi.

Negrei încă n-o întâlnise pe fata maestrului Chapuis. Studios, muncitor, n-avusese până atunci parte decât de amoruri pasagere.

Toate acestea erau plauzibile. El ignora trecutul acestei femei cu aerul atât de cuminte şi care părea lipsită de apărare în fața vieții. Era ceva şi tragic şi ironic în această situație. Eveline, cu pofta ei furioasă de a trăi intens, de a trăi repede, de a absorbi totul din existență, rămânea singură între doi bărbați, şi fiecare dintre aceştia iubea pe o alta.

Soțul o avea pe Antoinette, care-i semăna ei! Negrei o avea pe Martine Chapuis, la fel de hotărâtă să-l ia de bărbat cum fusese altădată Eveline să-l aibă pe cvadragenarul din Concarneau. Nu-i mai rămânea nimic, decât bijuteriile, căci copilul nu părea să fi ocupat un loc important în viața ei, iar de el se ocupa doica.

Această acumulare de bijuterii, pe care nu le purta, aruncă, de asemenea, o lumină curioasă asupra caracterului ei.

Le îngrămădea din avariție, cum fac anumite femei careşi spun că acestea constituie un capital ce le va rămâne, orice s-ar întâmpla?

Maigret nu-l văzuse în carne şi oase pe nici unul dintre personajele dramei. Se familiarizase cu ele numai prin mijlocirea ziarelor. Avea totuşi impresia că nu se înşela, atunci când socotea că bijuteriile constituiau un soi de răzbunare.

Dacă ar fi putut telefona la Quai des Orfevres, l-ar fi întrebat pe Janvier:

— La ce dată a început ea să-şi cumpere sau să primească bijuterii?

Ar fi jurat că aceasta coincidea cu începuturile aventurii doctorului Jave cu Antoinette, în orice caz cu momentul în care Eveline descoperise că nu mai era iubită.

În ciuda a toate, ea rămânea o Le Guerec. Banii ei, banii lui Le Guerec îi permiseseră soţului să se instaleze în bulevardul Haussmann şi să devină un medic la modă. Nu-l cumpărase ea? Chiar şi atunci, veniturile dinspre partea Le Guerec nu constituiau resursa cea mai însemnată a menajului?

El n-o mai iubea. Avea o amantă. Plătea chiria apartamentului din strada Washington. O întreţinea pe fiica Josephei, scutind-o de muncă.

În conştiinţa ei, nu tot pe banii lui Le Guerec? Atunci, se pusese şi ea pe cheltuit. Şi, ca să cheltuiască mai repede, ca să cheltuiască mai mult, îşi oferea bijuterii sau le cerea soţului ei. Lucrurile acestea le putea controla Janvier examinând conturile de la bancă. Putea şti, de asemenea, dacă partea din câştigurile fabricii care revenea Evelinei îi era vărsată direct sau i se achita soţului ei.

Obişnuiţii casei din bulevardul Haussmann habar n-avuseseră. Şi nici pacienţii doctorului. Acesta umbla pe funie, fără plasă.

În faţa exigenţelor soţiei sale, avea dreptul să spună:

— Nu!

O iubea pe Antoinette, se consolă cu ea de o dragoste ratată. Prefera să plătească preţul în schimbul liniştii?

Avansurile Evelinei. Ea îl înduioşase. Îi devenise amant. La rândul lui, ce anume descoperise, care-l îndepărtase de ea? O întâlnise pe Martine şi amândoi doreau să-şi unească destinele. Numai că, după câte se putea judeca, Eveline nu-i dădea drumul. Se ducea după el în Rue des Saints-Peres. Îi telefona de la Cannes. Se precipită la aeroport, ca să vină să-l întâlnească sâmbătă.

Ce voia ea, ce-i pretindea?

Inspira milă, în goana ei după o fericire imposibilă. Chiar divorțat, dentistul din Concarneau plecase din oraş fără să se mai sinchisească de ea. Alții profitaseră de plăcerea pe care le-o oferea ea, apoi se grăbiseră să pună capăt aventurii. Te ducea cu gândul la cineva care, căzut în apă, în vâltoare, se agăța zadarnic de cioturi putrezite.

Dragostea o ocolea, fericirea o ocolea. Încăpățânată, hărțuită de ideea morții, ea nu se dădea totuşi bătută. La urmă, un trup frânt în două ajunsese într-un dulap de perete.

După medicul legist, fusese mai întâi lovită, sau cel puțin îmbrâncită într-o mobilă sau într-un colț de zid. Echimoza indica o scenă violentă.

Scenă de gelozie?

Din ajun, Philippe Jave avea un alibi, dar unul îndoielnic, pentru că provenea de la Antoinette şi de la Josepha. Cât îl privea pe Negrei, el îşi petrecuse după-amiaza de sâmbătă în bulevardul Haussmann şi în cea mai mare parte a timpului Josepha stătuse în apartamentul din față.

Fusese Eveline dezbrăcată înainte sau după moarte? Dacă aceasta se întâmplase mai înainte, trebuia să presupui că Negrei se lăsase înduioşat şi că perechea trecuse în camera din spatele cabinetului de consultații.

Să fi izbucnit atunci o ceartă? Să fi amenințat Eveline că se va pune de-a curmezişul căsătoriei amantului ei? Oare o lovise, apoi, înspăimân-tat, îi făcuse o injecție? În acest caz, greşise fiola sau alesese intenționat produsul ce avea să o ucidă?

Amândouă versiunile erau posibile. Amândouă îşi aveau o explicație. Şi, de asemenea, faptul că ar fi ascuns trupul în dulap, că ar fi Scut ordine în cameră, iar în ultimul moment, văzând veşmintele pe jos sau pe vreo mobilă, le-ar fi luat ca să le distrugă.

Era mai greu să ți-l imaginezi pe Jave sosind de la Cannes, trecând mai întâi pe la amantă şi, găsindu-şi pe urmă soția, în bulevardul Haussmann, dezbrăcând-o, ca să facă dragoste cu ea. Dacă o omorâse el, împrejurările ar fi fost altele. Dar care anume?

Trebuie să crezi într-o maşinație cinică, cvasi ştiințifică? De pildă, Jave, dornic, de la o vreme, să se descotorosească de Eveline, spre a-şi câştiga libertatea şi totodată averea, să fi urmărit-o la Paris, creându-şi un alibi, prin vizite în strada Washington, şi apărând în bulevardul Haussmann, după plecarea înlocuitorului său, spre a-şi pune planul în aplicare?

Un lucru era sigur, exceptând cazul în care ziarele n-ar fi scris întregul adevăr în legătură cu cheile. Conform lor, nu existau decât patru chei ale apartamentului, ce deschideau cu toatele ambele uşi ce dădeau în palier. Josepha avea una, Jave alta, portăreasa pe a treia, iar doctorului Negrei îi fusese înmânată cheia doamnei Jave, pe timpul cât îl înlocuia pe Jave.

Afară numai dacă, dintr-un motiv greu de înțeles, portăreasa mințise, cineva, deci, îi deschisese uşa Evelinei. Josepha afirma că nu ea. Jave pretindea că nu pusese piciorul în bulevardul Haussmann.

Negrei jura că n-o văzuse pe tânăra femeie. Este adevărat că Negrei mai avea două minciuni la activ, care ambele, puteau fi puse pe socoteala unei anumite delicateți masculine.

Negase, mai întâi, a fi avut relații cu doamna Jave. Negase pe urmă că aceasta ar fi călcat vreodată în locuința sa din Rue des Saints-Peres.

— Să se descurce! mormăi dintr-o dată Maigret, făcând un semn către picolo, să-i mai aducă o halbă.

— Vorbeşti de Janvier?

La Janvier se gândea, într-adevăr. Îl irita să bâjbâie în întuneric, cu gândul că, la Quai, aveau la îndemână elementele ce i-ar fi permis lui să vadă limpede.

— Crezi că n-a prins bine firul?

— Dimpotrivă, l-a prins perfect. Nu e vina lui dacă Comeliau a vrut cu orice chip să-l aresteze pe Negrei,

— Este nevinovat?

— Habar n-am. Oricum, e o greşeală să-l arestezi înainte de a şti mai multe. Mai cu seamă acum, Noel Chapuis nu se va da în lături să-i strice ploile. Nu degeaba s-a dus el la Concarneau.

— Ce speră?

— Să aducă dovezi că Jave avea motive temeinice să se descotorosească de soția lui.

— Nu e adevărat?

— Ba da. Clientul lui le cunoştea şi el.

— Eşti sigur că n-ai chef să treci pe la biroul tău?

— Sigur. Cu atât mai mult cu cât s-a instalat în el Janvier. Încă sunt fericit că nu fumează decât havane, fiindcă altfel s-ar servi, poate, de pipele mele.

Această ieşire îl uşură, şi se luă singur peste picior.

— Nu te teme. Nu sunt gelos pe simpaticul Janvier. Mă apasă doar nițel pe inimă. Haidem!...

— Unde?

— Unde-o fi. Pe cheiuri, dacă vrei, pe partea dinspre Bercy.

Iar doamna Maigret, cum se gândea la picioarele ei şi la lungimea cheiurilor, îşi înăbuşi un suspin.

Capitolul 7
Bărulețul de pe cheiul Charenton

Maigret se aşezase în sfârşit pe o bancă şi zăbovise acolo aproape o jumătate de ceas, fără să simtă nevoia să se ridice.

Alături, soției lui nu-i venea să creadă, văzându-l atât de potolit şi-i aruncă din când în când câte o privire uimită, aşteptându-se în fiecare clipă să-l vadă sărind în sus şi zicând:

— Vino!

Se aflau pe cheiul Bercy, unde umbra copacilor era la fel de blândă şi de molcomă, în acea după-amiază, ca pe promenada unui orăşel. Dumnezeu ştie de ce, banca era cu spatele întors către Sena, iar soții Maigret aveau în față un oraş straniu, cu grijă păzit şi înconjurat cu garduri, unde casele nu erau case, ci antrepozite de vinuri şi unde, pe panouri, se citeau nume familiare ce se văd pe sticle şi, cu litere uriaşe, de-a lungul drumului, pe zidurile fermelor.

Existau străzi, ca-ntr-un oraş adevărat, încrucişări, piețe şi bulevarde şi, în loc de automobile, butoaie îngrămădite de toate mărimile.

— Ştii cum numim în limbaj polițist, un bețiv pe care-l adunăm de pe şosea?

— Mi-ai mai spus, dar am uitat.

— Un Bercy. De exemplu, îl întrebi pe un agent pe bicicletă dacă a avut parte de o noapte calmă şi dacă nu s-a-ntâmplat nimic în sectorul lui. El răspunde:

— Nu mare lucru. Trei Bercy.

Îi aruncase dintr-o dată o privire soției sale, surâzând uşor.

— Nu găseşti că sunt cam idiot?

Ea se prefăcu că nu înțelege. Ceea ce nu-l convinse mai puțin că ştia la ce făcuse aluzie. Într-adevăr, îl întrebă cu un aer candid:

— De ce?

— Sunt în concediu. Pardon mi-a îngăduit în cele din urmă să rămân la Paris, cu condiția expresă să las deoparte orice griji şi să mă amuz. Măcar o dată oamenii pot să se omoare între ei, fără ca asta să mă mai privească.

— Şi-ți muşti zăbala din pricina afacerii ăsteia, încheie ea, în locul lui.

— Îmi muşc zăbala. Am să-ți mărturisesc chiar un lucru: în anumite momente mă amuză să mă joc de-a detectivul amator. Ai văzut, la bâlci, soldați care trag la țintă cu nişte puşcoace? Câteodată, chiar în aceeaşi zi, au bombănit pentru că erau puşi să tragă, pe câmpul de manevre, cu puşti adevărate. Pricepi ce-ți spun?

Rareori i se-ntâmpla să dezvăluie într-atâta ce avea pe inimă, şi aceasta se dovedea că se simțea mai destins.

— La început povestea asta m-a intrigat. Ea mă interesează şi acum. Din nenorocire, soseşte şi clipa în care nu mă pot împiedica de a mă pune în pielea oamenilor.

Ea se gândi, desigur, la Jave şi la Negrei, când îl întrebă:

— În a cui?

— Poate în aceea a victimei. Să-l lăsăm deci pe Janvier la treburile lui, iar noi să ne vedem de ale noastre.

Se ținu de cuvânt o bună bucată de vreme. Când se ridică de pe bancă, n-o duse pe doamna Maigret în direcția bulevardului Richard-Lenoir, ci către cheiul Charenton, unde Parisul capătă dintr-o dată aerul de mahala.

Dintotdeauna îi plăcuseră cheiurile largi, destinate descărcării mărfurilor, pline de butoaie şi de materiale de toate felurile, pavilioane cenuşii, între imobile noi, care aminteau de Parisul de altădată.

— Mă-ntreb de ce nu ne-a venit niciodată ideea de a căuta un apartament pe cheiuri?

Ar fi văzut, de la fereastra sa, şlepurile, lipite frăţeşte între ele, bluzele marinăreşti şi copiii cu părul de culoarea cânepii,

rufele puse la uscat, pe funiile întinse.

— Vezi pavilionul acela în curs de dărâmare? Acolo locuia un băieţaş care a venit într-o zi cu maică-sa la mine la birou, ca să mă vadă, şi care mi-a şterpelit una dintre pipe.

Puţine locuri erau în Paris, să nu-i evoce o anchetă mai mult sau mai puţin grea, mai mult sau mai puţin răsunătoare. Doamna Maigret le cunoştea din auzite. Îl întrebă:

— Nu tot aici ai petrecut trei zile şi trei nopţi în nu ştiu care restaurant, când a fost descoperit un necunoscut, asasinat în Place de la Concorde?

— Ceva mai departe. Restaurantul a fost transformat în garaj. Este acolo unde vezi acum cele două pompe de benzină.

Altădată, parcursese cheiurile pe jos, de la ecluză de la Charenton, până la insula Saint-Louis, pe urmele unui proprietar de remorchere, pe care sfârşise prin a-l trimite la pârnaie.

— Nu ţi-e sete?

Doamnei Maigret nu-i era sete, dar era totdeauna gata să-l urmeze.

— Şi în barul acela, din colţul străzii, am pândit ore întregi pe cineva.

Intrară înăuntru. Barul n-avea terasă, înăuntru nu era nimeni afară de o femeie slăbuţă şi blondă care asculta la radio, cosând în spatele tejghelei.

Comandă un aperitiv pentru el, un suc de fructe pentru soţia lui şi se aşezară la o masă, în timp ce proprietăreasa îi privea strângând din sprâncene. Nu era sigură că-l recunoscuse. Trecuseră mai bine de trei ani de când el nu mai pusese piciorul în bar. Pe pereţii zugrăviţi în galben se vedeau reclame de soiul celor din cafenelele şi hanurile de la ţară, iar din bucătărie venea un miros de tocăniţă. Spre a

completa tabloul, o mâță roşie torcea pe un scaun cu fundul de pai.

— Apă de robinet sau sifon?

— Sifon.

Ea continua să se arate intrigată, ca atunci când cauți să dai un nume unui chip. Când îi servi, se aplecă asupra unui jurnal de pe tejghea, şovăi, luă jurnalul şi se îndreptă, cam stingherită, spre comisar.

— Nu sunteți dumneavoastră? întrebă ea.

Şi sublinie cu degetul un titlu de la Ultima oră. Era acelaşi jurnal pe care-l avea Maigret în buzunar, însă era vorba de o ediție ce tocmai ieşise de sub teasc. S-a făcut apel la Maigret?

Îi veni rândul să-ncrunte din sprâncene, în timp ce soția i se apleca peste umăr, ca să citească în acelaşi timp cu el.

I-am cerut corespondentului nostru din Sables-d'Olonne să se ducă la Hotel des Roches Noires, în acel oraş unde se presupune că-şi petrece concediul comisarul Maigret. Ne-ar fi plăcut, într-adevăr, să aducem la cunoştința cititorilor noştri opinia celebrului comisar asupra uneia din cele mai tulburătoare afaceri din ultimii zece ani.

Or, proprietarul hotelului s-a arătat încurcat.

— Comisarul a ieşit, a răspuns el la început.

— La ce oră se va înapoia?

— Poate că nu se va înapoia astăzi.

— Soția lui este la hotel?

— Şi ea a ieşit.

— Când?

În concluzie, după lungi tergiversări, proprietarul a sfârşit prin a admite că Maigret nu se afla în stabilimentul său, de cel puțin douăzeci şi patru de ore.

Zadarnic a încercat corespondentul nostru să obțină amănunte. Oare inspectorul Janvier care se găseşte în situația de a duce povara responsabilității unei afaceri atât

de delicate, să fi făcut apel la şeful său, iar acesta să fi plecat în grabă la Paris?

I-am telefonat de-ndată. L-am putut obține la capătul firului. Ne-a afirmat că n-a intrat în nici un moment în contact cu comisarul şi că, din câte ştie, acesta ar fi trebuit să se afle mai departe în regiunea Vendee.

Am încercat, de asemenea, să telefonăm la domiciliul lui Maigret, din bulevardul Richard-Lenoir, însă ne-a răspuns serviciul abonaților absenți. Un mic mister, de adăugat aceluia mai neliniştitor al moartei din bulevardul Haussmann.

Patroana barului îl privea, întrebător.

— Dumneavoastră sunteți, nu-i aşa? Ați mai fost pe-aici, acum doi sau trei ani. Erați chiar, mi-amintesc, cu unul mic şi gras, care mergea țopăind.

Vorbea de Lucas.

— Eu sunt, mărturisi el, odată ce nu putea face altfel. Am venit să petrecem câteva ore la Paris, soția mea şi cu mine, dar sunt tot în concediu.

— Nu poți niciodată crede ce scrie în ziare, conchise ea, ducându-se să-şi ia locul în dosul tejghelei.

În jurnal mai era o informație:

La începutul după-amiezii, judecătorul de instrucție Comeliau a cerut să-i fie înfățişat în cabinet doctorul Negrei, cu intenția de a-l interoga. Simplu, dar ferm, tânărul a refuzat să răspundă în afara prezenței avocatului său. Or, maestrul Chapuis, care-i este viitor socru şi totodată apărător, se află mai departe la Concarneau, unde prezența să are darul de-a stârni tulburare în rândul populației. După ultimele noutăți, satisfăcut de rezultatele şederii sale în portul breton, va lua în cursul acestei seri trenul către Paris.

A luat el contact telefonic cu fiica sa? A acționat aceasta din proprie inițiativă? Fapt este că s-a prezentat la Poliția Judiciară, unde nu fusese convocată şi a cerut să vorbească cu inspectorul Janvier.

Acesta, ceva mai vorbăreț decât la începutul afacerii, nu ne-a ascuns scopul vizitei tinerei fete.

Ea voia să-i declare că era la curent cu relațiile care existaseră între Negrei şi Eveline Jave şi că nu le acordă nici o importanță.

— Lui Gilbert, a afirmat ea cu tărie, i-a fost milă de ea. Pur şi simplu i se aruncase în brațe, în urmă cu doi ani. El n-o iubea.

Se vedea cu ea cât putea de rar. Nu mi-a ascuns că, după ce făcusem cunoştință, o revăzuse de trei sau patru ori, şi că-l căutase şi pe acasă. Jave, care-şi cunoştea bine soția, nu putea să nu ştie şi sunt sigură că nu manifesta gelozie.

După plecarea tinerei, la Quai des Orfevres a domnit o oarecare agitație, căci se pare că se aşteaptă foarte apropiate evenimente. În momentul în care scriem aceste rânduri, doi inspectori, Lapointe şi Neveu, tocmai pleacă spre o destinație necunoscută.

În biroul lui Maigret, ocupat de la plecarea în concediu a şefului său de către inspectorul Janvier, telefonul funcționează fără întrerupere.

Se terminase cu destinderea. Câteva minute mai devreme, Maigret se plimba liniştit cu soția sa de-a lungul cheiului, povestindu-i anchete de demult..

Oboseala i se aşternuse din nou pe chip şi avea aerul că nu mai vede pereții galbeni împodobiți cu cromolitografii.

— Crezi, îl întrebă soția lui, că au să ne pândească în bulevardul Richard-Lenoir?

Nu la lucrul acesta se gândea în acel moment. Tresări şi îi trebuiră câteva secunde până când cuvintele auzite ca printr-o ceață să dobândească un sens.

— Este posibil. Da. Este posibil.

Probabil că Lassagne, aflându-se în continuare în Concarneau, rămânea în contact permanent cu ziarul său şi

avea să trimită cu siguranță vreun reporteraş să facă de gardă în fața apartamentului lui Maigret.

— Mai aduceți-mi un pahar, doamnă.

— Ați citit?

— Da. Vă mulțumesc.

Nu se mai afla în micul bar. Soția lui îi cunoştea bine hachițele ca şi colaboratorii lui. Când îl apucă, la Quai des Orfevres, toată lumea păşea în vârful picioarelor şi vorbea în şoaptă, căci era atunci în stare de o mânie pe cât de violentă, pe atât de scurtă, pe care, mai apoi, o regreta primul.

Doamna Maigret împinse prudența până a nu mai privi în direcția lui şi se prefăcu că parcurge pagină pentru femei a ziarului, fără să înceteze a-i urmări cu atenție reacțiile.

Fără îndoială că nici el însuşi n-ar fi putut spune unde îi erau gândurile. Poate pentru că nu se gândea? Căci nu era vorba de un raționament. Era, într-un fel, ca şi cum cele trei personaje ale dramei ar fi început să trăiască în el, şi chiar figuranții, precum Josepha, Antoinette, mica logodnică, domnişoara Jusserand, nu mai erau doar nişte entități, ci deveneau ființe umane.

Erau vii, ființe omeneşti încă incomplete, schematice. Ele rămâneau într-o penumbră din care comisarul se sforța să le smulgă printr-un efort aproape dureros.

Simțea foarte pe aproape adevărul şi nu putea să-l apuce. Dintre cei doi bărbați, unul era vinovat, celălalt inocent. Câteodată buzele i se întredeschideau ca să pronunțe un nume şi, după o şovăire, renunța. Nu era, ca în cea mai mare parte a cazurilor posibile, o singură soluție. Existau cel puțin două. Totuşi, una singură era cea bună, una singură reprezenta adevărul uman. Trebuia nu s-o descopere printr-un raționament riguros, printr-o reconstituire a faptelor, ci s-o simtă.

Vineri, Eveline îi telefonase lui Negrei, care era amantul ei mai mult sau mai puțin resemnat. Îl anunțase că avea să ia a doua zi avionul, ca să vină la Paris?

Sau dimpotrivă, se hotărâse brusc să facă acest voiaj, în fața răcelii cu care-i răspunsese tânărul medic?

De-abia plecase, sâmbătă dimineața, că Jave se şi repezise la aeroport şi, în lipsa unui avion pentru Paris, luase avionul pentru Londra, ca să n-aştepte.

— Crezi în asta? aruncase dintr-o dată întrebarea, mai mult pentru sine, decât doamnei Maigret.

— În ce anume?

— Într-o coincidență. Eveline Jave este îndrăgostită de Negrei şi, după câteva săptămâni de separație, nu mai rezistă şi se repede la Paris. Soțul ei este îndrăgostit de Antoinette Chauvet şi simte nevoia urgentă, în aceeaşi zi, să facă o călătorie ca s-o strângă în brațe.

Doamna Maigret reflectă.

— A profitat de absența soției sale, nu?

Altfel vedea lucrurile Maigret. Nu-i plăcea hazardul.

— La Paris, unde n-avea maşină, a trebuit să ia cel puțin două taxiuri, unul ca să ajungă din Boulevard des Capucines, unde-l lăsase autocarul aeroportului, în strada Washington, altul ca să se ducă, seara, la gară. După câte-l cunosc, Janvier i-a interogat probabil pe toți taximetriştii.

— Crezi că asta poate să ducă la vreun rezultat?

— Am obținut deseori rezultate pe calea asta, însă necesită timp.

După o destul de lungă tăcere, în timpul căreia trase o nouă duşcă şi-şi aprinse o pipă, el suspină:

— Era goală...

Imaginea Evelinei, despuiată, încovoiată în dulap, îi revenea fără încetare în minte.

Fu surprins să-şi vadă soția învingându-şi o dată pudoarea, pe seama căreia o mai tachina câteodată.

— Dat fiind ceea ce tocmai făcuse, în bulevardul Haussmann, era firesc, nu?

Lui îi venea să răspundă:

— Nu.

Nu se potrivea. Oare din cauza caracterului lui Negrei i se părea falsă această versiune a evenimentelor? Tânărul medic înlocuia un confrate într-unui din cabinetele cele mai luxoase din Paris. Avea un anumit număr de pacienți anunțați. Se vorbise de cinci. Alții puteau sosi în orice moment, fiindcă era ora de consultații. În sfârşit, de cealaltă parte a palierului se afla Josepha.

Chiar dacă Eveline s-ar fi dezbrăcat în cameră, chiar dacă, voit sau nu, ar fi ucis-o, nu era Negrei tocmai omul care ar fi îmbrăcat-o la loc?

Nu neapărat ca să înlăture bănuielile. Mai degrabă dintr-un soi de reflex. Radioul cânta mai departe în surdină, fără ca Maigret să-l audă, ci continuând, cu ochii pe jumătate închişi, să reia, unul câte unul, evenimentele din după-amiaza de sâmbătă.

După câte singură spunea, Josepha plecase din bulevardul Haussmann către orele şase, ca să se ducă la fiica ei, unde îl găsise pe doctorul Jave.

La primul interogatoriu minţise, afirmând că nu-şi revăzuse stăpânul de la plecarea acestuia la Cannes. Aceasta se explică prin dorința ei de a nu-şi compromite fiica. Dar se mai putea explica şi altfel.

Dintr-o dată i se păru că o luminiță începea să străpungă ceața, dar era atât de vagă, încât n-o putea distinge. Se gândea la palier, cu cele două uşi ale sale... Ce era cu acest palier?

În acel moment doamna Maigret îl apucă de încheietura mâinii:

— Ascultă!

El nu-şi dăduse seama că la radio muzica încetase, iar cineva vorbea:

Ultimele noutăți ale după-amiezii. Pare probabil că afacerea din bulevardul Haussmann intră în faza finală.

Vocea era monotonă. La microfon, crainicul citea probabil un text ce-i fusese tocmai adus, căci i se-ntâmpla să se împiedice în unele silabe.

Astăzi, la trei după-amiază, doi inspectori ai Poliției Judiciare s-au prezentat la domiciliul doctorului Jave, în bulevardul Haussmann. Câteva minute mai târziu, ei au ieşit din imobil, însoțiți de medic.

Acesta pare că a slăbit în ultimele patru zile şi a traversat, trotuarul fără nici o privire către gazetarii care au încercat zadarnic să-i smulgă vreun cuvânt. Aproape în acelaşi moment, un alt inspector aducea în taxi la Quai des Orfevres un personaj rămas până atunci misterios, întrucât a fost imposibil să fie întâlnit în ultimele zile: vorbim de doamna Antoinette Chauvet, amanta medicului.

Mai puțin abătută decât Jave, ea a străbătut curtea Poliției Judiciare în urma inspectorului, a suit treptele şi a fost imediat introdusă la inspectorul Janvier.

Câteva minute mai târziu sosea şi Jave. Aceeaşi uşă s-a deschis în fața lui şi s-a închis numaidecât.

Interogatoriul doctorului şi al Antoinettei Chauvet durează deja de mai bine de două ceasuri şi nimic nu lasă să se prevadă că se va termina curând. Există, dimpotrivă, impresia, după atmosfera de pe coridoare şi din birouri, că inspectorul Janvier este hotărât să-l ducă până la capăt.

Din câte avem cunoştință, un singur element nou s-ar fi adăugat: în camera ce se află în spatele biroului de consultații din bulevardul Haussmann, poliția ar fi descoperit un nasture ce pare a fi fost smuls de la haină lui Gilbert Negrei. Iar acum trecem la activitatea politică din ultimele douăsprezece ore, care...

Patroana întoarse butonul.

— Presupun că asta nu vă mai interesează?

Maigret se uită la ea ca şi cum n-ar fi auzit. Se simţise cu inima strânsă, căci cuvintele pronunţate de crainic răsunau altfel pentru el decât pentru grosul auditoriului. Aşa cum se spune că un soldat adulmecă praful de puşcă, şi el simţea că ceva se pregătea acolo, în biroul lui. Această fierbere neobişnuită despre care se vorbea la radio, el o cunoştea bine, căci o declanşase de sute de ori.

O anchetă bate pasul pe loc sau pare că-l bate, timp de zile, câteodată de săptămâni. Şi, dintr-o dată, când te aştepţi mai puţin, se produce un declic ce poate fi provocat de un telefon anonim, de o descoperire în aparenţă neînsemnată.

— Aduceţi-l pe Jave...

Parcă-l şi vedea pe Janvier, cam palid, ca un actor pradă tracului în momentul intrării sale în scenă, străbătând biroul în aşteptarea Antoinettei şfa doctorului.

De ce-i convocase împreună? Ce întrebări noi avea să le pună? Când plecase în vacanţă, Maigret nu-şi luase măcar toate pipele. Probabil că rămăseseră patru, cinci la îndemână, lângă lampa cu abajur verde. Se mai găsea şi o sticlă de coniac pe jumătate plină, în dulapul din perete, unde obişnuia să se spele pe mâini la lavoarul de email, şi unde atârna una din hainele lui vechi.

Cum avea să procedeze Janvier? Era cu douăzeci de ani mai tânăr decât comisarul, însă îl secondase pe acesta în cele mai multe dintre anchete şi-i cunoştea metodele mai bine decât oricine. Nu era cam firav pentru rolul pe care se pregătea să-l joace? în limbaj cinematografic se spunea "prezenţă". Jave îl depăşea în vârstă, era solid, văzuse şi trăise multe.

— Plecăm? întrebă doamna Maigret, când el se ridică şi se îndreptă spre tejghea să achite consumaţia.

— Da.

De data aceasta, n-o obliga să meargă. Pândi, la marginea trotua-rului, un taxi, până când unul se opri, în sfârşit.

— La colțul bulevardului Richard-Lenoir cu bulevardul Voltaire.

Odată instalat pe banchetă, explică:

— Pentru cazul în care gazetarii ar face de gardă în fața casei noastre.

— Vrei să spui că mă întorc acasă singură?

El bătu afirmativ din pleoape, iar ea nu-i mai puse alte întrebări.

— Întoarce-te ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Dacă te întreabă reporterii, spune-le că am venit să petrecem câteva ceasuri în Paris şi că eu sunt în oraş. Pregăteşte cina şi, în cazul în care nu voi fi acasă la orele opt, mănâncă fără mine.

La fel ca atunci când lucra la Quai des Orfevres şi avea de rezolvat un caz. Nu numai că i se întâmpla în asemenea împrejurări să nu se întoarcă sprfe a-şi lua cina, dar câteodată ea nu-l mai revedea până în zori.

— Sunt la Quai, anunța eb atunci, telefonic. Nu ştiu când am să termin.

Şi ea ascultase la radio. Ghicea ce se întâmpla acolo. Se întreba dacă soțul ei avea să încalce promisiunea pe care şi-o făcuse — şi pe care i-o făcuse lui Pardon — de a nu călca pe la Poliția Judiciară în timpul vacanței.

Ştia că el râvneşte. Îl vedea întunecat, tulburat. În momentul în care se opri taxiul, ea murmură:

— La urma urmei, de ce nu te duci acolo?

El dădu din cap, că nu, aşteptă ca ea să se îndepărteze spre a-i spune şoferului:

— Bulevardul Saint-Michel. În fața fântânii.

Era cam copilăresc, dar simțea nevoia de a se apropia de câmpul de bătaie. Se întâmplă ca inşi curioşi să staționeze ore întregi în fața unei case în care s-a comis o crimă, cu

toate că nu e nimic de văzut. Tot ce putea el să vadă era intrarea monumentală a Poliției Judiciare, cu un agent de gardă, curtea cu micile automobile negre şi ferestrele, dintre care una era de la biroul lui.

Pe chei aşteptau doi fotografi, cu aparatele lor şi probabil că mai erau şi alții, şi reporteri, de asemenea, în vastul coridor de la primul etaj. Să fi descoperit cu adevărat Janvier un fapt nou? Acționa după voia lui sau la ordinele judecătorului Comeliau?

Nu se mai vorbea de funeraliile Evelinei ca şi cum, dintr-o dată, toată lumea, la un loc cu fratele ei, şi-ar fi pierdut tot intefesul. Maigret ajunse la Quai des Grands-Augustins, chiar în fața Palatului de Justiție, şovăind o clipă înainte de a intra într-un mic bar normand, cam la subsol, unde trebuia să cobori două trepte. Aici era mereu răcoare, chiar în plină arşiță şi trăsnea a calvados mai tare decât în oricare alt bistrou din Paris.

— Prin urmare, ziarul are dreptate...

Patronul, cu obrajii plini de vinişoare roşii, îl cunoştea de ani de zile, iar ultima ediție a ziarului îi stătea cu foile desfăcute în față.

— Ce să vă ofer? Nu e prea târziu pentru un mic calva?

Umplu cu de la sine putere două pahare. Nu se mai afla decât un client, într-un ungher, citind prospectul unei agenții de voiaj şi chelnerița care punea tacâmurile pe cele şase mese acoperite cu învelitori în carouri roşii.

— Cum e vremea, la Sables? Aici, afară de o furtună, am avut zile splendide. În sănătatea dumneavoastră!

Maigret ciocni paharul cu al său şi bău o înghițitură.

— Eram sigur, de la început, că au să vă cheme înapoi.

Chiar i-am spus nevesti-mi: "Cazul ăsta, numai comisarul Maigret poate să-l descurce". Fiindcă, dacă vreți să-mi cunoaşteți părerea, mint cu toții. N-aveți aceeaşi impresie?

În locul inspectorului Janvier — În fapt, e ceva vreme de când n-a mai trecut să ia un păhărel! — În locul lui, zic, i-aş fi pus faţă în faţă, cât sunt ei de doctori, şi le-aş fi spus:

"Descurcaţi-vă amândoi..."

Maigret nu-şi putu reţine un zâmbet dar, prin geam, privirea îi rămăsese aţintită la ferestrele deschise ale biroului său. Într-un anumit moment, zări profilul unui bărbat ce se plimba în lung şi lat şi recunoscu silueta lui Janvier. Putea chiar distinge, în ciuda distanţei, fumul de la ţigara sa, în penumbră.

Povestea cu nasturele îl sâcâia pe comisar, îi apărea ca o notă falsă. Ea lăsa să se presupună că ar fi avut loc o luptă între Eveline şi doctorul Negrei. De aici până la a crede că acesta o lovise pe tânăra femeie sau că ar fi împins-o într-o mobilă, nu era decât un pas.

Şi, din acel moment se explica injecţia cu digitalină, chiar şi eroarea în privinţa medicamentului.

— Era goală... murmură el, fără să-şi dea seama.

— Aţi spus ceva?

— Nimic. Mă întreb...

Regăsea luminiţa pe care tocmai o întrevăzuse pe cheiul Charenton. Ceva nu era în regulă. Unul dintre personajele secundare îi revenea cu încăpăţânare în memorie, unul dintre cele de care se vorbise cel mai puţin. Era vorba de Claire Jusserand, doica pe care doctorul Jave o luase dintr-o clinică pariziană, unde era infirmieră, ca să se ocupe de copil.

Dacă era să dai crezare jurnalelor, ea începuse prin a tăcea, prin a se închide în vila Marie-Therese, unde nu putea fi zărită decât de departe, în grădină, cu micuţa Michele. Îşi aminti o frază pe care o citise undeva într-un articol de-al lui Lassagne, sau în vreun altul: "Are în jur de cincizeci de ani şi pare că-i detestă pe toţi bărbaţii..."

Cunoscuse asemenea specimene. Cele mai multe, de altminteri, nu-i detestau numai pe bărbaţi, ci şi pe femei, şi trăiau ca întemniţate în ele însele.

Asta nu însemna că-i detestau obligatoriu pe toţi bărbaţii. Câteodată ele se devotează unui singur cult secret, care devine unica raţiune a existenţei lor. Îl cunoştea ea pe Jave de multă vreme? Dată fiind profesiunea ei, era posibil şi chiar probabil, căci medicul avea clienţi în cele mai multe clinici ale Parisului.

Maigret încerca să şi-o închipuie în bulevardul Haussmann şi la vila Marie-Therese. Ea n-avusese parte de dragoste sau, dacă avusese, se alesese cu o dragoste nefericită. În ce raporturi se afla cu Eveline, pe care o vedea îngrămădind bijuterii şi care avea nu numai un bărbat, ci şi un amant?

Soarele scăpăta şi ultimele remorchere, cu şirul lor de ambarcaţiuni, grăbeau către vreun port al Senei. Un pescar cu undiţa îşi strângea uneltele, iar tarabele vânzătorilor de cărţi vechi se şi închiseseră.

— Nu îndrăznesc să vă întreb dacă veţi cina aici? Presupun că sunteţi prea ocupat.

— N-am nimic de făcut. Sunt în concediu.

Spuse aceasta cu o anumită amărăciune.

— Ce aveţi în meniu?

Acesta era scris cu creta pe o tablă: fructe de mare, gătite ca-n Normandie şi friptură de viţel.

— Voi cina aici.

Patronul avea un aer maliţios, căci nu credea o vorbă din ce-i spusese comisarul în legătură cu concediul. Pentru el, ca şi pentru atâţia alţii, ceea ce stă scris în ziare era literă de evanghelie.

— Maria! rezervă comisarului masa de lângă fereastră. Şi-i făcu acesteia cu ochiul, convins că Maigret nu se afla la el decât ca să observe Dumnezeu cine ştie ce.

— Puteţi umple paharele... De data asta fac cinste eu...

Trecuseră patru ceasuri de când Jave şi Antoinette se aflau în biroul lui Maigret, faţă în faţă cu un Janvier din ce în ce mai nervos.

Se aprinse lampa cu abajurul verde. Cineva închise fereastra.

O jumătate de oră mai târziu, pe când Maigtet era pe cale de a-şi lua cina, îl zări pe băiatul de la braseria Dauphine cu o tavă acoperită cu un şervet. Şi acesta era un fapt caracteristic. Paharele cu bere şi sandviciurile însemnau că interogatoriul avea să se continue în târziul serii.

Se aşteptau atât de puţin la rezultate imediate, încât trei sau patru reporteri părăsiră Quai des Orfdvres şi se îndreptară către Place Dauphine. Nu s-ar fi îndepărtat, dacă nu li s-ar fi dat asigurări că aveau timp să se ducă să-şi ia masa.

Cinci clienţi luaseră loc în jurul meselor restaurantului, doi bărbaţi veniţi împreună, ce discutau pe o banchetă despre carburatoare şi care erau probabil agenţi comerciali, un cuplu de străini care întâmpinau greutăţi în a se face înţeleşi şi, în fine, o tânără blondă care, intrând, se uitase în direcţia comisarului, încruntând din sprâncene.

N-o recunoscu numaidecât, cu toate că gazetele îi publicaseră fotografia. Era Martine Chapuis, care purta o rochie imprimată de bumbac şi se dovedea mai plinuţă, mai rotunjoară decât în portrete. Şi ea îşi alesese un loc lângă geam şi nu pierdea din ochi Quai des Orfevres, decât spre a mai privi din când în când spre comisar.

Îi fu deîndată simpatică. Avea o figură deschisă, o gură bine desenată, era mult mai femeie decât te-ai fi aşteptat de la o persoană ce acumulase succese universitare. Aproape că-l cuprinsese dorinţa de a se duce să-i vorbească, iar ea avu în mai multe rânduri aceeaşi idee, căci atunci când li se întâlneau privirile, un uşor surâs îi înflorea pe buze. Din ziare, de la radio, ea ştia ce se petrece în clădirea din faţa lor. Cunoştea, prin tatăl ei, obiceiurile poliţiei şi se aştepta, şi ea, la un deznodământ.

Voia să fie în primele loji. Nu era una dintre principalele interesate?

— O adevărată femeie, gândi el, în momentul în care i se servi brânza.

Deodată se ridică, pătrunse în bucătărie, unde patronul, care-şi pusese tichia albă, îşi făcea de lucru pe lângă cuptor.

— Pot să telefonez la Cannes?

— Cunoaşteţi cabina. N-aveţi decât să întrebaţi cât costă.

Martine Chapuis, care-l urmărea din priviri, îl văzu intrând pe uşa de sticlă şi ridicând receptorul.

— Aş dori legătura cu vila Marie-Therese, la Cannes, domnişoară. Un apel personal pentru domnişoara Jusserand.

— Aşteptaţi câteva minute.

Se-ntoarse la locul lui şi nu termină bine camembertul că şi auzi soneria. Fu rândul său să aibă trac, căci se deda unei experienţe ce nu-i era familiară şi pe care nu şi-ar fi îngăduit-o, dacă s-ar fi aflat în locul lui Janvier, în biroul lui.

Aşa cum se aşteptase, şi, cum dorea, comunicarea era de slabă calitate. Auzea, la celălalt capăt al firului, o voce care repetă cu nerăbdare:

— Alo... Alo... Aici vila Marie-Therese... Cine întreabă?

În ziare scrisese că bucătăreasa era din ţinut. Or, persoana care răspundea n-avea accent, ceea ce lăsa de presupus că era domnişoara Jusserand.

Îşi schimbă cât îi fu cu putinţă vocea:

— Alo! Claire?

Acceptă riscul, căci nu ştia cum se adresa doctorul Jave doicii.

— Eu sunt, da. Cine e la telefon?

Trebuia să-şi mai asume un risc.

— Aici, domnul.

— Se aude prost, zise ea. De-abia vă aud. Fetița plânge în camera de-alături.

Mergea bine. Folosise cuvintele potrivite. Nu-i mai rămânea decât să pună întrebarea.

— Spune-mi, Claire, când te-a întrebat poliția în legătură cu telefonul pe care l-a dat doamna vineri, le-ai spus că-mi vorbiseşi de el?

Aştepta, cu inima bătând şi, prin geam, o putea vedea pe Martine Chapuis care-l privea fix.

— Bineînțeles că nu, răspunse vocea de la celălalt capăt al firului.

S-ar fi zis că doica se simțea ofensată, ca şi cum s-ar fi îndoit de ea.

— Îți mulțumesc. Asta e tot.

Se grăbi să pună receptorul în furcă, uită să întrebe cât datora şi nu-i trecu prin gând decât după ce se aşeză la masă. În fața lui, de cealaltă parte a încăperii strâmte, tânăra îl observa cu neliniște, iar el se sili să nu-i surâdă.

Capitolul 8

Noaptea cea mare a inspectorului Janvier

Cei doi voiajori comerciali plecaseră primii. Aşa cum îi spusese lui Maigret patronul, către sfârşitul mesei, adevărata clientelă era la mare sau la țară, iar cu turiştii "nu se ştia niciodată". Într-o zi dădeau buzna "fiindcă veneau buluc ca oile", într-alta, ca acum, nu se aflau înăuntru decât "doi milogi" care, după ce refuzară bucatele ce nu le plăcuseră, discutau acum nota de plată franc cu franc.

Martine Chapuis îşi băuse cafeaua înaintea lui Maigret, şi-şi deschise geanta ca să-şi mai dea cu puțin ruj pe buze.

Privise pe urmă către fundul sălii unde stăteau patronul şi femeia care servea, ca pentru a cere nota de plată.

Maigret, care-şi fuma pipa cu scurte pufăituri, lăsat pe spate, o observa şi se întreba dacă ea va îndrăzni... Se amuza câteodată în felul acesta, încercând să prevadă ce vor face oamenii şi-l încerca întotdeauna o anumită satisfacţie când nu se înşelase. Va ridica ea mâna, ca s-o cheme pe chelneriţă? Ea începu gestul, aruncând o privire către comisar. Bun! îşi schimbase hotărârea, privindu-l pe Maigret cu mai multă insistenţă, cu ochii măriţi, că spre a-i pune o întrebare.

Despre partea lui, închise uşor ochii, aproape părinteşte.

Se înţeleseră. Ea se sculă de la masă, destul de stângaci, îndreptându-se către masa poliţistului, care se ridică, spre a o pofti să se aşeze.

Pe servantă o chemă el, însă nu pentru socoteală.

— Două calvados-uri, drăguţă. Din sticla patronului.

Şi către Martine, surprinsă:

— Probabil că ai nevoie. Durează, nu-i aşa?

— Ceea ce nu înţeleg, mărturisi ea, e că nu sunteţi acolo, în faţă. Am citit în ziar şi am ascultat la radio.

— Sunt într-adevăr în concediu.

— La Paris?

— Ssst! Este un secret. Ne-am hotărât, soţia mea şi cu mine, să ne petrecem vacanţa la Paris, ca să avem parte de mai multă linişte şi nici chiar Janvier nu ştie. Aşa că, precum vezi, mă ascund.

— Totuşi v-aţi ocupat de caz?

— Ca amator, ca toată lumea. Am citit şi eu ziarele şi mai adineauri, din întâmplare, într-un t>ar, am ascultat ştirile la radio.

— Credeţi că inspectorul Janvier este în stare să înţeleagă?

— Ce să înţeleagă?

— Că Gilbert n-a ucis-o pe cealaltă femeie.

Acum, restaurantul era la fel de calm ca un acvarium. Patronul şi patroana, o femeie mărunțică şi bondoacă, la fel de roşie în obraz ca şi soțul ei, mâncau la masa cea mai apropiată de bucătărie, iar ospătărița îi servea.

Pe celălalt chei, în față, îi văzuseră trecând înapoi pe gazetari care-şi udaseră din belşug cina rapidă căci îi simțeai, chiar de departe, plini de exuberanță. Aproape toate luminile se stinseseră la Poliția Judiciară.

La primul etaj, stăruiau doar în biroul lui Maigret şi în cel învecinat, al inspectorilor. Comisarul se relaxase şi-şi regăsise aerul de voioşie.

— Eşti dumneata sigură că e nevinovat?

— Absolut.

— Fiindcă îl iubeşti.

— Pentru că îl ştiu incapabil să comită un act ruşinos, nicicum o crimă.

— Aşa ai crezut din prima clipă?

Ea întoarse capul, iar el continuă:

— Mărturiseşte că ai avut îndoieli.

— Mi-am spus la început că fusese poate, un accident.

— Iar acum?

— Sunt convinsă că nu e el.

— De ce?

De la începutul mesei intuise că ea dorea să-i vorbească şi că avea realmente ceva să-i spună, ceva greu de spus. După felul în care se purta față de el, părea să înțeleagă că ea avea relații amicale, de încredere, cu tatăl ei. Era cumva ca şi cum, în lipsa acestuia, l-ar fi ales pe comisar, ca să-i țină locul.

În loc să-i răspundă, îi puse şi ea o întrebare:

— Adineauri ați telefonat la Concarneau?

— Nu.

— Ah!

Părea dezamăgită că se înşelase.

— Mă întreb ce fac, acolo, în față, de-atâtea ceasuri.

— E mai bine să nu-ți pierzi răbdarea, fiindcă asta poate dura toată noaptea.

— Credeți că-l vor interoga şi pe Gilbert?

— Este posibil, dar improbabil. Negrei a şi intrat pe mâinile judecătorului de instrucție şi nu poate fi chestionat decât în prezența avocatului său.

— Tata nu soseşte decât mâine dimineață.

— Ştiu. Nu mi-ai spus încă de ce eşti aproape sigură că nu logodnicul dumitale a ucis-o pe doamna Jave.

Ea îşi aprinse o țigară cu oarecare nervozitate.

— Îmi permiteți?

— Te rog.

— Este greu de explicat. L-ați văzut vreodată pe Gilbert?

— Nu. Cred, totuşi, că-mi fac o idee destul de exactă în privința caracterului său.

— Şi, de asemenea, asupra comportamentului său față de o femeie.

O privi surprins, intrigat.

— N-am să fac pe mironosița, nu-i aşa? Ați înțeles, din declarațiile mele, că n-am aşteptat să ne căsătorim, ca să ne dăruim unul altuia. Mama este furioasă, din cauza lumii, cât despre tata, el nu mă ține de rău. Când s-a descoperit trupul acestei femei, era cu desăvârşire gol.

Ochii lui Maigret se micşorară, privirile i se ascuțiră, căci ea atingea un punct care-l intrigase de la început.

— Nu ştiu cum să spun... Este destul de delicat... Cu anumiți bărbați, lucrul ar fi putut fi posibil... Înțelegeți?

— Nu încă.

Ea bău o jumătate de pahar, ca să-şi dea curaj.

— Dacă s-ar fi întâmplat ceva între ei în acea sâmbătă şi dacă doamna Jave s-ar fi dezbrăcat, s-ar fi dezbrăcat şi Gilbert.

El simți dintr-o dată că era adevărat. Anumiți bărbați ar fi fost în stare să acționeze altfel, cu mai multă dezinvoltu-

ră. Nu însă un tânăr ca Negrei care ar fi ținut să fie, într-un fel, la egalitate cu tovarăşa lui.

— Care-i dovada că n-a făcut-o?

De-abia dacă-şi punea întrebarea asta, deoarece cunoştea dinainte răspunsul.

— Uitați că aceasta se petrecea în timpul orelor de consultații, că Josepha putea introduce un client în oricare clipă. Vă imaginați un medic țâşnind în pielea goală, în cabinetul de consultații.

Până şi ea izbucni în râs. Apoi redeveni gravă, cu privirile către celălalt mal al Senei.

— Vă jur, domnule comisar, că este adevărul. Îl cunosc pe

Gilbert. Oricât de ciudat ar părea, este timid, iar în raporturile cu femeile, de o extremă delicatețe.

— Te cred.

— Atunci, credeți, de asemenea, că nu a omorât-o el?

Preferă să nu răspundă şi aruncă, la rândul lui, o privire către fereastră biroului său, unde inspectorul Janvier trăia ceea ce se putea numi, fără exagerare, noaptea cea mare a vieții lui. Reporterii, fotografii, aşteptau pe culoare.

Jurnalele, radioul anunțaseră că începuse interogatoriul decisiv. Fie că afacerea din bulevardul Haussmann avea să fie numaidecât rezolvată, iar Janvier se va alege cu partida câştigată, fie, începând din dimineața zilei următoare, în public se va răspândi decepție, amestecată cu ranchiună. Şi nu numai în public. Probabil că, din jumătate în jumătate de oră, Comeliau telefona de acasă, ca să se țină la curent.

— Îmi dai voie o clipă, drăguță?

Fu surprins că-i spusese aşa, dar o făcuse fiindcă îi plăcea în chip deosebit. Dacă ar fi avut o fiică, nu s-ar fi supărat, în definitiv, dacă ar fi semănat cu ea. Doamna Maigret ar fi reacționat ca mama Martinei, însă el, el s-ar fi purtat cu siguranță la fel cu Chapuis.

Se îndreptă către fundul sălii.

— Aveți o hârtie fără antet şi un plic?

— N-avem decât hârtie fără antet. Găsiți sugativă în dosul tejghelei. Şi tot acolo cerneală şi toc.

— De câtă vreme lucrează la dumneavoastră băiatul pe care l-am văzut adineauri spălând vasele la bucătărie?

— Ni l-a adus maică-sa acum trei săptămâni. Se va întoarce la liceu în octombrie. Sunt oameni nevoiaşi şi în timpul vacanței îşi dă silința să mai scoată un ban.

— Janvier n-a mai dat pe aici de trei săptămâni?

— Nu l-am văzut, aşa-i. Când au chef de-un păhărel se duc mai ales la braseria Dauphine, care e mai aproape.

Maigret ştia asta mai bine ca oricine.

— Nu-i dați drumul băiatului până nu-i dau de făcut un comision.

— Mai are un moment, până face ordine în bucătărie.

Maigret nu reveni la masa lui, ci se instală destul de departe de Martine Chapuis, la o altă masă- Scrise pe plic:

A I SE ÎNMÂNA DE URGENȚĂ INSPECTORULUI JANVIER

Tânăra vedea clar, de la locul ei, că scria cu litere de tipar, dar nu înțelegea. Pe foaie, textul era scurt:

JAVE ŞTIA, DE LA DOICĂ, ÎNCĂ DE VINERI SEARA, CĂ SOȚIA SĂ VA VENI LA PARIS.

Maigret intră în bucătărie.

— Cum te cheamă? îl întrebă pe băietanul cu claia de păr zburlit, care aranja farfuriile.

— Ernest, domnule comisar.

— Cine ți-a spus cine sunt?

— Nimeni. Nimeni. V-am recunoscut după fotografii.

— Poți să-mi faci un comision? Nu te laşi intimidat cu uşurință?

— De dumneavoastră, poate. Dar nu de alții.

— Ai să te duci acolo, în față, la Poliția Judiciară. Ştii unde este?

— Portalul cel mare unde stă mereu un polițai de pază.

— Da. Înmânezi plicul polițistului, spunându-i că trebuie să-l ducă numaidecât lui Janvier.

— Am înțeles.

— Un moment. Nu e tot. Este posibil ca polițistul să-ți ceară să-l duci singur.

— Trebuie să fac aşa?

— Da. La primul etaj. Are să fie multă lume. În spatele unui pupitru ai să vezi un aprod bătrân, cu un lanț în jurul gâtului.

— Ştiu cum e. Sunt şi la bancă.

— Ai să-i spui acelaşi lucru. Dacă e prin preajmă vreun inspector, te va lua poate, la întrebări. Reține bine ce-ți spun: treceai pe podul Saint-Michel, când un domn ți-a dat cinci sute de franci, ca să duci o scrisoare la Poliția Judiciară.

— Am înțeles.

— Domnul era scund şi slab...

Băiatul, amuzat, se grăbea să plece.

— Mic şi slab, bătrâior...

— Da, domnule Maigret.

— Asta e tot. Ai face mai bine să nu te mai întorci aici în seara asta, căci s-ar putea să fii urmărit.

— Faceți o farsă?

Maigret se mulțumi să surâdă şi reveni la locul lui, alături de fată.

— Ce-are să iasă de aici, vom vedea.

— Ce-ați făcut?

— M-am comportat ca un cititor obişnuit, de soiul celor care-şi semnează mesajele: "Cineva care ştie."

Ea îl văzu pe Ernest plecând cu scrisoarea, după ce vorbise în şoaptă cu patronul, şi-l urmă din priviri pe podul Saint-Michel, unde băiatul mai mult alerga decât mergea.

— Din pricină a ceea ce v-am spus?

— Nu.

— Din cauza telefonului pe care l-aţi dat?

— Da.

Patronul şi patroana îşi sfârşiseră cina. Strânseseră şi masa.

— Nu credeţi că aşteaptă să plecăm, ca să închidă?

— Cu siguranţă.

— Trebuie să se scoale devreme.

— Necazul e că nu ne putem duce nicăieri.

În faţa Poliţiei Judiciare nu se mai afla altă cafenea sau alt bar. Pe celălalt ţărm, băiatul stătea de vorbă cu poliţistul de pază. Curând, dispăru sub boltă.

— Eram sigur că-l va pune să urce. Poliţistul n-are voie să-şi părăsească postul. Afară doar dacă...

Probabil că lucrurile decurseseră bine, căci Ernest reapăru după trei sau patru minute şi se îndreptă de data aceasta către Pont-Neuf.

Janvier primise mesajul anonim. Chiar dacă nu-i va acorda decât o încredere relativă, nu se putea împiedica să-i pună doctorului Jave cel puţin o întrebare pe această temă.

— Nu păreţi nerăbdător, remarcă Martine, în timp ce el se aşeza mai bine pe banchetă, cu privirile pierdute.

Pentru că nu-l cunoştea. Lui i se întâmpla pentru prima dată să trăiască această fază a unei anchete în altă parte decât în propriu-i birou şi avea aceeaşi senzaţie ca atunci când el era cel ce punea întrebările.

Luase sute de interogatorii unor oameni de toate soiurile. Cele mai multe dintre ele durau mai multe ceasuri. Unele se prelungeau în fumul de pipă sau de ţigări, de-a lungul

nopții şi adesea inspectorii erau obligați să facă cu schimbul. Se mai pomenea încă, la Quai des Orfevres, de un interogatoriu de douăzeci şi şapte de ore, la capătul căruia Maigret era tot atât de epuizat ca şi omul care sfârşise prin a mărturisi. Or, de fiecare dată, după atâția ani, se producea acelaşi fenomen.

Atâta vreme cât cel suspectat, din fața lui, se zbătea, refuza să răspundă sau mințea, avea loc un fel de luptă la egalitate, pe un plan aproape tehnic. Unor întrebări le urmau altele, pe cât de imprevizibile cu putință, în timp ce privirile comisarului urmăreau cu atenție cea mai mică tresărire a interlocutorului său.

Aproape întotdeauna, după mai multă sau mai puțină vreme, sosea momentul în care rezistența se prăbuşea brusc şi când polițistul nu mai avea în față decât un om încolțit. Căci, în acea clipă, acela redevenea un om, un om care furase sau ucisese, însă un om totuşi, un om care avea să plătească şi care ştia asta, un om pentru care acel moment marca ruptura cu trecutul şi cu semenii lui. Asemeni unui animal pe punctul de a primi lovitura de grație — iar Maigret nu putuse niciodată omorî vreun dobitoc, cât de păgubitor — ațintea aproape întotdeauna asupra celui ce-l împingea să mărturisească, o privire mirată, ce conținea o mustrare.

— Într-adevăr, aşa s-au petrecut lucrurile... murmură el, la capătul puterilor.

Nu mai avea decât o singură grabă: să-şi semneze depoziția, să semneze orice ar fi fost şi să se ducă să doarmă. De câte ori nu scosese atunci Maigret sticla de coniac din bufet, nu numai ca să ofere victimei, dar ca să-şi toarne un pahar plin?

Îşi făcuse meseria de polițist. Nu se avântase în aprecieri. Nu era treaba lui, ci a altora, să judece mai târziu, şi prefera să fie aşa. Unde ajunseseră, acolo, sus, în spatele

ferestrelor luminate ale biroului lui Maigret? Rezistența lui Jave începuse să cedeze, iar Janvier încolțise vânatul?

S-ar fi zis că, în fața comisarului, tânăra urmărea firul gândurilor.

— E caraghios, murmură ea, cu voce surdă. Nu l-aş fi crezut pe doctorul Jave capabil niciodată. N-are deloc figură de criminal.

Maigret nu spuse nimic. La ce bun să-i explice că, în întreaga lui carieră, cu excepția câtorva profesionişti, nu întâlnise niciodată vreun ucigaş cu figură de criminal.

— Ce vă datorez, patroane?

— Cele două porții.

— Vreau să mi-o plătesc pe-a mea, protestă Martine Chapuis.

Maigret nu insistă.

— Treci pe nota mea calvados-urile.

— Dacă doriți!

Ieşiră împreună, şi nici n-ajunseră pe podul Saint-Michel, că patronul şi lăsase obloanele.

— Vă duceți acolo?

— Nu, aştept.

Din fericire, Quai des Orfdvres era slab luminat. Pe trotuarul de-a lungul Senei stăteau în umbră, iar polițistul de gardă nu-i putea recunoaşte.

— Credeți că va mărturisi?

Maigret se mulțumi să dea din umeri. Nu era Dumnezeu-Tatăl. Făcuse tot ce-i stătuse în putință. Restul îl privea pe Janvier.

Mergeau în tăcere şi, de departe, probabil că erau luați drept îndrăgostiți sau mai degrabă o pereche care a ieşit să respire aerul serii pe chei, înainte de a se duce la culcare.

— Aproape că regret, mormăi dintr-o dată comisarul, că nu e Negrei.

Ea tresări, aruncându-i o privire dintr-o dată aspră.

— Ce vreți să spuneți?

— Nu te supăra. N-am nimic împotriva lui Gilbert al dumitale, dimpotrivă. Însă dacă ar fi fost el, ar fi putut fi vorba de un accident, înțelegi?

— Cred că încep să înțeleg.

— Mai întâi, logodnicul dumitale n-avea suficiente motive ca să ucidă. Mai cu seamă că erai la curent cu legătura dintre el şi Eveline. Căci erai la curent, nu-i aşa?

— Da.

El se opri din mers, întrebând-o, fără s-o privească:

— De ce minți?

— Nu mint. Adică...

— Continuă.

— Ştiam, fiindcă-mi mărturisise, că avusese legături cu el.

Aproape că-l obligase. Ştiam, de asemenea, că se ținea în continuare de el...

— Dar nu şi că ea trebuia să vină sâmbătă de la Cannes, ca să-l vadă?

— Nu.

— Şi nici că ea mai fusese pe la el, după ce vă cunoscuseți.

— Nu. Vedeți că sunt sinceră. Nu mi-a spus lucrurile acestea din delicatețe. Schimbă asta lucrurile cu ceva?

El îşi luă timp de reflecție.

— Acuma, nu. Oricum, motivul n-ar fi fost suficient. Şi, aşa cum tocmai îți spuneam, în cazul Negrei, ar fi fost un accident, o eroare în privința fiolei.

— Credeți că mai e încă posibil?

— Mă tem că nu.

— De ce?

— Pentru că Jave ştia, încă de vineri seara, că soția lui va veni la Paris sâmbătă, cu avionul. Cât îl priveşte, el n-a venit ca s-o vadă pe Antoinette. N-a ratat avionul în care luase loc fiveline. A luat cu bună ştiință avionul pentru Londra şi sunt convins că el cunoştea dinainte orarele.

Acolo sus, ferestrele erau mai departe luminate. De două sau de trei ori se văzu o siluetă ce străbătea camera, Janvier, neîndoios, prea surescitat ca să stea la biroul lui Maigret.

— Găsiți că doctorul Jave are suficiente motive?

— Ceea ce am aflat despre Eveline nu constituie un motiv suficient?

— Ca s-o omoare?

El dădu din umeri.

— Ceea ce nu-mi place, mărturisi el, parcă cu regret, este că a dezbrăcat-o.

— Ce vreți să spuneți?

— Este un indiciu că vroia să facă să cadă bănuiala pe altcineva.

— Pe Gilbert?

— Da. A crezut că acționează ca un om inteligent. Or, cât ar părea de curios, întotdeauna cad în laț oamenii inteligenți.

Anumite crime la nivelul cel mai de jos, comise de o haimana oarecare sau de către un dezechilibrat, rămân nepedepsite. O crimă comisă de un intelectual, niciodată. Aceştia vor să prevadă totul, să adune toate şansele de partea lor. Migălesc.

Şi tocmai migala asta, un amănunt "în plus" îi dă de gol, în ultimă instanță. Sunt convins că Jave se afla în apartamentul din față, în timp ce soția lui era cu logodnicul dumitale. Nu ştiu ce i-a spus ea lui Negrei şi, dat fiind caracterul acestuia, mă îndoiesc că are să repete vreodată.

— Sunt sigură de asta.

— N-aş fi surprins să-i fi comunicat hotărârea ei de a divorța sau chiar de a pleca imediat cu el, ca să trăiască împreună.

— Credeți că-l iubea?

— Îi trebuia în orice caz un bărbat numai al ei. Cât a mai încercat! De la vârsta de paisprezece ani a încercat în van...

— Era o nefericită?

— Nu ştiu nimic. Ea s-a agăţat de el. I-a smuls un nasture de la vestă.

— Nu-mi place să-mi imaginez scena asta.

— Nici mie. Negrei a preferat să plece. Notează că a plecat la orele cinci şi jumătate, deşi orele de consultaţii sunt de la două la şase. De cum a avut cale liberă, Jave n-a avut decât de traversat palierul.

— Tăceţi!

— Nu ţin să intru în amănunte. Subliniez numai faptul că pe urmă a despuiat-o şi că a făcut să dispară hainele.

— Înţeleg. Vreţi să nu mai vorbiţi? Dacă cei de acolo, de sus, n-au să înţeleagă?

Şi-şi înalţă capul către ferestrele luminate.

— De ce nu vă duceţi acolo? S-ar termina numaidecât. Sunt sigură că dumneavoastră...

Trecuse de miezul nopţii. Cheiul era pustiu, tot aşa şi podul Saint-Michel. Se auzeau zgomote din depărtare şi Maigret recunoscu că proveneau de la paşii mai multor persoane, în curtea Poliţiei Judiciare.

Martine se opri şi-l apucă uşurel de braţ.

— Ce se întâmplă?

Îşi ascuţi auzul, pe urma direcţiei paşilor. În fine, se destinse.

— Cineva l-a condus la arest.

— Sunteţi sigur?

— Recunosc scârţâitul gratiilor.

— Jave?

— Aşa presupun.

În acelaşi moment, lumina se stinse la una din ferestre, aceea de la biroul inspectorilor.

— Vino-ncoa.

O trase într-o pată de umbră mai deasă şi, într-adevăr, câteva clipe mai târziu, îi văzură ieşind pe Santoni, Lapoin-

te şi Bonfils. Lapointe şi Santoni se îndreptară către podul Saint-Michel, Bonfils către Pont-Neuf.

— Pe mâine.

— Noapte bună.

— S-a sfârşit, murmură Maigret.

— Sunteți sigur?

— Chiar acum Janvier le spune ziariştilor ce s-a întâmplat, îi vom vedea ieşind dintr-un moment într-altul.

— Şi tânăra femeie, Antoinette?

— Au s-o reţină şi sunt riscuri să fie acuzată de complicitate, căci i-a oferit doctorului un alibi.

— Şi mama ei?

— Probabil.

— Din câte credeți, ele ştiau?

— Vezi, drăguță, asta nu mă priveşte, căci sunt în vacanță.

Şi, chiar dacă aş fi în locul lui Janvier, nu mi-aş îngădui să decid eu, căci îi priveşte pe juraţi.

— Lui Gilbert nu-i vor da drumul?

— Nu înainte de mâine dimineață, căci numai judecătorul de instrucție este abilitat să semneze hârtiile necesare.

— Gilbert ştie deja?

— Probabil că a auzit că i se va aduce un vecin în celulă şi aş jura că a recunoscut vocile. Ce-ai pățit?

Ea plângea, dintr-o dată, fără să ştie de ce.

— N-am măcar o batistă... bâlbâi ea. Ce năroadă sunt! La ce oră mâine?

— Cu siguranță, nu înainte de orele nouă.

Îi dădu batista lui, cu ochii mereu la pândă pe portalul Poliției Judiciare.

Nu întârzie să iasă de acolo o maşină, una gri ce aparținea probabil vreunuia dintre gazetari şi unde se înghesuiseră patru-cinci. Doi fotografi ieşiră, pe jos, şi o luară către Pont-Neuf.

Mai rămânea luminat biroul lui Maigret, apoi, în fine, se făcu întuneric şi acolo.

— Vino aici...

Se îndepărtă puțin, trăgându-se mai la întuneric. În curte începea să uruie un motor şi-şi făcu apariția una din micile maşini negre ale Poliției Judiciare.

— Totul merge bine. Este singur, murmură comisarul.

— Cine?

— Janvier. Dacă n-ar fi izbutit, ar fi trebuit să trimită pe cineva să-l conducă acasă pe Jave, sau l-ar fi dus chiar el.

Automobilul negru se îndepărtă, la rândul lui, către Pont-Neuf.

— Şi iată, micuță domnişoară. S-a terminat.

— Mulțumesc, domnule comisar.

— Pentru ce?

— Pentru tot.

Era pe punctul de a plânge din nou. El mergea alături de ea, către podul Saint-Michel.

— Nu mă conduceți. Locuiesc aproape, aici, în față.

— Ştiu. Noapte bună.

La Châtelet, exista o cafenea deschisă şi Maigret intră, se aşeză la una din mese în sala aproape goală şi bău tacticos o halbă. Pe urmă, luă un taxi.

— În bulevardul Richard-Lenoir. Vă arăt unde.

Bulevardul era pustiu. Pe trotuar, țipenie. Când urcă ultimele trepte ale scării, uşa se deschise, ca întotdeauna, căci doamna Maigret îi recunoştea paşii.

— Ei? îl întrebă ea, cu părul pe bigudiuri.

— S-a terminat.

— Negrei?

— Jave.

— N-aş fi crezut.

— N-a venit nimeni?

— Nu.

— Nu dădeau gazetarii târcoale, când te-ai întors?

— Am fost atentă. Sunt sigură.

— În ce zi suntem?

— Sâmbătă. Sau mai degrabă, cum e ora unu şi jumătate dimineaţa, am intrat în duminică.

— Te-ar deranja să pregăteşti o valiză cu lucruri pentru câteva zile?

— Când vrei să pleci?

— De-ndată ce vei fi gata. Mâine dimineaţă vom fi cu siguranţă reperaţi.

— Trebuie să mă pieptăn,şiunci.

Erau orele două şi jumătate, noaptea era calmă şi blândă când coborau, Maigret ducând valiza de care se slujeau în cursul rarelor lor week-end-uri.

— Unde gândeşti să mergem?

— Unde vom găsi locuri. Trebuie să existe undeva, nu prea departe de Paris, un han care să aibă o cameră liberă.

Trecură, în taxi, de-a lungul Setiei, în direcţia pădurii de la Fontainbleau. Puţin după Corbeil, Maigret îşi aminti de un han, la Morsang, unde poposise în cursul unei anchete.

— Îi trezim din somn?

N-avea nici un plan. Nu ştia ce avea să facă. Intrase în vacanţă, de-adevăratelea, de astă dată. Şi nu greşi încrezându-se în steaua lui cea bună, căci nu trebui să-i trezească pe cei din hanul cu obloanele lăsate, ce se vedeau în clarul de lună.

Pe malul Senei, în sclipătul argintiu, un bărbat trebăluia cu nişte plase de pescuit, iar Maigret îl recunoscu pe patron.

— Avem într-adevăr o cameră liberă, însă este reţinută pentru mâine seară.

Ce importanţă putea să aibă? În ziua următoare vor fi liberi să-şi încerce norocul ceva mai departe.

Pe când aşteptau că patronul să-şi trezească soţia, stăteau liniştiţi pe terasă, la o măsuţă de tablă, privind curgerea apei. Doar peste patru zile, într-un han de pe ţărmul

râului Loing primi Maigret o carte poştală înfăţişând Quai des Orfevres. Numele şi adresa erau scrise cu litere de tipar, iar în partea rezervată corespondenţei nu se aflau decât două cuvinte:

MULŢUMESC, PATROANE.

Golden Gate, Cannes, 13 septembrie 1956.

---- Sfârşit ----

Cuprins

Capitolul 1 Comisarul la fereastră ..... - 2 -

Capitolul 2 Cina la taica Jules..... - 18 -

Capitolul 3 Opinia îndrăgostiților ..... - 35 -

Capitolul 4 Unde era Josepha?..... - 53 -

Capitolul 5 Alibiul doctorului Jave..... - 69 -

Capitolul 6 Călătoria la Concarneau ..... - 86 -

Capitolul 7 Bărulețul de pe cheiul Charenton. ..... - 104 -

Capitolul 8 Noaptea cea mare a inspectorului Janvier..... - 121 -

Editura VREMEA IMEX
Consilier editorial - Silvia Colfescu
Bucureşti,
Bd. I.C. Brătianu 44 bis, Bl. P7, et.3, ap.25
telefon 3.11.34.68
telefon + fax 3.11.02.19
Culegere şi tehnoredactare computerizată
Cristina Cantacuzino
Irina Dinu
VREMEA
Tiparul executat la "POLSIB" Sibiu sub comanda nr. A A 4-9
Hârtie tipar 60 gr/m2 Format 24/70/100
Coli tipar: 6